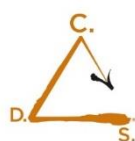

Strategia Rozwoju Gminy Polkowice na lata 2021-2030

GMINA
POLKOWICE
Serce Zagłębia Miedziowego

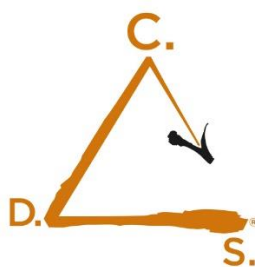
Centrum Doradztwa
Strategicznego

PROJEKT

REALIZACJA:

Centrum Doradztwa Strategicznego s.c.

D. Bierkowska, C. Ułasiński, J. Szymańska, M. Widuch

**Centrum Doradztwa
Strategicznego**

Skład zespołu Centrum Doradztwa Strategicznego s.c. zaangażowanego w prace nad opracowaniem dokumentu:

Katarzyna Gembal

Antonina Lisiecka

Ewelina Romuzga

Paweł Sacha

Justyna Szymańska

Cezary Ułasiński

Magda Widuch

Jakub Żywiec

Spis treści

Wprowadzenie	3
Struktura dokumentu strategii.....	5
Wnioski z diagnozy.....	6
Wymiar społeczny	6
Wymiar gospodarczy.....	10
Wymiar przestrzenny	14
Misja w modelu Ashridge.....	19
Cel podstawowy (główna aspiracja rozwoju gminy)	20
Domeny strategicznego rozwoju	21
Wartości	30
Standardy zachowań.....	30
Cele strategiczne i operacyjne rozwoju	32
Obszary Strategicznej Interwencji	45
OSI gminy Polkowice.....	46
Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy.....	57
System realizacji strategii.....	70
Zarządzanie realizacją Strategii	70
Monitoring i ewaluacja Strategii.....	73
Zgodność Strategii z dokumentami wyższego rzędu	80
Ramy finansowe i źródła finansowania	82
Załączniki	87

WPROWADZENIE

Proces opracowania **Strategii Rozwoju Gminy Polkowice na lata 2021-2030** rozpoczęto z końcem 2020 r. Ramy prawne dla podjętych działań nadała Uchwała XXVI/305/20 Rady Miejskiej Polkowice z dnia 27.11.2020 r. w sprawie określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu Strategii Rozwoju Gminy Polkowice na lata 2021-2030, w tym trybu konsultacji.

Za koordynację prac nad nową strategią rozwoju odpowiedzialny był zespół Centrum Doradztwa Strategicznego s.c. D. Bieńkowska, C. Ułasiński, J. Szymańska, M. Widuch. W procesie strategicznym wykorzystano komplementarne metody analityczne, eksperckie i partycypacyjne.

Pierwszym etapem opracowania strategii rozwoju było sporządzenie **Diagnozy społeczno-gospodarczej gminy Polkowice**. Przy zastosowaniu analizy danych zastanych oraz przeprowadzeniu badań społecznych (ankieta online z mieszkańcami gminy, badania w działaniu z młodzieżą polkowickich szkół podstawowych) zidentyfikowano obecną sytuację gminy w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym, jak również potrzeby i oczekiwania wobec jej dalszego rozwoju w perspektywie najbliższych 10 lat. Etap tzw. diagnostyczny został zakończony w marcu 2021 roku.

W ramach kolejnego etapu przeprowadzono **warsztaty strategiczne** skupiające przedstawicieli kluczowych podmiotów i instytucji działających na terenie gminy Polkowice m.in. przedstawicieli władz samorządowych i związków JST, pracowników Urzędu Gminy, radnych, reprezentantów instytucji publicznych i społecznych, spółek komunalnych oraz przedsiębiorców. W ten sposób pracowano nad misją rozwoju gminy według modelu Ashridge oraz nad planami działań dla poszczególnych domen rozwoju (analiza SWOT, cele strategiczne, cele operacyjne, kierunki działań – w tym kierunki flagowe). Jako uzupełnienie warsztatów zastosowano zmodyfikowaną metodę delficką, opierającą się o kierowane do uczestników warsztatów zadania/pytania, bazujące na opracowanym i przesłanym materiale powarsztatowym. Dzięki temu uczestnicy mieli możliwość indywidualnej i odłożonej w czasie analizy, co wspomagało cały proces, a także pozwalało na dopracowanie istotnych zagadnień i kwestii. Ostatnim elementem etapu strategicznego były spotkania w wąskim gronie zespołu ds. strategii, podczas których doprecyzowywano zapisy poszczególnych części strategii oraz prace gabinetowe zespołu eksperckiego opracowującego dokument.

Projekt *Strategii Rozwoju Gminy Polkowice na lata 2021-2030* zostanie poddany konsultacjom społecznym a następnie opiniowaniu z zarządem województwa dolnośląskiego.

Strategia Rozwoju Gminy Polkowice na lata 2021-2030 stanowi wynik wspólnej dyskusji podjętej przez reprezentantów różnych środowisk nad strategicznymi kierunkami rozwoju gminy na najbliższe lata. Przed uczestnikami prac strategicznych postawiono kluczowe pytania o priorytetowe obszary działań, które przyczynią się do rozwoju gminy Polkowice i podniesienia jakości życia mieszkańców. Badania społeczne z mieszkańcami oraz młodzieżą, a także warsztaty strategiczne zapewniły partycypacyjny aspekt tworzenia dokumentu. W efekcie tych prac powstał dokument, który pozwala porządkować i upowszechniać plany rozwojowe gminy, a jednocześnie stanowi praktyczny instrument zarządzania lokalnym rozwojem.

Przebieg procesu tworzenia Strategii przedstawia poniższy schemat.

Harmonogram prac opracowania Strategii Rozwoju Gminy Polkowice na lata 2021-2030

Struktura dokumentu strategii

Zawartość *Strategii Rozwoju Gminy Polkowice na lata 2021-2030* jest zgodna z zapisami art. 10e ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz.U. z 2021 r. poz. 1372), a jej struktura odpowiada logice procesu strategicznego. W dokumencie można wyróżnić 5 głównych części nawiązujących do przebiegu opracowania strategii.

CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA

Obejmuje rozdział *Wnioski z diagnozy* zawierający wyciąg z przeprowadzonej diagnozy gminy Polkowice w ujęciu społecznym, gospodarczym i przestrzennym. Dane z diagnozy zostały uzupełnione o główne wnioski wynikające z badań z mieszkańcami i młodzieżą.

CZĘŚĆ STRATEGICZNA

W tej części przedstawiono misję rozwoju gminy Polkowice sporządzoną według 4-elementowego modelu Ashridge, na który składają się: cel podstawowy, domeny strategicznego rozwoju, wartości oraz standardy działań (rozdział *Misja rozwoju gminy*).

CZĘŚĆ OPERACYJNA

Zawiera plany działań dla gminy Polkowice na najbliższe 10 lat, w podziale na cele strategiczne, operacyjne oraz kierunki działań dla każdej domeny.

CZĘŚĆ PRZESTRZENNA

Pokazuje przestrzenny aspekt dokumentu strategii - OSI wojewódzkie i gminne, strukturę funkcjonalno-przestrzenną gminy oraz wytyczne w zakresie kształtowania przestrzeni w gminie Polkowice (rozdziały: *Obszary strategicznej interwencji*, *Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy* oraz *Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie*).

CZĘŚĆ WDROŻENIOWA

W ostatniej części opisano najważniejsze kwestie związane z realizacją i monitoringiem wdrożenia strategii, w tym spójność z dokumentami wyższego rzędu oraz wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych (rozdziały: *System realizacji strategii* oraz *Ramy i źródła finansowania*).

WNIOSKI Z DIAGNOZY

W tym rozdziale przedstawiono syntetyczny wyciąg najważniejszych wniosków z przeprowadzonej diagnozy społeczno-gospodarczej gminy Polkowice, w podziale na 3 części - dotyczące zagadnień społecznych, gospodarczych i przestrzennych. Przedstawione informacje obejmują dane liczbowe, opisy jakościowe, jak również wyniki badań społecznych zrealizowanych z mieszkańcami gminy.

Wymiar społeczny

Demografia

- W gminie Polkowice na przestrzeni ostatnich 10 lat utrzymuje się **względnie stała liczba mieszkańców zameldowanych na pobyt stały** (przyrost jedynie o ok. 2%). Pomimo wysokiej jakości życia, jaka jest oferowana na terenie gminy nie przyciąga ona znacznej ilości nowych mieszkańców (corocznie na terenie gminy melduje się około 400 osób, podobna ilość mieszkańców decyduje się na wymeldowanie się z terenu gminy).
- Migracje na terenie gminy Polkowice w dużej mierze są migracjami wewnętrznymi (ruch z miasta na tereny wiejskie lub odwrotnie) lub w obrębie powiatu polkowickiego (łącznie ok. 50 % wszystkich migracji).
- W gminie Polkowice **widoczny jest proces suburbanizacji** przejawiający się odpływem ludności na tereny wiejskie. Najwyższą dynamiką przyrostu liczby ludności w latach 2015-2019 charakteryzowały się sołectwa położone w południowej i zachodniej części gminy, bezpośrednio sąsiadujące z miastem tj. Sobin (+19%), Biedzychowa (+11%), Sucha Góra (+10%), Kazimierzów (+10%) oraz te leżące nieznacznie dalej na południu od miasta tj. Nowa Wieś Lubińska (+9%) oraz Jędrzychów (+9%). Samo miasto Polkowice odnotowało natomiast spadek liczby ludności o 3% tj. 661 osób.
- Podobnie jak w całej Polsce, także w gminie Polkowice widoczny jest **proces starzenia się społeczeństwa**. W ostatnich 10 latach odsetek osób w wieku poprodukcyjnym wzrósł o 6 pp., równocześnie zmniejszyła się grupa osób w wieku produkcyjnym stanowiąca potencjalny zasób pracowników (spadek o 4 pp.).

Edukacja

- W ostatnich 3 latach na terenie gminy znacząco **poprawiła się dostępność do opieki nad dziećmi do lat 3** – w 2017 roku powstał Kub Malucha „Galileo” (zapewniający opiekę nad 19 dziećmi), a w 2019 roku otwarto Niepubliczny Żłobek „Koliberek”, zapewniający 45 miejsc opieki oraz Anglojęzyczny Klub Malucha „Magic Baby”, zapewniający 13 miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3. Pomimo poprawy dostępności do prywatnych placówek opieki oraz udziału gminy w finansowaniu tych placówek **z roku na rok wzrasta liczba dzieci oczekujących na miejsce w publicznej placówce**.
- Istniejąca sieć placówek wychowania przedszkolnego wydaje się być wystarczającą do potrzeb mieszkańców gminy Polkowice. Obecnie na terenie gminy działa 5 przedszkoli

miejskich, 4 oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych oraz 3 punkty przedszkolne. **Wszystkie dzieci biorące udział w postępowaniach rekrutacyjnych są przyjmowane do wybranych placówek publicznych**, dzieci które nie są zakwalifikowane do wybranego przedszkola przekierowuje się do innych placówek wg wolnych miejsc.

- Wyróżnikiem i przewagą konkurencyjną gminy Polkowice jest **nowoczesna baza** oraz **ciekawa oferta edukacyjna**. Na terenie gminy od 2017 roku działa **Uniwersytet Dziecięcy** (finansowany przez gminę), który oferuje zajęcia dodatkowe w zakresie nauki języka obcego, matematyki oraz popularyzacji nauki.
- Pracownicy oświaty mają **lepsze warunki wynagrodzenia** niż przeciętnie.
- Jakość nauczania w gminie utrzymuje się na poziomie średniej wojewódzkiej, jedynie w 2020 roku wyniki były **znacząco niższe** (j. polski 52%, matematyka 39%, j. angielski 48%, przy średniej dla województwa (odpowiednio 59%, 45%, 55%).

Czas wolny

- Oferta czasu wolnego jest stosunkowo **różnorodna**, zajęcia i wydarzenia dostępne są zarówno w mieście Polkowice, jak i na obszarze wiejskim gminy. Do głównych organizatorów oferty kulturalnej należy **Centrum Kultury w Polkowicach oraz Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna**. W 2020 i 2021 r. w związku z epidemią COVID-19 dotychczasowy repertuar poszerzył się o formy on-line.
- Głównym twórcą oferty kulturalnej jest samorządowa instytucja kultury – Centrum Kultury w Polkowicach (powstała w 2019 r. w wyniku połączenia Polkowickiego Centrum Animacji w Polkowicach i Wiejskiego Ośrodka Kultury w Sobinie). Zajęcia odbywają się w siedzibie CK w Polkowicach oraz w świetlicach na obszarze wiejskim. W ramach CK funkcjonują też kino, galerie, kawiarenka.
- W latach 2015-2019 oferta Polkowickiego Centrum Animacji cieszyła się **rosnącym zainteresowaniem mieszkańców** (wzrost liczby uczestników z 68 tys. do blisko 74 tys.). Na stabilnym poziomie utrzymywało się zróżnicowanie proponowanych form: kilkanaście rodzajów zajęć stałych, oraz ok. **200 wydarzeń rocznie** (nie licząc seansów filmowych). W analizowanym przedziale czasu następował także rozwój oferty realizowanej przez **Wiejski Ośrodek Kultury w Sobinie (WOK)**. Przy instytucjach działały też grupy mieszkańców, np. zespoły muzyczne i ludowe. Do większych **cyklicznych wydarzeń kulturalnych** należą: Dni Polkowic, Polkowickie Lato Kulturalne, Jarmark św. Sebastiana, Oblicza Teatru – Polkowickie Dni Teatru, Miedziowe spotkania z CULTurą oraz organizowane przez WOK: dożynki gminne, czy konkurs kulinarny na najlepszą potrawę regionalną itd.).
- W ramach **Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej** funkcjonuje Biblioteka Główna oraz Filia nr 2 Dziecięco-Młodzieżowa (w Polkowicach) oraz 2 filie na obszarze wiejskim: Filia nr 3 w Jędrzychowie, Filia nr 5 w Tarnówku. Od 2015 r. zarówno w Polkowicach, jak i na terenie LGOF-u oraz województwa, zauważa się postępujący **spadek liczby zarejestrowanych czytelników**, a co za tym idzie – niższe wartości wskaźnika liczby czytelników przypadających na 1000 mieszkańców. Biblioteka oprócz udostępniania materiałów bibliotecznych prowadzi liczne **działania kulturalno-oświatowe** skierowane do lokalnej społeczności w różnym wieku (warsztaty, zajęcia edukacyjne, lekcje biblioteczne,

spotkania autorskie, spotkania tematyczne, zajęcia kulturalno-animacyjne, projekty czytelnicze, Dyskusyjny Klub Książki, aktywności dedykowane seniorom). Na przestrzeni ostatnich lat nastąpił rozwój tej oferty – **wzrastała liczba organizowanych działań typu spotkania, warsztaty, zajęcia animacyjno-edukacyjne dla dzieci, a także rosła liczba uczestników zajęć i wydarzeń.**

- Oferta czasu wolnego w zakresie aktywności fizycznej tworzona jest w gminie m.in. przez podmioty prywatne, stowarzyszenia – w tym kluby sportowe oraz instytucje kultury. Do głównych organizatorów oferty należą: **Aquapark Polkowice – Regionalne Centrum Rekreacyjno-Rehabilitacyjne S.A.** (basen sportowy, hala basenowa, siłownia, fitness, zajęcia odbywające się w ramach programów polityki zdrowotnej) oraz **KS Górnik Polkowice** (największym zainteresowaniem cieszyły się sekcje piłki nożnej). Na terenie gminy działa także Miejski Klub Sportowy Polkowice prowadzący sekcje młodzieżowe koszykówki dziewcząt i kolarstwa oraz żeński klub koszykarski BC Polkowice.
- W badaniu ankietowym osoby negatywnie oceniające gminę Polkowice wskazują przede wszystkim na **niewielką ilość atrakcji**, miejsc na rodzinne czy towarzyskie wypadki po pracy czy szkole. Im młodsza grupa wiekowa, tym bardziej problem ten się uwidacznia. Niewystarczająca oferta czasu wolnego była najczęściej wskazywanym problemem wśród osób do 25 r.ż. (55,8%).

Zdrowie

- W ciągu ostatnich 5 lat w gminie Polkowice zwiększyła się liczba przychodni (wg BDL GUS wzrost z 3 do 7 placówek), jednak ciągle dostępność tego typu placówek utrzymuje się na niższym poziomie niż w większości porównywanych jednostek tj. Bogatynia, Stryków, Niepołomice (w 2019 r. 3 przychodnie na 10 tys. mieszkańców, w pozostałych jednostkach 3-8).
- Gmina prowadzi **aktywną politykę prozdrowotną** – wydatki związane z ochroną zdrowia sięgają ok. 5 mln zł/rok (średnio 190 zł/rok/na mieszkańca). Rocznie realizowanych jest kilkanaście programów zdrowotnych o szerokiej gamie działań, m.in. profilaktyka dla różnych grup wiekowych, diagnostyka, rehabilitacja, szczepienia, aktywizacja ruchowa. Ponadto w ramach zadań z zakresu ochrony zdrowia **gmina zapewnia też wsparcie wykraczające ponad standardowe działania**, np. ponadstandardowa opieka pielęgniarska dla uczniów szkół czy zapewnienie opieki wytchnieniowej w Zakładzie Opiekuńczo-Lecznicznym w Polkowicach.
- Ponad połowa ankietowanych jako największy problem wskazała **niewystarczający dostęp do usług medycznych** (55,7%). Ta kwestia uzyskała najwięcej głosów we wszystkich kategoriach wiekowych poza najmłodsza grupą badanych do 25 r.ż.

Pomoc społeczna

- W gminie Polkowice w ostatnich 5 latach **zmniejszyła się liczba osób korzystających z pomocy społecznej**, pomimo tego w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w gminie Polkowice liczba beneficjentów jest wyższa (586) niż w porównywanych jednostkach (woj. Dolnośląskie – 334, Niepołomice – 270, Bogatynia – 421, Stryków – 373).
- Gmina Polkowice ma dobrze rozwinięte zaplecze instytucjonalne pomocy społecznej, działa tu **Centrum Wolontariatu, Dzienny Dom Pobytu, Świetlica Środowiskowa, Klub dla Dzieci i Młodzieży Pozytywka**. Ponadto gmina dysponuje 19 mieszkaniami chronionymi.
- **Starsi mieszkańcy**, w badaniu, wyróżniają się wśród pozostałych grup wiekowych pod względem zauważanych problemów w gminie, wśród osób po 55 r.ż. poza problemami z **dostępnością usług medycznych i brakiem połączeń z sąsiednimi gminami** wskazywali oni także **niewystarczający dostęp do usług opiekuńczych dla osób starszych**, przewlekle chorych i osób z niepełnosprawnościami (62,5%), **uciążliwości związane z funkcjonowaniem strefy przemysłowej** i eksploatacją złóż (37,5%) oraz **brak poczucia lokalnej tożsamości/ przywiązania do miejsca** tj. niska aktywność, niechęć do włączania się we wspólne działania (37,5%).

Bezpieczeństwo publiczne

- O bezpieczeństwo Polkowiczanie dba: Komenda Powiatowa Policji (114 policjantów oraz 7 dzielnicowych), Straż Miejska (33 etatowych strażników), Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej oraz 4 jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej (w Sobinie, Suchej Górnej, Tarnówku i Nowej Wsi Lubińskiej).
- Od 2001 roku **w mieście Polkowice funkcjonuje monitoring wizyjny** obsługiwany przez Straż Miejską, w 2019 roku system składał się z 21 kamer.
- Według danych opublikowanych w ramach Krajowej Mapy Zagrożeń Bezpieczeństwa **liczba przestępstw kryminalnych w gminie Polkowice w 2020 roku była na wysokim poziomie** (321,94 przestępstw na 10 tys. mieszkańców, przy średniej wojewódzkiej 238,45 i powiatowej 246,39). Najczęściej popełniane przestępstwa to kradzieże i kradzieże z włamaniem, co jest ogólnopolskim trendem.
- Najczęstszymi wykroczeniami w gminie Polkowice są te **przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji** (47% w 2019 r.) oraz te **naruszające ustawę o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi** (20,4% w 2019 r.). W ostatnich 5 latach widoczny jest spadek liczby wykroczeń przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu.
- W gminie Polkowice zidentyfikowano 2 **miejsca szczególnie niebezpieczne dla pieszych** ujęte na Krajowej Mapie Zagrożeń Bezpieczeństwa. Jest to odcinek ul. Hubala w Polkowicach między ul. Dąbrowskiego a ul. Wojska Polskiego oraz odcinek między ul. 3 Maja koło Parku Śródmiejskiego.
- Według danych SEWIK (System Ewidencji Wypadków i Kolizji) w ostatnich 5 latach **wyraźny jest trend wzrostowy liczby zdarzeń drogowych** (od 243 w 2015 roku do 384 w 2019 roku). Najczęściej do wypadków i kolizji dochodzi w mieście Polkowice (powyżej 85% wszystkich zdarzeń w gminie), natomiast od 2017 roku zauważalny jest wzrost liczby zdarzeń w Jędrzychowie i Sobinie.

Aktywność społeczna

- Mieszkańcy gminy Polkowice na tle porównywanych jednostek odznaczają się całkiem przyzwoitą aktywnością wyborczą. Frekwencja w ostatnich wyborach samorządowych była równa średniej dla powiatu (57%), ale nieco wyższa od średniej dla województwa (53%). Odnotowany na przestrzeni lat wzrost frekwencji – zwłaszcza między 2014 a 2018 r. – wpisywał się trendy ogólnopolskie.
- W ostatnich latach w gminie prowadzono **działania ukierunkowane na wzmocnienie aktywności mieszkańców**, wpierające angażowanie się polkowiczian w lokalny proces legislacyjny, kwestie związane z rozwojem gminy itp. W gminie funkcjonują dwie formy budżetu partycypacyjnego: **Polkowicki Budżet Obywatelski** (zrealizowano 4 edycje) oraz **fundusz sołecki** (po raz pierwszy wyodrębniony w budżecie gminy na 2021 r.). PBO cieszy się raczej **niewielkim zainteresowaniem mieszkańców** (liczba oddanych głosów była dwukrotnie, a liczba zgłoszonych projektów trzykrotnie niższa niż w małopolskiej gminie Niepołomice), chociaż warto zauważyć, że w przypadku ostatnio realizowanej edycji odnotowano **najwyższą do tej pory liczbę projektów** (zgłoszonych i wybranych do realizacji). Gmina posiada także **Portal Partycypacji Społecznej**, który stanowi kompendium informacji o realizowanych procesach konsultacyjnych (terminy, materiały ankiety, raporty), umożliwia prowadzenie **e-konsultacji**, wykorzystywany jest także na potrzeby PBO.
- O aktywności społecznej, a jednocześnie o otwartości władz na dialog z mieszkańcami, świadczy także działalność 2 organów opiniodawczo-inicjatywnych, które od 2019 r. doradzają władzom gminy i reprezentują zbiorowe interesy poszczególnych grup społecznych: **Młodzieżowa Rada Gminy Polkowice** oraz **Rada Seniorów Gminy Polkowice**. W gminie Polkowice liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1000 mieszkańców w 2019 r. zbliżała się do średnich wartości dla powiatu i województwa (3,9 do 4,2), ale jednocześnie przewyższała wynik dla LGOF (3,5). Na terenie gminy Polkowice funkcjonuje ok. **120 organizacji pozarządowych**, a dla niemal połowy główny obszar działalności stanowi **sport, turystyka, rekreacja, hobby**. Lokalne NGO przede wszystkim współtworzą ofertę czasu wolnego w gminie, a także prowadzą działania wspierające/pomocowe. Odgrywają też istotną rolę w realizacji zadań publicznych przewidzianych w „Programie Współpracy Gminy Polkowice z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego” – rocznie ok. **20 organizacji** zaangażowanych jest w realizację kilkudziesięciu propozycji/wydarzeń w sferze ochrony zdrowia, pomocy społecznej, edukacji wychowawczej, kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, kultury fizycznej i sportu.

Wymiar gospodarczy

Przedsiębiorczość

- W okresie 2015-2019 liczba podmiotów gospodarki narodowej w gminie Polkowice wzrosła o 2% (łącznie 2401 podmiotów). Dynamika ta jest mniejsza od regionalnej (+7%) oraz znacząco poniżej porównywanych gmin (Niepołomice +21%, Stryków +15%). Aż **85% podmiotów (2028) było skoncentrowanych w mieście Polkowice**. Na obszarze wiejskim

gminy miejscowościami odznaczającymi się największym procentowym przyrostem liczby podmiotów były Moskorzyn, Sobin, Sucha Góra, Jędrzychów i Żuków. Od 2015 r. następuje jednak wyraźny przyrost liczby przedsiębiorstw na obszarach wiejskich (+16%). Wspomniani Sobin oraz Biedrzykowa i Guzice – na podstawie rejestru przedsiębiorstw CEIDG – to obecnie miejsca o największym skupieniu firm na 1000 mieszkańców.

- Stosunkowo niskie wskaźniki przedsiębiorczości są wynikiem **silnej pozycji dużych przedsiębiorstw**. Znajduje się tu kilka podmiotów zatrudniających ponad 1 tys. pracowników. W konsekwencji słabo rozwinięta jest mała przedsiębiorczość oraz branża usługowa. Na 1000 mieszkańców w 2019 r. przypadało 1,12 podmiotu zatrudniającego pow. 50 pracowników, tj. blisko dwukrotnie więcej niż w LGOF czy powiecie polkowickim.
- Strategiczne znaczenie posiadają sektor metalowy i motoryzacyjny, ale oprócz nich ich sektorami tradycyjnymi są logistyka, sektor maszynowy i obuwniczy. Struktura podmiotów wg PKD 2007 nie odbiega znacząco od pozostałych analizowanych jednostek.
- Główną osią ponadlokalnej współpracy gospodarczo-inwestycyjnej jest **Legnicka Specjalna Strefa Ekonomiczna**, ustanowiona rozporządzeniem Rady Ministrów z kwietnia 1997 r. Składa się z 18 podstref - w tym podstrefy Polkowice (72 ha) - położonych w środkowej części województwa dolnośląskiego. Łączny obszar LSSE to 1 361 ha.
- Obecność potentatów gospodarczych, w tym przede wszystkim KGHM, który jest głównym płatnikiem CIT do budżetu gminy (98% wpływów) sprawia, że gmina Polkowice **uzyskuje ponadprzeciętny poziom wpływów z podatku CIT na 1 mieszkańca**: 748 zł w 2019 r. było wynikiem nawet kilkukrotnie wyższym od porównywanych jednostek. Wszystkie tereny inwestycyjne typu brownfields (4 obszary) są objęte Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego. Dostępne oferty inwestycyjne (aktualne, na zasadzie zbycia terenu) skupiają się w granicach miasta Polkowice i wszystkie posiadają charakter przemysłowo-usługowy.
- Gmina nie posiada inkubatora przedsiębiorczości ani izby gospodarczej. W gminie uruchomiono 1 start-up (na 289 w całym województwie). Stosunkowo mało jest tu podmiotów zajmujących się działalnością profesjonalną i naukową (sekcja M w PKD 2007).
- Gmina Polkowice jak również funkcjonujące na jej obszarze podmioty często są wyróżniane w ogólnopolskich rankingach i konkursach takich jak „**Diamenty Forbesa**”¹ zestawienie najszybciej rozwijających się polskich firm otrzymało 5 przedsiębiorstw z Polkowic. Spośród blisko 69 tys. polskich przedsiębiorstw, których wyniki finansowe w listopadzie 2020 r. zbadał Instytut Europejskiego Biznesu, tytuł „**Gepardy Biznesu**” w Polkowicach uzyskało 10 firm. Oprócz tego jeszcze 2 przedsiębiorstwa uzyskały nagrody „Brylanty Polskiej Gospodarki”
- Rolnictwo w gminie Polkowice – przy ugruntowanej pozycji przemysłu i produkcji (m.in. z tego powodu zwaną **monokulturą przemysłową**) - gospodarczo posiada małe znaczenie. Grunty rolne mają niski lub bardzo niski udział w ogólnych powierzchniach sołectw. Łącznie obszary wiejskie gminy Polkowice mają 14,3 tys. ha powierzchni, z czego **33 % to grunty rolne**. Większa część obszarów wiejskich to grunty leśne i zadrzewione (54%).

¹ <https://www.forbes.pl/diamenty/2021>

- Plan urządzeniowo-rolny gminy zakłada, że w wyniku pełnej realizacji zamierzeń inwestycyjnych **udział gruntów rolnych** może ulec **zmniejszeniu z 35%** powierzchni gminy nawet do **23%**.
- Problemem o charakterze rolniczym, ale również stricte przestrzennym, jest rozdrobnienie gospodarstw. Na obszarach wiejskich na **1 gospodarstwo rolne** składa się średnio **5 działek** o powierzchni 1 ha.
- Obserwuje się zmianę struktury wiekowej właścicieli gospodarstw – w wyniku odpływu młodych rolnictwem zajmują się coraz starsi rolnicy, co z kolei ogranicza możliwość wdrażania rozwiązań innowacyjnych (tradycyjne formy upraw, brak wiedzy na temat nowinek technologicznych itd.).

Rynek pracy

- W gminie Polkowice w 2019 r. było 515 osób bezrobotnych, **o 1/3 mniej niż 5 lat wcześniej**. W każdej z analizowanych jednostek w analizowanym pięcioleciu znacząco zmniejszył się udział osób bezrobotnych w grupie osób w wieku produkcyjnym. W gminie Polkowice w 2019 r. było to **3,0%**, tj. mniej w stosunku do regionu (3,2) oraz powiatu (4,2) i całego LGOF (3,8). Wskaźnik bezrobocia wśród kobiet był w każdej porównywanej jednostce blisko dwukrotnie wyższy niż dla mężczyzn: w gminie Polkowice wyniósł 4,0% (2,2% dla mężczyzn).
- W wyniku COVID-19 wprowadzone zostały obostrzenia prowadzące do zawieszenia działalności wielu branż. Jednym ze skutków tej sytuacji był **wzrost bezrobocia**. Po okresie znaczącego spadku stopy bezrobocia i osiągnięcia poziomu **4,2 przez powiat polkowicki pod koniec 2019 r., w styczniu 2021 r. wartość przekroczyła 5,1**.
- Wskazuje się, że najbardziej deficytowymi zawodami w całym powiecie są **inżynierowie, monterzy, specjaliści do baz danych i rozwijania systemów informatycznych, programiści, nauczyciele** (szkoły specjalne, kształcenie zawodowe), **kierownicy** (logistyka, planowanie), **operatorzy maszyn, projektanci** (wzornictwo, aplikacje). Część z tych kompetencji można nabyć na polkowickiej Uczelni Jana Wyżykowskiego, zapewniającej kierunki kształcenia: zarządzanie i inżynieria produkcji, logistyka, mechatronika, czy górnictwo i geologia, przy czym liczba absolwentów jest stosunkowo niska.
- Gmina Polkowice to miejsce z atrakcyjnym rynkiem pracy: w 2016 r. była **drugą, po Wrocławiu, gminą w województwie** dolnośląskim pod względem **liczby osób przyjeżdżających do pracy**. Łącznie było to 18 383 osoby (7% wszystkich dojeżdżających w regionie), z czego $\frac{3}{4}$ dojeżdżało do miasta Polkowice (14 tys.). Natomiast 2,2 tys. spośród mieszkańców gminy wyjeżdżało pracować poza jej granice. W związku z tym, gmina Polkowice znalazła się **na pierwszym miejscu w województwie pod względem ilorazu przepływów**, czyli stosunku przyjeżdżających do wyjeżdżających do pracy (8,64). W całym **powiecie** polkowickim w 2020 r. pracę podjęło **622 cudzoziemców** (dane Powiatowego Urzędu Pracy na podstawie liczby oświadczeń).
- Ponad połowa pracujących w regionie pracowała w tylko czterech powiatach: Wrocławiu, wrocławskim, świdnickim i polkowickim. 35% osób w województwie było **zatrudnionych w przemyśle i budownictwie** – w powiecie polkowickim było to aż **71,5%** (największy

odsetek w regionie). Jednocześnie jest tu najmniej pracujących w usługach (28%).² Przeciętne **wynagrodzenie** w powiecie polkowickim w 2019 r. wyniosło **5 338 zł** i było zbliżone do średniej krajowej.

Turystyka

- Na terenie gminy **35 obiektów** zostało wpisanych do **Wojewódzkiego Rejestru Zabytków**. **239** obiektów znajduje się w **Gminnej Ewidencji Zabytków** – w zdecydowanej większości są to obiekty mieszkalne o niskiej atrakcyjności z punktu widzenia generowania ruchu turystycznego. Większe zespoły pałacowe i dworskie wymagają kompleksowych prac renowacyjnych.
- Portal Tripadvisor, który jest bazą atrakcji turystycznych, wskazuje jedynie dwa miejsca w Polkowicach w kategorii „atrakcje”. Zalicza do nich **polkowicki Aquapark** oraz **Ruiny Zamku w Jędrzychowie**. W Polkowicach znajduje się również odrestaurowany zabytkowy **wiatrak holenderski** - na jego szczycie powstał taras widokowy, z którego można zobaczyć panoramę miasta, a we wnętrzu zainstalowano wystawę multimedialną przybliżającą zwiedzającym historię Polkowic.
- Ograniczona baza turystyczna – słabe zaplecze noclegowe (1,19 miejsca noclegowego na km², średnia dla województwa 3,33), lepiej prezentuje się dostępność oferty gastronomicznej (2,89 obiektu gastronomicznego na 1000 mieszkańców – nieco więcej niż średnia wojewódzka).
- Potencjał turystyczny związany z turystyką industrialną i geologiczną – włączenie się gminy w projekt naMiedzi, którego celem jest promocja Zagłębia Miedziowego i umożliwienie poznania najciekawszych miejsc z regionu oraz ich historii (wspólna aplikacja i strona internetowa).

Finanse samorządowe

- W gminie Polkowice znaczącej zmianie uległa struktura dochodów i wydatków budżetowych. Tylko od 2015 r. obie wartości wzrosły o ponad 2 tys. zł w przeliczeniu na mieszkańca. M.in. dzięki wysokim wpływom z CIT (przedstawione w części dotyczącej gospodarki), gmina plasuje się w czołówce najbogatszych samorządów. Dochody na mieszkańca były o ok. ¼ wyższe niż w równie silnych gospodarczo gminach Stryków czy Niepołomice (11. miejsce w Polsce). Ponadto **kluczową składową budżetu stanowią dochody własne** (76% dochodów ogółem), które stanowią o połowę większą część dochodów niż średnio w gminach województwa (52%). Obok CIT ważnym źródłem dochodów są m.in. wpływy z podatku od nieruchomości (89 mln zł).
- **Relacja nadwyżki do dochodów** wskazuje na możliwość podejmowania nowych wydatków majątkowych lub bieżących. To kolejny parametr wskazujący na **dobrą kondycję budżetu gminy Polkowice**: jego wartość w ostatnim okresie zrównywała się lub była wyższa od średniej regionalnej oraz powiatu (8,5 dla gminy Polkowice przy wartości

² Na podstawie: Rynek pracy w województwie dolnośląskim w 2019 r., Urząd Statystyczny we Wrocławiu, 2020

8,2 dla powiatu polkowickiego i 8,4 dla województwa dolnośląskiego – stan na 2019 r., RIO Wrocław).

- Na terenie gminy występowała umiarkowana aktywność w zakresie funduszy zewnętrznych – należy wiązać to z generalnie dobrą kondycją budżetu i brakiem konieczności zaczerpywania środków z innych źródeł. Ogólna wartość projektów do 06.2020 r. wyniosła 243 mln zł, zawarto 36 umów o średniej wartości 6,7 mln zł. Bezpośrednia aktywność gminy na polu funduszy zewnętrznych skupiła się na **unowocześnieniu taboru komunikacyjnego oraz poprawie jakości powietrza poprzez wymianę źródeł ciepła**. Oba te projekty, najkosztowniejsze w ostatnim pięcioleciu, przekroczyły łącznie 31 mln zł.
- Gmina Polkowice została wyróżniona w różnych rankingach i konkursach: W rankingu „**Liderzy inwestycji**” pisma „**Wspólnota**”³ – pierwsze miejsce w kategorii „Inwestycje JST” w latach 2016-2018. Średnie wydatki inwestycyjne per capita wyniosły 1783,06 zł. Uzyskała również pierwsze miejsce w rankingu „**Bogactwo Samorządów, Ranking dochodów JST 2018**”⁴ - W 2018 roku zamożność per capita wyniosła 6950,52 zł. Gmina Polkowice zajęła 54. miejsce (na 628 gmin wiejsko-miejskich) w rankingu finansowym samorządu terytorialnego w Polsce w 2019 r.⁵ Natomiast w rankingu samorządów „**Rzeczpospolita**”⁶ w 2020 r. zajęła 69 miejsce. Według zestawienia publikowanego przez **Ministerstwo Finansów**⁷, gmina Polkowice jest na **5 miejscu w Polsce**, (na 2483 gminy) biorąc pod uwagę wskaźnik G (*Wskaźnik podstawowych dochodów podatkowych na 1 mieszkańca gminy przyjęty do obliczania subwencji wyrównawczej na 2020 r.*).

Wymiar przestrzenny

Środowisko przyrodnicze i tereny zielone

- **Gminę Polkowice charakteryzuje bardzo wysoka lesistość** – 47,4%, co jest wynikiem wyższym niż w porównywanych gminach (wartości od 11,3% do 28,5%). Kompleksy leśne położone we wschodniej części gminy w obrębie miejscowości Tarnówek, Żelazny Most, Jędrzychów są częścią **Korytarza Południowo-Centralnego wpisanego w „Koncepcję korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce”, co stanowi ważną przesłankę do zachowania obecnego charakteru tych terenów**.
- Na terenie gminy Polkowice znajdują się tereny zieleni urządzonej. Ponadto na terenie miasta znajduje się park dla psów oraz kompleksy ogródków działkowych. W planach gminy jest utworzenie parków kieszonkowych oraz przeprowadzenie modernizacji istniejących parków.

³Liderzy inwestycji. Ranking wydatków inwestycyjnych samorządów 2016–2018, metodologia rankingu polega na zestawieniu całości wydatków majątkowych poniesionych w ciągu ostatnich trzech lat
<https://wspolnota.org.pl/news-rankingi/liderzy-inwestycji-ranking-wydatkow-inwestycyjnych-samorzadow-2016-2018>

⁴ <https://wspolnota.org.pl/news-rankingi/bogactwo-samorzadow-ranking-dochodow-jst-2018>

⁵ <http://www.forum-ekonomiczne.pl/wyniki-gminy-miejsko-wiejskie/>

⁶ <https://rankingsamorzadow.rp.pl/>

⁷ <https://www.gov.pl/web/finanse/wskazniki-dochodow-podatkowych-gmin-powiatow-i-wojewodztw-na-2020->

- W gminie Polkowice **występuje niski udział obszarów prawnie chronionych** (0,27%), zdecydowanie niższy niż średnia dla powiatu polkowickiego (26,7%) czy LGOF-u (24,35%). Do form ochrony występujących na terenie gminy należą: obszar chronionego krajobrazu „Lasy Chocianowskie”, 2 zespoły przyrodniczo-krajobrazowe (Guzicki Potok i Trzebcz) oraz 4 pomniki przyrody ożywionej (dęby szypułkowe, zadrzewienia śródpolne).
- W gminie Polkowice występuje **słabo rozwinięta sieć hydrograficzna**. Przez jej teren przebiegają jedynie mniejsze rzeki. W związku z tym **zagrożenie powodziowe występuje w gminie Polkowice jedynie w lokalnej skali, głównie w sołectwie Sobin** (wylewy rzeki Kalina). W 2019 roku gmina wybudowała kanał ulgi uzupełniający dotychczasowy system przeciwpowodziowy oraz zastawki ograniczające przepływ Kaliny, a w najbliższych latach planuje kontynuację inwestycji m.in. budowę polderu zalewowego.
- Gmina Polkowice **posiada bogate złoża miedzi**: Lubin-Małomice (385 mln t), Polkowice (90 mln t), Radwanice-Gaworzyce (położone częściowo na terenie gminy Polkowice, 229 mln t), Rudna (323 mln t), Sieroszowice (217 mln t). Złóża są eksploatowane przez kopalnie należące do spółki KGHM⁸. Przy obecnych zasobach KGHM szacuje dalsze wydobycie na ok. 40-50 lat. Przy planowanych inwestycjach i działaniach należy uwzględnić wynikające z tego faktu uwarunkowania oraz powstające szkody górnicze.
- **Szczególnym zagrożeniem dla środowiska przyrodniczego w gminie jest Obiekt Unieszkodliwiania Odpadów Wydobywczych (OUOW) Żelazny Most**, do którego kierowane są odpady flotacyjne z pobliskich zakładów górniczych. Obecna objętość zbiornika wynosi 700 mln m³ (jest on w trakcie rozbudowy). Wystąpienie awarii rurociągów stanowi zagrożenie dla wód gruntowych w okolicy zbiornika, natomiast przerwanie wałów ochronnych grozi zalaniem i koniecznością ewakuacji mieszkańców sołectw: Komorniki, Tarnówek, Żelazny Most, Dąbrowa i Pieszkowice.
- Na terenie gminy działa stacja pomiarowa WIOŚ Polkowice-Kasztanowa, a od września 2019 roku dodatkowo sieć czujników Syngeos monitorująca poziom zanieczyszczenia powietrza w gminie (łącznie 6 czujników). Na bazie wyników stacji WIOŚ **można zauważyć wyraźną poprawę stanu powietrza w gminie Polkowice** – maksymalne dobowe stężenie pyłu zawieszonego PM₁₀ spadło w ostatnich 5 latach ze 149 µg/m³ do 74 µg/m³.
- **Między poszczególnymi sołectwami w których zamontowane są czujniki (Polkowice miasto, Sobin, Tarnówek, Żelazny Most) nie występują duże różnice w poziomie zanieczyszczeń powietrza**. Najlepszy stan powietrza występuje w Polkowicach Dolnych, gdzie w roku 2019 odnotowano najniższe stężenia pyłów PM₁₀ i PM_{2,5}.
- **Do poprawy jakości powietrza przyczyniły się realizowane przez gminę programy dotacyjne**. W ostatnich 5 latach wsparciem w wymianie nieekologicznych źródeł ogrzewania objęto 79 gospodarstw domowych, z czego zdecydowana większość przypada na lata 2018-2019.
- W 2017 roku przeprowadzono **inwentaryzację źródeł ciepła w gminie Polkowice**. Blisko 24% zinwentaryzowanych budynków wykorzystuje do ogrzewania wyłącznie paliwa stałe (najwięcej w miejscowościach: Biedzychowa, Dąbrowa, Nowa Wieś Lubińska, Tarnówek, Żelazny Most – powyżej 75%), natomiast z ekologicznych źródeł korzysta blisko 26% (najwięcej w Polkowicach i Kaźmierzowie – powyżej 25%).

⁸ <https://kghm.com/pl/biznes/wydobycie-i-wzbogacanie>, stan złóż geologicznych na 31.12.2019 r.

- **W gminie Polkowice rozwijane jest wykorzystanie OZE** do ogrzewania budynków użyteczności publicznej (m.in. Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Tarnówku, świetlice w Pieszkowicach i Biedrzychowej). Ponadto panele fotowoltaiczne znajdują się na kilku wiatkach przystankowych, a montaż kolejnych jest planowany m.in. przy oczyszczalni ścieków w Suchej Górnej. **Ponadto gmina Polkowice aktywnie działa na rzecz popularyzacji OZE w gminie i regionie** poprzez program grantów na instalację OZE, działania edukacyjne wśród młodzieży czy współpracę między samorządami Zagłębia Miedziowego (podpisanie listu intencyjnego w tej sprawie w 2020 roku) w ramach Klastra Energetycznego Zagłębia Miedzi.
- **Gmina Polkowice realizuje także szereg akcji i wydarzeń proekologicznych**, mających na celu budowanie prośrodowiskowych postaw u mieszkańców m.in. Polkowicki Dzień Drzewa, Polkowicki Festiwal Ziemi, prowadzenie warsztatów w szkołach i przedszkolach. Gmina co roku, w uzgodnieniu z edukatorami współpracującymi w ramach Programu Edukacji Ekologicznej, **opracowuje Plan Edukacji Ekologicznej**, który ma na celu zwiększenie wiedzy o środowisku oraz kształtowanie pozytywnych postaw wobec środowiska.

Mieszkalnictwo i infrastruktura komunalna

- **Gminę Polkowice charakteryzuje wysoka aktywność budowlana** (duża liczba mieszkań oddanych do użytku na 10 tys. mieszkańców – 110,7 w 2019 roku, duża dynamika przyrostu nowych mieszkań – blisko trzykrotny wzrost w stosunku do roku 2015). W 2019 roku wskaźnik osiągnął wartość wyższą od średniej w województwie (76,1) oraz porównywanych jednostek (wartości od 8,3 do 102,9).
- **Najwięcej nowych mieszkań buduje się w mieście Polkowice** (ponad 600 w ostatnich 5 latach, co stanowi ponad 75% nowo oddanych mieszkań w całej gminie) oraz kolejno w Sobinie, Suchej Górnej i Jędrzychowie.
- Pozytywnym wyróżnikiem gminy Polkowice jest **100% pokrycie gminy Miejscowymi Planami Zagospodarowania Przestrzennego**, co daje gminie możliwość kształtowania ładu przestrzennego i racjonalnego zaplanowania wykorzystania przestrzeni gminy.
- Gmina Polkowice posiada **bardzo dobrze rozbudowaną sieć kanalizacyjną**, zarówno w mieście, jak i na obszarze wiejskim (powyżej 99% mieszkańców korzysta z sieci), co wyróżnia ją w skali województwa (76,9% mieszkańców) oraz wśród porównywanych gmin (wartości od 49,4% do 76,3%). Gmina powinna kontynuować **działania z zakresu modernizacji oraz rozbudowy sieci sanitarnej w kierunku jej pełnej dostępności**.
- **Niska dostępność Internetu stacjonarnego o przepustowości min. 30 Mb/s** (penetracja budynkowa wynosiła 32%, co jest wynikiem poniżej średniej wojewódzkiej wynoszącej 48%). W związku ze wzmożonym rozwojem i zapotrzebowaniem na usługi świadczone on-line (m.in. praca zdalna, e-nauczanie) widoczna jest **potrzeba w zakresie rozbudowy sieci teleinformatycznej na terenie gminy Polkowice**.
- W gminie Polkowice zadania z zakresu gospodarki odpadami realizuje Związek Gmin Zagłębia Miedziowego. **Nie występuje tu duży wzrost ilości odpadów zbieranych z gospodarstw domowych** – ilość odpadów zbieranych w przeliczeniu na 1 mieszkańca utrzymuje się na podobnym poziomie od 2017 roku. Od 2021 roku **w gminie Polkowice**

występują **najwyższe (wśród porównywanych gmin) opłaty za odbiór odpadów komunalnych** – 32 zł miesięcznie od osoby.

- Niski odsetek odpadów zbieranych selektywnie (34%) oraz wolne tempo zmian w tym zakresie, co wskazuje na **potrzebę działań informacyjno-edukacyjnych** wśród mieszkańców w zakresie prawidłowej segregacji odpadów.
- **W gminie Polkowice działa CPSZOK** (zlokalizowany w Polkowicach) **oraz tzw. osiedlowe PSZOK-i** (pojemniki umożliwiające segregację na podstawowe frakcje: papier, szkło, plastik, metal i odpady bio, zlokalizowane we wszystkich sołectwach, łącznie - 171).

Mobilność: infrastruktura transportowa i komunikacja publiczna

- Polkowice położone są na trasie drogowego szlaku komunikacyjnego „północ-południe”, którego nowy przebieg realizowany jest w standardzie drogi ekspresowej s3 łączącej Świnoujście z granicą polsko-czeską w Lubawce (zakończenie prac w okolicach Polkowic planowane na IV kwartał 2021)⁹. Trasa ta równocześnie umożliwi **szybką komunikację pomiędzy głównymi miastami LGOF** (Legnica, Lubin, Głogów) oraz węzłem na autostradzie A4 (szlak wschód-zachód). Obie trasy wchodzi w skład korytarzy transportowych międzynarodowej sieci TEN-T, tym samym umożliwiają **łącznie z europejską siecią drogową** trasami o wysokim standardzie technicznym.
- Położenie na trasie przebiegu przemysłowej linii kolejowej obsługującej **jedynie ruch towarowy**. W 2019 r. zaprezentowano koncepcję budowy nowej linii kolejowej Lubin-Polkowice-Głogów (Nielubia). Planowana przez Dolnośląską Służbę Dróg i Kolei inwestycja pozwoli na **odzyskanie przez Polkowice pasażerskich połączeń kolejowych oraz skróci trasę transportu towarów** między głównymi ośrodkami Legnicko-Głogowskiego Okręgu Miedziowego¹⁰. Po wybudowaniu nowej linii kolejowej do Polkowic planowane jest utworzenie **węzła przesiadkowego** (Polkowice Dolne – Strefa Ekonomiczna). W jego bezpośrednim sąsiedztwie zaplanowano także budowę **parkingu na co najmniej 50 miejsc postojowych**.
- Na terenie miasta funkcjonuje dworzec autobusowy, z którego realizowane są **połączenia przewoźników prywatnych i Przedsiębiorstw Komunikacji Samochodowej do głównych miast i atrakcji turystycznych** na terenie województw: dolnośląskiego, śląskiego, opolskiego, małopolskiego, mazowieckiego, lubuskiego, wielkopolskiego, pomorskiego i zachodniopomorskiego.
- Gmina prowadzi innowacyjną i pionierską politykę w zakresie organizacji transportu publicznego. Jest jedną z niewielu gmin w Polsce, która wdrożyła **bezpłatną ofertę przewozową** dla wszystkich mieszkańców oraz postawiła na **ekologiczny tabor**. Zgodnie z założeniami ustawy o elektromobilności ponad **50% usług** przewozowych na terenie gminy ma być realizowanych przez autobusy w **100% elektryczne**¹¹. Gminna komunikacja obsługuje 57 miejscowości (w tym również na terenie gmin ościennych wchodzących w skład powiatu polkowickiego, jak również na terenie gminy Rudna należącej do powiatu lubińskiego) **sukcesywnie zwiększając obszar świadczonych usług** – obecnie to 188

⁹<https://www.rynekinfrastruktury.pl/wiadomosci/drogi/s3-polkowice-lubin-bedzie-w-iv-kwartale-75730.html>

¹⁰ <https://dwdik.wroc.pl/dwdik/aktualnosci/3136-pocigiem-do-polkowic.html>

¹¹ <https://zkmp.pl/>.

przystanków, na których zatrzymują się 22 autobusy. Łączna długość obsługiwanych tras to 566 km (rok wcześniej było to 188 km).

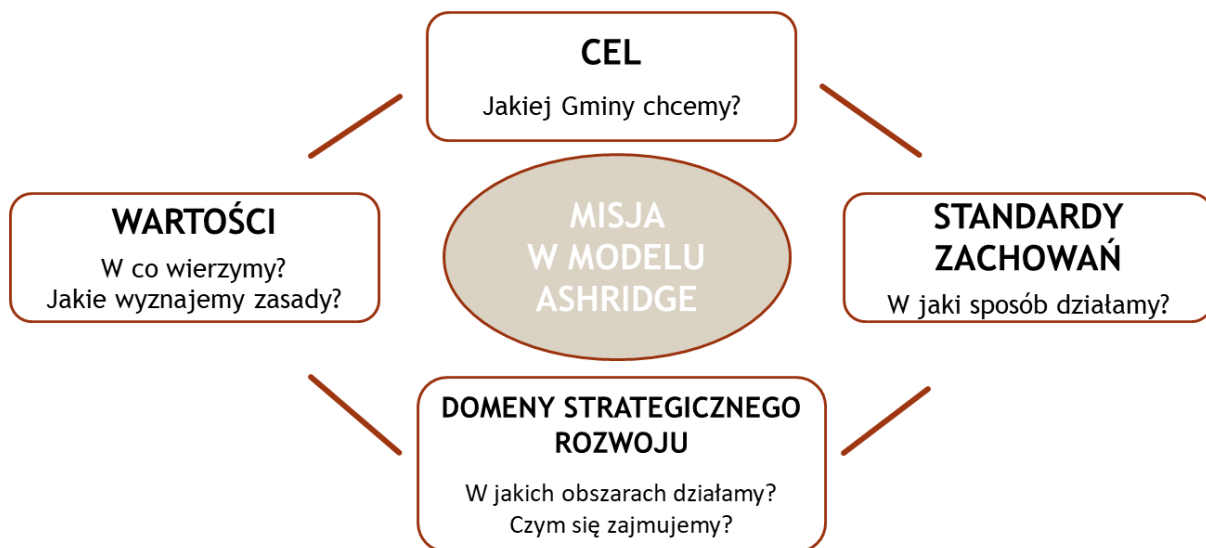
- W maju 2020 roku oddano do użytku **nową zajezdnię** przy ul. Kolejowej, która jest wyposażona w myjnię z obiegiem ekologicznym, dostosowaną do obsługi pojazdów elektrycznych. Baza została wyposażona w szafki FIBOX **umożliwiające ładowanie 12 autobusów elektrycznych**¹².
- Na terenie gminy działają **dwie stacje do ładowania pojazdów elektrycznych** (w miejscowości Sucha Górna na stacji benzynowej oraz otwarta w sierpniu 2020 r. przy polkowickim Aquaparku, ul. Młyńska)¹³.
- Na terenie gminy istnieje **15 km tras rowerowych**, głównie na terenie miasta. Planowanych jest blisko **50 km nowych odcinków** w ich projektowaniu **aktywny udział mają mieszkańcy**.
- Wśród największych problemów, jakie zauważają mieszkańcy znalazły się **niewystarczająca ilość połączeń komunikacji publicznej z gminami sąsiednimi** oraz większymi miastami oraz **zbyt mało ścieżek rowerowych i infrastruktury towarzyszącej** (stanowiło to 26,3% odpowiedzi).

¹² Strategia Rozwoju Elektromobilności w gminie Polkowice na lata 2020-2035.

¹³ <https://samorząd.pap.pl/klub-samorzadowy/polkowice/kategoria/aktualnosci/polkowice-pierwsza-stacja-ladowania-pojazdow>

MISJA W MODELU ASHRIDGE

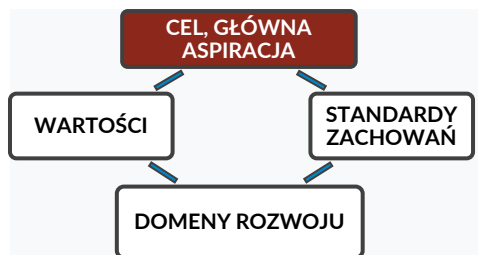
Planując działania strategiczne służące szeroko rozumianemu rozwojowi danej instytucji, organizacji czy jednostki samorządu terytorialnego ważne jest, aby na początku prac odpowiedzieć na podstawowe pytania: *Po co to robimy? Co chcemy osiągnąć? Jaka jest nasza podstawowa działalność? W oparciu o jakie wartości ją powadzimy?* Pytania te odnoszą się zarówno do firm, instytucji publicznych, jak i organizacji pozarządowych czy jednostek samorządu terytorialnego zastanawiających się nad swoim dalszym rozwojem. Odpowiedzi na powyższe pytania stanowią opis misji organizacji lub precyzyjniej – poczucie misji (ang. *sense of mission*). Tak sformułowana misja odróżnia się od deklaracji misji, która stanowi wyłącznie jednozdaniowy (maksymalnie kilkuzdaniowy), zapis o charakterze promocyjnym lub reklamowym. Rozróżnienie to zostało wprowadzone w połowie lat dziewięćdziesiątych przez A. Campbell'a z Ashridge Strategic Center i właśnie ten model misji przyjęto jako bazę w początkowych pracach nad określeniem kierunków rozwojowych dla gminy Polkowice. Wypracowanie misji według tego modelu daje z jednej strony jasne i precyzyjne wskazania co do wyboru kluczowych obszarów strategicznych i kierunków rozwoju, z drugiej – stanowi bardzo ważny czynnik wspólnotowy i motywacyjny dla przedstawicieli samorządu, ale i mieszkańców gminy.

Misja według modelu Ashridge opiera się na czterech elementach:

- **celu podstawowym** – określonej głównej aspiracji rozwojowej, zasadniczej odpowiedzi na pytania „*jakiej gminy chcemy?*”, „*jaki jest nasz najważniejszy cel?*”;
- **domenach strategicznego rozwoju/obszarach działalności** – wskazaniu podstawowych obszarów rozwoju gminy, odpowiedzi na pytania „*w jakich kierunkach chcemy się rozwijać?*”, „*jakie tematy mają dla nas znaczenie?*”;
- **wartościach** – zdefiniowaniu wyznawanych zasad i wartości, precyzyjne wskazanie tego, w co wierzymy, co jest dla nas ważne;
- **standardach zachowań organizacyjnych** – określonych procedurach, schematach zachowań organizacyjnych i zasad komunikacji/organizacji działań pozwalających na efektywne i kompleksowe zrealizowanie zamierzeń strategicznych.

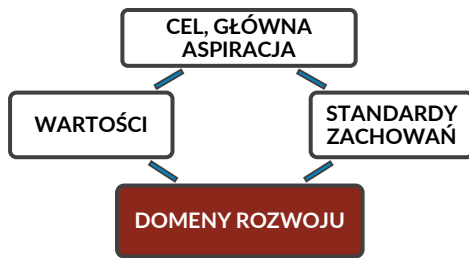
Cel podstawowy (główna aspiracja rozwoju gminy)

W perspektywie najbliższego dziesięciolecia dążymy do uczynienia z Polkowic gminy:

- **Nowoczesnej z inteligentnymi, smart rozwiązaniami** - adaptatywnie odpowiadającej na zmieniające się potrzeby mieszkańców i wyzwania cywilizacyjne.
- **Dynamicznej**, gdzie postępujący rozwój Polkowic oznacza nie tylko nowe wysokorozwinięte technologiczne inwestycje i wysokiej jakości miejsca pracy, ale także **rozwój usług społecznych, infrastrukturalnych i edukacyjnych**, stale poprawiających jakości życia w gminie.
- **Zrównoważonej** – z utrzymaniem równowagi między strefami przedsiębiorczości i strefami mieszkaniowymi. **Zrównoważonej ekologicznie, zielonej gminy z czystym powietrzem, zadbanymi terenami zielonymi, wykorzystującej swój potencjał przyrodniczy.**
Czerpiąc z potencjałów **Zagłębia Miedziowego** poszukujemy nowych, alternatywnych kierunków i rozwiązań dla **dywersyfikacji lokalnej gospodarki**.
- **Przyjaznej i bezpiecznej** dla wszystkich mieszkańców, **otwartej** na oddolne inicjatywy, poszukującej nowych obszarów i metod współpracy na rzecz dalszego rozwoju.
- **Atrakcyjnej i otwartej na różnorodność**, przyciągającej nowych mieszkańców, tworzącej warunki do realizacji ich **aspiracji**, tak by mogli żyć i mieszkać w **dobrze zorganizowanej, kameralnej gminie**, z bardzo dobrą **dostępnością komunikacyjną** do znaczących ośrodków kulturalnych i edukacyjnych.

Domeny strategicznego rozwoju

Domena 1
 Gmina
 Polkowice -
 zdrowa,
 ekologiczna,
 bezpieczna

Domena 2
 Zrównoważony
 rozwój
 gospodarczy -
 budowanie
 kultury
 przedsiębiorczej
 oraz rozwój i
 dywersyfikacja
 rynku pracy

Domena 3
 Spójna
 terytorialnie i
 optymalnie
 urządzona
 gmina

Domena 4
 Gmina dla
 wszystkich –
 nowoczesna
 gmina
 zorientowana na
 mieszkańca,
 angażująca

Domena 1

Gmina Polkowice - zdrowa, ekologiczna, bezpieczna

Domena koncentruje się na podejmowaniu działań zmierzających do poprawy jakości środowiska naturalnego i wdrażania proekologicznych rozwiązań we wszystkich aspektach życia mieszkańców i funkcjonowania usług publicznych na terenie gminy. Akceptację dla takiej polityki należy budować w oparciu o szerokie działania promocyjne, edukacyjne i uświadamiające. Bezpieczeństwo ekologiczne to jeden z priorytetów, obok bezpieczeństwa zdrowotnego i troski o dobrostan psychofizyczny mieszkańców.

Zakres domeny:

- Dbałość o środowisko i bezpieczeństwo energetyczne:
 - ochrona środowiska i zasobów przyrodniczych;

- inwestycje w ramach zielonej i niebieskiej infrastruktury;
- niskoemisyjne innowacje i technologie – źródła energii elektrycznej i ciepłej;
- infrastruktura OZE.
- Ekologia i postawy prośrodowiskowe mieszkańców gminy:
 - nowoczesna edukacja ekologiczna;
 - promowanie dobrych wzorców;
 - działania ekologiczne (systemowe) i oddolne inicjatywy społeczne.
- Bezpieczeństwo zdrowotne mieszkańców gminy Polkowice:
 - programy profilaktyczne;
 - usługi medyczne i dostępność do specjalistów;
 - dobre nawyki służące zachowaniu zdrowia;
 - wsparcie około medyczne związane z konsekwencjami pandemii COVID-19.

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Wyraźna poprawa stanu powietrza w Gminie Polkowice będąca wynikiem wykorzystywania przez władzę gminy funduszy z programów dotacyjnych, dzięki którym możliwa była wymiana nieekologicznych źródeł ogrzewania. ➤ Gminny system monitorowania jakości powietrza. ➤ W gminie Polkowice rozwijane jest wykorzystanie OZE do ogrzewania budynków użyteczności publicznej (m.in. Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Tarnówku, świetlice w Pieszkowicach i Biedrzychowej). Ponadto panele fotowoltaiczne znajdują się na kilku wiatkach przystankowych. ➤ Rok rocznie opracowywany Plan Edukacji Ekologicznej na temat świadomości ekologicznej oraz organizowane przez władze gminy akcje i wydarzenia proekologiczne np. Polkowicki Festiwal Ziemi. ➤ W ciągu ostatnich 5 lat w gminie Polkowice zwiększyła się liczba przychodni (wg BDL GUS wzrost z 3 do 7 placówek). ➤ Aktywna polityka prozdrowotna – wydatki związane z ochroną zdrowia sięgają ok. 5 mln zł/rok (średnio 190 zł/rok/na mieszkańca). Rocznie realizowanych jest kilkanaście programów zdrowotnych o szerokiej gamie działań. ➤ W mieście Polkowice funkcjonuje monitoring wizyjny obsługiwany przez Straż Miejską, w 2019 roku system składał się z 21 kamer. ➤ Bardzo wysoka lesistość (47,4%, co jest wynikiem wyższym od tego w powiecie polkowickim czy porównywanych gminach, w których wskaźnik lesistości oscyluje w granicach 11,3%-28,5%). ➤ Blisko 60% mieszkańców Gminy Polkowice deklaruje się jako osoby aktywne fizycznie. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zdaniem mieszkańców największym problemem gminy jest niska jakość oraz słaba dostępność do usług medycznych. ➤ Mieszkańcy negatywnie oceniają również stan i czystość terenów zielonych oraz hałas w mieście. ➤ Zagrożeniem dla mieszkańców i środowiska naturalnego, a głównie dla wód gruntowych jest Obiekt Unieszkodliwiania Odpadów Wydobywczych (OUOW) Żelazny Most (o obecnej pojemności zbiornika wynoszącej 700 mln m³ będącego w stałej rozbudowie), do którego trafiają odpady flotacyjne z pobliskich zakładów górniczych.

 Szanse	 Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Realizacja Krajowego Programu Dostępności Plus – polityka senioralna. ➤ Wdrażanie działań polityki klimatycznej mających na celu ograniczenie antropopresji. ➤ Wdrażanie działań mających na celu walkę ze zjawiskiem ubóstwa klimatycznego (dofinansowania na wymianę pieców, opłaty za energię czy termomodernizację). ➤ Ogólny trend prowadzenia zdrowego i aktywnego trybu życia, a także wyboru ekologicznych środków transportu zwiększające zapotrzebowanie na obiekty umożliwiające aktywność fizyczną (np. ścieżki rowerowe). ➤ Zainteresowanie dużych przedsiębiorstw ideą CSR (społeczna odpowiedzialność biznesu) i inicjowanie przez nich projektów o charakterze proekologicznym, kompensującym uciążliwości związane z działalnością gospodarczą. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ograniczenia i negatywne skutki dla mieszkańców związane z pandemią Covid-19. ➤ Zapaść finansowa, infrastrukturalna i brak wystarczających kadr, w szczególności w psychiatrii dziecięcej, zmuszają rządzących do podjęcia pilnych działań w tym obszarze. ➤ Ubóstwo energetyczne uniemożliwiające części mieszkańców wymianę źródeł ogrzewania na bardziej ekologiczne.

Domena 2

Zrównoważony rozwój gospodarczy - budowanie kultury przedsiębiorczej oraz rozwój i dywersyfikacja rynku pracy

Domena zogniskowana wokół wyzwania związanego z utrzymaniem korzyści płynących z lokalizacji w centrum miedziowego zagłębia dużych zakładów pracy, przy równoczesnym dążeniu do dywersyfikacji lokalnego rynku zatrudnienia (poszukiwaniu nowych inwestorów) i tworzenia warunków dla budowy oddolnej przedsiębiorczości, poszerzającej zakres usług dostępnych dla mieszkańców. Kładzie ona ponadto nacisk na budowę sojuszy, porozumień i intensyfikację partnerskiej i równoprawnej współpracy gminy z otoczeniem samorządowym i biznesowym.

Zakres domeny:

- Pozyskiwanie nowych inwestorów:
 - obszary inwestycyjne (oferta inwestycyjna gminy, rozwój i wykorzystywanie szans związanych z Polkowicką Podstrefą Legnickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej);
 - warunki dla przyszłych inwestorów;
- Lokalna przedsiębiorczość i usługi dostępne dla mieszkańców:
- Współpraca, kooperacje, sojusze – partnerskie relacje z JST i przedsiębiorstwami z Zagłębia Miedziowego i LSSE.

 Mocne strony	 Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Tereny Gminy Polkowice zasobne są w rudy miedzi - przy obecnych zasobach KGHM szacuje dalsze wydobycie na ok. 40-50 lat. W kopalni Polkowice-Sieroszowice wydobycie szacowane jest na 90 mln. ➤ Gmina Polkowice uzyskuje ponadprzeciętny poziom wpływów z podatku CIT na 1 mieszkańca (771,28 zł wg sprawozdania gminy w 2019 r.). ➤ Obecność przedsiębiorstw KGHM, CCC, Volkswagen, Sitech (motoryzacja), Sanden (motoryzacja) i Mercus (logistyka) w granicach miasta Polkowice. ➤ Następuje wyraźny przyrost liczby przedsiębiorstw na obszarach wiejskich (+16%). Wspomniany Sobin oraz Biedzychowa i Guzice – na podstawie rejestru przedsiębiorstw CEIDG – to obecnie miejsca o największym skupieniu firm na 1000 mieszkańców. ➤ Gmina Polkowice znalazła się na pierwszym miejscu w województwie pod względem ilorazu przepływów pracowników. ➤ Spora grupa mieszkańców pracuje na terenie gminy Polkowice. ➤ Mieszkańcy dwa razy częściej korzystają z usług komercyjnych (fryzjer, mechanik, kosmetyczka itp.) w gminie Polkowice (88%), a aż połowa badanych korzysta z nich tylko na terenie gminy (53%). ➤ Główną osią ponadlokalnej współpracy gospodarczo-inwestycyjnej jest Legnicka Specjalna Strefa Ekonomiczna. ➤ Gmina Polkowice, jak również funkcjonujące na jej obszarze podmioty często są wyróżniane w ogólnopolskich rankingach i konkursach takich jak: „Diamenty Forbesa”; „Gepardy Biznesu” czy „Brylanty Polskiej Gospodarki 2020”. ➤ Uczelnia Jana Wyżykowskiego w Polkowicach zapewnia kierunki kształcenia: zarządzanie i inżynieria produkcji, logistyka, mechatronika, czy górnictwo i geologia. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Niskie wskaźniki przedsiębiorczości będące skutkiem silnej pozycji dużych przedsiębiorstw zatrudniających ponad 1000 osób. ➤ Najbardziej deficytowymi zawodami w całym powiecie są inżynierowie, monterzy, specjaliści do baz danych i rozwijania systemów informatycznych, programiści, nauczyciele (szkoły specjalne, kształcenie zawodowe), kierownicy (logistyka, planowanie), operatorzy maszyn, projektanci (wzornictwo, aplikacje). ➤ Wskaźnik bezrobocia wśród kobiet blisko dwukrotnie wyższy niż dla mężczyzn: w gminie Polkowice wyniósł 4,0% (2,2% dla mężczyzn). ➤ Grunty rolne mają niski lub bardzo niski udział w ogólnych powierzchniach sołectw (łącznie obszary wiejskie gminy Polkowice mają 14,3 tys. ha powierzchni, z czego 33 % to grunty rolne). ➤ Bardzo słabe warunki społeczno-gospodarcze dla produkcji rolnej w powiecie polkowickim było to aż 71,5% zatrudnionych w przemyśle i budownictwie (największy odsetek w regionie – ryzyko monofunkcyjności). Jednocześnie jest tu najmniej pracujących w usługach (28%).

 Szanse	 Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Szacuje się, że w 2030 r. poziom zapotrzebowania na miedź będzie dwukrotnie wyższy od obecnego. ➤ W wyniku postępu technologii uruchamiają się nowe sektory działalności wymagające odpowiednio wyspecjalizowanych i wykształconych pracowników. ➤ Finansowanie w ramach nowego instrumentu odbudowy pomoże państwu członkowskiemu UE w radzeniu sobie ze skutkami kryzysu związanego z Covid-19, a zatem we wzmacnieniu modernizacji i odporności. ➤ Finalizacja budowy trasy S3 wpłynie na zwiększenie atrakcyjności gminy Polkowice dla inwestorów w zakresie dostępności do dróg szybkiego ruchu i usprawnienie transportu. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ekonomiczne skutki pandemii COVID-19 (redukcja etatów, osłabienie koniunktury i cięcia wydatków). ➤ Obawy przed inwestowaniem związane z uwarunkowaniami makroekonomicznymi, na które wpływają niestabilne relacje państw-liderów gospodarczych (USA, Chiny, Rosja, Niemcy itd.), a także m.in. Brexit. ➤ Prognozowany przez UE wzrost cen i inflacja ➤ Braki kadrowe związane z wchodzeniem na rynek pracy roczników niżu demograficznego - według długoterminowych prognoz MSWiA przewidywany jest wzrost zapotrzebowania na pracowników migracyjnych na poziomie kilka-kilkanaście procent rocznie. ➤ Obawy przed zmianą pracy/założeniem własnej działalności gospodarczej w niepewnych czasach pandemicznych (obstrzeżenia w zakresie funkcjonowania różnych branż gospodarki).

Domena 3

Spójna terytorialnie i optymalnie urządzona gmina

Domena ta opiera się na trzech zasadniczych filarach. Pierwszy jest wyjściem naprzeciw globalnym trendom w zakresie zazieleniania miast i wykorzystywania terenów zielonych do wypoczynku i aktywności mieszkańców na świeżym powietrzu. Przy równoczesnym tworzeniu atrakcyjnych przestrzeni publicznych, w których koncentruje się i tętni życie społeczne gminy. Drugi z filarów odpowiada za stałą rozbudowę ponadstandardowego formatu świadczenia usług publicznych takich jak: dostępne mieszkalnictwo, zrównoważona i efektywna mobilność czy wydajna infrastruktura komunalna. Ostatni bazuje na dostępności dla różnych grup mieszkańców atrakcyjnej oferty i infrastruktury do świadczenia usług edukacyjnych, kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych. Tym samym domena ta buduje atrakcyjne warunki do życia i zamieszkania na terenie gminy.

Zakres domeny:

- Nowa jakość otoczenia i przestrzeni publicznych:
 - atrakcyjne, otwarte przestrzenie zielone, publiczne;
 - społeczne znaczenie przestrzeni;
 - zielona infrastruktura;
 - wykorzystanie potencjału obszarów wiejskich.
- Wysoka jakość usług publicznych – dostępne, dobrze zorganizowane, wyróżniające się ponadstandardowością:
 - usługi i infrastruktura komunalna;

- budownictwo mieszkaniowe oraz modernizacja istniejących budynków;
- zrównoważona i efektywna mobilność;
- bezpieczeństwo i porządek publiczny.
- Perspektywiczne warunki do życia i rozwoju:
 - edukacja, kultura, rekreacja i sport;
 - oferta czasu wolnego;
 - czynniki przyciągające nowych mieszkańców i zatrzymujące na miejscu dotychczasowych.

 Mocne strony	 Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ponad połowa badanych przyznała, że gmina Polkowice jest dobrym miejscem do mieszkania (64%) oraz do uprawiania sportu i rekreacji (53%). ➤ Wśród różnych aspektów życia w gminie Polkowice najlepiej ocenione zostało położenie w Zagłębiu Miedziowym, w tym bliskość innych ośrodków miejskich. ➤ Aktywne działania gminy na polu elektromobilności. ➤ Plany realizacji inwestycji drogowych ujęte w jeden program „Bezpiecznie na szycie”. ➤ Wiele atrakcyjnych przyrodniczo i rekreacyjnie miejsc (m.in. place zabaw, boiska sportowe, miejskie i okoliczne parki, Aquapark, tzw. ścieżka zdrowia, miejsca piknikowe na Polance). ➤ Wysoka aktywność budowlana na terenie gminy. ➤ 100% pokrycie gminy Miejscowymi Planami Zagospodarowania Przestrzennego co umożliwi kształtowanie się ładu przestrzennego. ➤ Sukcesywnie wdrażane działania rewitalizacyjne w obszarze tkanki mieszkaniowej. ➤ Wyznaczone nowe i atrakcyjne tereny pod zabudowę mieszkaniową. ➤ Gminna komunikacja obsługuje 57 miejscowości, sukcesywnie zwiększając obszar świadczonych usług – obecnie to 188 przystanków, na których zatrzymują się 22 autobusy. ➤ Darmowa komunikacja publiczna na terenie gminy. ➤ Nowoczesna baza oraz ciekawa oferta edukacyjna. Na terenie gminy od 2017 roku działa Uniwersytet Dziecięcy (finansowany przez gminę), który oferuje zajęcia dodatkowe w zakresie nauki języka obcego, matematyki oraz popularyzacji nauki. ➤ Pracownicy oświaty mają lepsze warunki 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Część mieszkańców twierdzi, że na terenie gminy jest zbyt mała ilość atrakcji. ➤ Niskiej jakości infrastruktura pieszka (krzywe, zapadnięte chodniki, przejścia dla pieszych) i rowerowa (brak spójności sieci). ➤ Zdaniem ankietowanych mieszkańców w gminie Polkowice jest niewystarczająca ilość połączeń komunikacji publicznej z gminami sąsiednimi i większymi miastami oraz jest zbyt mało ścieżek rowerowych i infrastruktury towarzyszącej. ➤ Zły stan techniczny lub braki w infrastrukturze drogowej i pieszkiej. ➤ Zdecydowana większość zabytków wpisanych do Wojewódzkiej lub Gminnej Ewidencji Zabytków to obiekty mieszkalne o nikłej atrakcyjności z punktu widzenia generowania ruchu turystycznego. Ograniczona baza turystyczna – słabe zaplecze noclegowe (1,19 miejsca noclegowego na km², średnia dla województwa 3,33). ➤ W ostatnich dwóch latach niższe od wartości średnich wyniki egzaminów po zakończeniu szkoły podstawowej. ➤ Niska dostępność Internetu stacjonarnego o przepustowości min. 30Mb/s (penetracja budynkowa wynosiła 32%, co jest wynikiem poniżej średniej wojewódzkiej wynoszącej 4%). ➤ Położenie na trasie przebiegu przemysłowej linii kolejowej obsługującej jedynie ruch towarowy, brak obsługi ruchu pasażerskiego. ➤ Według ankietowanych mieszkańców ponad 50% badanych w wieku 18-25 lat uważa, że gmina oferuje mało możliwości spędzania wolnego czasu. ➤ Obiekty sportowe i rekreacyjne wymagające modernizacji i dostosowania do oczekiwań mieszkańców.

<p>wynagrodzenia niż przeciętnie.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Oferta czasu wolnego jest stosunkowo różnorodna, zajęcia i wydarzenia dostępne są zarówno w mieście Polkowice, jak i na obszarze wiejskim gminy. ➤ W latach 2015-2019 oferta Polkowickiego Centrum Animacji cieszyła się rosnącym zainteresowaniem mieszkańców (wzrost liczby uczestników z 68 tys. do blisko 74 tys.). 	
<p style="text-align: center;"> Szanse</p>	<p style="text-align: center;"> Zagrożenia</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Do roku 2030 kontynuowana będzie rozbudowa głównych szlaków kolejowych, także w ścisłym powiązaniu z m.in. planami rozwoju Kolei Aglomeracyjnej Zagłębia Miedziowego oraz budowy Centralnego Portu Komunikacyjnego. ➤ W ramach rządowego Programu Uzupełniania Lokalnej i Regionalnej Infrastruktury Kolejowej Kolej Plus zgłoszone przez JST projekty mogą uzyskać finansowanie w 5% przez Skarb Państwa. ➤ Wsparcie finansowe dla inwestycji związanej z modernizacją i zakupem ekologicznego taboru dla komunikacji zbiorowej. ➤ Postępująca cyfryzacja (rozwój sieci internetowych przez prywatnych przedsiębiorców), co może ułatwić wdrażanie rozwiązań z zakresu e-usług. ➤ Nowe programy pobudzające rynek nieruchomości i wspierające młode rodziny na etapie zakupu mieszkania. ➤ Rosnąca świadomość niszczenia przestrzeni publicznej tzw. betonizacją – coraz silniejsza presja społeczna na zwiększanie dostępności i powierzchni terenów zielonych, w szczególności na obszarach zurbanizowanych. ➤ Koncepcja miasta 15-minutowego – dostępność usług publicznych i społecznych oraz terenów zielonych w odległości krótkiego spaceru od miejsca zamieszkania. ➤ Coraz większy nacisk ze strony pracodawców na kształtowanie kompetencji kluczowych i obywatelskich na poziomie edukacji formalnej. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Odbieranie kompetencji samorządom na rzecz rządowej administracji w terenie np. coraz większa ingerencja kuratoriów oświaty w funkcjonowanie szkół prowadzonych przez JST czy zakusy dotyczące przejęcia szpitali samorządowych przez administrację centralną. ➤ Postępujące zjawisko rozlewania się miast (urban sprawl) i związany z tym wzrost podmiejskiej zabudowy zwykle przebiega w sposób niekontrolowany, generując dodatkowe koszty, zwłaszcza w wymiarze społecznym i środowiskowym. ➤ Brak ram prawnych w planowaniu przestrzennym, dyscypliny w zakresie posiadania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, polityka sprzyjająca deweloperom i powstający w wyniku tego chaos w formie zabudowy rozproszonej. ➤ Związana z suburbanizacją monofunkcyjność (ograniczenie właściwie do funkcji mieszkaniowej) nowych, pozamiejskich osiedli, nieposiadających oferty usługowej, kulturalnej czy rekreacyjnej. ➤ Kontynuacja nauczania zdalnego przy jednoczesnym braku przygotowania do nauczania online (brak sprzętu niezbędnego do pełnego uczestnictwa w e-lekcjach, białe plamy w dostępności do łącza internetowego, ograniczona efektywność nauczania i kontrola wychowawcza). ➤ Wciąż silna kultura samochodowa – niechęć do korzystania z transportu zbiorowego (wzmocniona ograniczeniami związanymi z pandemią). ➤ Wzrost konkurencji na rynku aquaparków, parków rozrywki, kompleksów basenów otwartych (oferta samorządowa i komercyjna).

Domena 4

Gmina dla wszystkich – nowoczesna gmina zorientowana na mieszkańca, angażująca

Ostatnia domena zorientowana jest na budowę gminy przyjaznej i włączającej wszystkich mieszkańców. Odpowiada ona na wyzwania polityki senioralnej i integracji społecznej grup wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym. Jest także przestrzenią służącą budowaniu lokalnej tożsamości i budowaniu trwałych więzi społecznych, testowaniu innowacji społecznych i angażowania mieszkańców w sprawy swojej gminy (świadoma i aktywna partycypacja społeczna).

Zakres domeny:

- Efektywne instrumenty zwalczania nowych form wykluczenia społecznego;
- Polityka senioralna i dostępność usług dla osób z niepełnosprawnościami;
- Tożsamość lokalna;
- Współpraca z NGO;
- Budowanie postaw angażujących mieszkańców;
- Innowacje społeczne – poszerzenie przestrzeni publicznej dla społecznego zaangażowania i kreatywności;
- Konsultacje społeczne i partycypacja.

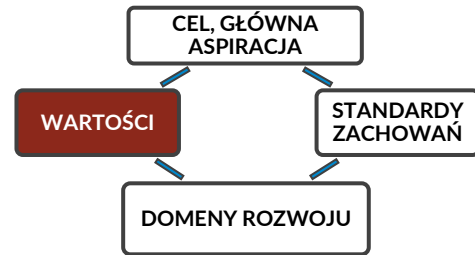
 Mocne strony	 Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Oferta czasu wolnego w zakresie aktywności fizycznej tworzona jest w gminie m.in. przez podmioty prywatne, stowarzyszenia – w tym kluby sportowe, instytucje kultury. ➤ O aktywności społecznej, a jednocześnie o otwartości władz na dialog z mieszkańcami, świadczy działalność 2 organów opiniotwórczo-inicjatywnych (Młodzieżowa Rada Gminy Polkowice oraz Rada Seniorów Gminy Polkowice). ➤ Na terenie gminy Polkowice funkcjonuje ok. 120 organizacji pozarządowych, a dla niemal połowy główny obszar działalności stanowi sport, turystyka, rekreacja, hobby. ➤ Aktywność mieszkańców w akcjach społecznych i pomocowych typu: WOŚP, Szlachetna Paczka itp. ➤ Aktywna polityka senioralna. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ W przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w gminie Polkowice liczba osób korzystających z pomocy społecznej jest wyższa (586) niż w porównywanych jednostkach (woj. dolnośląskie – 334, Niepołomice – 270, Bogatynia – 421, Stryków – 373) ➤ Ponad 37% badanych mieszkańców stwierdza brak poczucia lokalnej tożsamości/ przywiązania do miejsca tj. niska aktywność, niechęć do włączania się we wspólne działania. ➤ Wysoki poziom przestępstw kryminalnych w roku 2020 (321,94 przestępstw na 10 tys. mieszkańców, przy średniej wojewódzkiej 238,45 i powiatowej 246,39).

 Szanse	 Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rozbudowana i poparta transferami finansowymi polityka społeczna/prorodzinna i związana z nią redystrybucja środków. ➤ Wzrastająca długość życia. ➤ Aktywność społeczna stopniowo przenoszona do świata wirtualnego – stąd popularność zdalnych webinarów czy konferencje na przystosowanych komunikatorach (Zoom, Microsoft Teams i inne): oszczędność czasu (brak dojazdów), zmniejszenie korków (emisja zanieczyszczeń), dłuższy czas spędzony z rodziną czy wyższe bezpieczeństwo zdrowotne (w kontekście pandemii ogranicza to ryzyko zakażeń). ➤ Rosnąca chęć partycypacji społecznej, a co za tym idzie potrzeba posiadania wpływu na podejmowane decyzje w ich najbliższym otoczeniu. ➤ Ogólna tendencja do wzrostu zainteresowania mieszkańców swoim najbliższym otoczeniem, chcących mieć realny wpływ na jego kształtowanie. ➤ Możliwość pozyskania funduszy zewnętrznych wspierających inicjatywy oddolne (często przeznaczone dla NGO) np. fundusze norweskie, programy grantowe. ➤ Nacisk na uspołecznianie procesów decyzyjnych i włączania mieszkańców w realizację polityk publicznych – widoczny głównie na poziomie unijnym, ale przenikający na poziom krajowy/regionalny/lokalny. ➤ Popularyzacja i rozwój technologiczny narzędzi zdalnych wykorzystywanych do komunikacji. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Redukcja dochodów z kluczowych dla budżetów gmin źródeł podatkowych m.in.: zmniejszona została stawka PIT. ➤ Sprzeczność poglądów, radykalizacja postaw, podziały „my-oni”, brak kultury dialogu i szacunku dla odmienności to od lat pogłębiające się problemy polskiego społeczeństwa, co wpływa na wzajemne blokowanie inicjatyw, otwarty spór w przestrzeni publicznej i wzrost wzajemnej nieufności. ➤ Rosnący udział osób starszych w populacji i związane z tym coraz większe zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze i zdrowotne przewyższające możliwości obecnych ośrodków zdrowia i placówek opiekuńczych. ➤ Stopniowe odchodzenie od „domów wielopokoleniowych” – coraz częściej młodsze pokolenia wyprowadzają się z domu rodzinnego, co powoduje, że coraz częściej osoby starsze pozostają same w domu. ➤ Obostrzenia wynikające z sytuacji epidemiologicznej, które ograniczają możliwości organizowania bezpośrednich spotkań/warsztatów konsultacyjnych i wymuszają przejście na formy zdalne, co dla części mieszkańców może być czynnikiem wykluczającym. ➤ Obecna polityka państwa prowadząca do centralizacji zarządzania skutkująca osłabieniem samorządności i zmniejszeniem zaufania publicznego do trzeciego sektora. ➤ Nieobligatoryjność w uwzględnianiu wniosków z konsultacji społecznych przy podejmowaniu ważnych dla lokalnych społeczności decyzji strategicznych/inwestycyjnych, powodująca niechęć mieszkańców do zaangażowania się.

Wartości

W co wierzymy? Jakie wartości się w nas uwiadcniają?

- **Rozwój jako siła napędowa** - rozwój zrównoważony, zaplanowany, inkluzywny, podążający za duchem czasu ku nowoczesnemu społeczeństwu – nie boimy się być **pionierami i prekursorami**, testujemy innowacje, stawiamy sobie ambitne cele.
- **Wygoda, komfort** – jesteśmy tam, gdzie znajdujemy lepsze warunki do życia, pracy, założenia rodziny.
- **Kameralność i kompaktowość** - małe miasta mogą oferować wygodne, zdrowe, bezpieczne, komfortowe życie z dostępem do usług publicznych świadczonych przez sprawną administrację. Miasta, w których chce się zakładać rodzinę i w których rodzina ma warunki do rozwoju na każdym etapie.
- **Środowisko naturalne** - dostrzegamy wagę **ekologii, konieczności ochrony przyrody i szacunku do niej**.
- **Lokalna tradycja, dziedzictwo** (w tym górnicze) oraz poznawanie i pielęgnowanie historii buduje nasze poczucie dumy i lokalności – potrzeba, tęsknota, poszukiwanie własnej tożsamości.
- **Indywidualizm** – najbardziej efektywnie działamy w pojedynkę, gorzej wychodzi nam współpraca, działania partnerskie.
- **Młodość, witalność**.

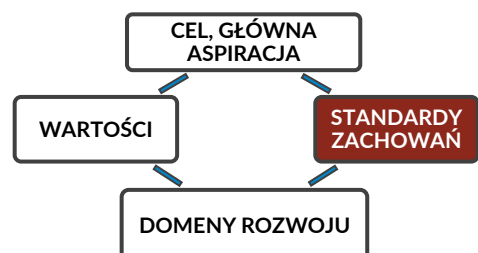

Co jest dla nas ważne?

- **Wspólnota oparta na zaufaniu, otwartości i dialogu**. Wspólnota **integrująca, włączająca** i budująca **poczucie przynależności**, gdzie każdy może poczuć, że jest u siebie. Wspólnota kształtująca **lokalną tożsamość i odpowiedzialność** za siebie nawzajem (solidarność) i za gminę.
- Społeczeństwo obywatelskie – odpowiedzialność, **aktywność i zaangażowanie**, samodzielnność.

Standardy zachowań

- Gmina zarządzana **jest** w sposób **profesjonalny w oparciu o kompetencje, dialog i planowanie**.
- Stawiamy na **wysoką jakość usług publicznych**, wykraczając przy tym **ponad przyjęte standardy** w obszarach takich jak m.in. transport i komunikacja, ochrona środowiska, zdrowie.
- Jesteśmy gminą **otwartą na innowacje** – testujemy nowe rozwiązania, które mogą poprawić jakość życia Polkowiczian.

- **Skuteczność jest dla nas ważna** – działania oparte są o planowanie, realizowane w sposób konsekwentny, ale i elastyczny, reagując na zmieniające się warunki zewnętrzne.
- Czerpiemy z **nowoczesnych technologii**, wykorzystując je w komunikowaniu, zarządzaniu i świadczeniu usług publicznych.
- Działamy w sposób **transparentny**, w oparciu o prosty, jasny przekaz informacyjny i skuteczną komunikację publiczną.
- Wsłuchujemy się w głos społeczeństwa – konsultacje społeczne realizowane są zgodnie z **kanonem lokalnych konsultacji społecznych**.
- Potrafimy budować koalicje na rzecz wspólnych spraw - **rozwijamy współpracę międzyinstytucjonalną i międzysektorową** dla realizacji działań o charakterze przekrojowym czy ponadlokalnym.
- **Wzmacniamy lokalną wspólnotowość** – szukamy tego co dla Polkowiczian wspólne, budujące lokalną tożsamość i wzmacniające dumę z miejsca.

CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE ROZWOJU

W tabeli poniżej przedstawiono zbiorczo cele strategiczne i operacyjne w podziale według domen strategicznego rozwoju.

Domeny	Cele strategiczne	Cele operacyjne
Domena 1. Gmina Polkowice - zdrowa, ekologiczna, bezpieczna	1.1. Gmina dbająca o zdrowie mieszkańców i zapewniająca dobrą jakość usług zdrowotnych	1.1.1. Zwiększenie dostępności do usług medycznych i opiekuńczych.
		1.1.2. Rozwój efektywnych programów profilaktycznych i zdrowotnych
		1.1.3. Promowanie zdrowego stylu życia wśród mieszkańców w różnym wieku
	1.2. Gmina bezpieczna środowiskowo i gotowa na wyzwania klimatyczne – stała, wspólna dbałość o jakość środowiska naturalnego Polkowic	1.2.1. Kontynuacja działań na rzecz poprawy jakości środowiska i odpowiedzialnego gospodarowania zasobami naturalnymi
		1.2.2. Wzmacnianie świadomości ekologicznej mieszkańców.
		1.2.3. Realizacja przemyślanej polityki klimatycznej dla ochrony zasobów naturalnych i jakości życia mieszkańców
Domena 2. Zrównoważony rozwój gospodarczy - budowanie kultury przedsiębiorczej oraz rozwój i dywersyfikacja rynku pracy	2.1. Wzrost gospodarczy w oparciu o rozwijającą się strefę ekonomiczną i znaczących inwestorów	2.1.1. Skuteczna i inicjująca strategia pozyskiwania inwestorów
		2.1.2. Przygotowanie terenów inwestycyjnych i niezbędnej infrastruktury dla celów gospodarczych
		2.1.3. Prowadzenie aktywnej promocji gospodarczej Gminy Polkowice
		2.1.4. Pozyskiwanie nowych kadr na potrzeby lokalnego biznesu
		2.1.5. Prowadzenie dialogu i szerszej współpracy gminy ze środowiskiem biznesu
	2.2. Tworzenie sprzyjających warunków dla rozwoju lokalnej, oddolnej przedsiębiorczości i usług dla mieszkańców	2.2.1. Rozwój instrumentów wspierających mieszkańców w podejmowaniu aktywności gospodarczej
		2.2.2. Tworzenie warunków wspierających mieszkańców w zakresie zarządzania i rozwijania własnego biznesu
		2.2.3. Wzmacnianie kultury przedsiębiorczej wśród młodych mieszkańców Polkowic
		2.2.4. Nowe perspektywy zawodowe – wdrożenie systemu doradztwa i poradnictwa zawodowego
		2.2.5. Dbłość o dobry klimat dla przedsiębiorczości – dialog i kooperacja z lokalnymi przedsiębiorcami

Domeny	Cele strategiczne	Cele operacyjne
Domena 3. Spójna terytorialnie i optymalnie zarządzana gmina	3.1. Wysoka jakość przestrzeni publicznych i zagospodarowania zieleni	3.1.1. Wzrost atrakcyjności, poprawa utrzymania i nadanie nowych funkcji istniejącym terenom zielonym
		3.1.2. Identyfikacja nowych przestrzeni z przeznaczeniem na zieloną infrastrukturę na obszarach silnie zurbanizowanych (wysypach ciepła)
		3.1.3. Wzrost wykorzystania terenów leśnych do funkcji rekreacyjnych
	3.2. Ponadstandardowa jakość świadczenia usług publicznych	3.2.1. Zrównoważona i efektywna mobilność
		3.2.2. Modernizacja gminnych zasobów lokalowych i wspieranie budownictwa mieszkaniowego
		3.2.3. Zapewnienie wysokiej jakości usług komunalnych i infrastruktury cyfrowej
		3.2.4. Profesjonalizacja i optymalizacja działania administracji samorządowej i jednostek gminnych w duchu smart city
	3.3. Atrakcyjne warunki do życia i rozwoju	3.3.1. Podniesienie jakości nauczania w placówkach oświatowych
		3.3.2. Dostosowanie bazy kulturalnej i sportowej do potrzeb mieszkańców i współczesnych trendów
	Domena 4. Polkowice dla wszystkich – nowoczesna, zintegrowana gmina zorientowana na mieszkańca	4.1. Przeciwdziałanie zjawiskom wykluczenia społecznego i wsparcie grup zagrożonych
4.1.2. Powszechna dostępność dla osób z niepełnosprawnościami do pracy, edukacji i usług		
4.1.3. Samoorganizująca się społeczność w tworzeniu warunków dla funkcjonowania grup wymagających wsparcia		
4.2. Zintegrowana gmina Polkowice. Budowanie relacji społecznych i wspieranie działań Integracyjnych		4.2.1. Intensyfikacja budowania tożsamości lokalnej mieszkańców Polkowic - działania instytucjonalne
		4.2.2. Stworzenie przestrzeni do działań wspierających integrację społeczną Polkowiczank w oparciu o własną historię
4.3. Tworzenie warunków do budowania postaw zaangażowania mieszkańców		4.3.1. Wsparcie w tworzeniu zaplecza dla funkcjonowania organizacji społecznych
		4.3.2. Tworzenie przestrzeni dla uruchomienia i podtrzymania aktywności mieszkańców
		4.3.3. Stworzenie możliwości do opiniowania i pogłębionych konsultacji społecznych

Domena 1. Gmina Polkowice - zdrowa, ekologiczna, bezpieczna

Cel strategiczny 1.1 – Gmina dbająca o zdrowie mieszkańców i zapewniająca dobrą jakość usług zdrowotnych

Cel operacyjny 1.1.1. – Zwiększenie dostępności do usług medycznych i opiekuńczych.

Proponowane kierunki działań:

- Poprawa dostępności do lekarzy pierwszego kontaktu i specjalistów (np. stwarzanie sprzyjających warunków do zatrudniania kadry medycznej).

- Poprawa standardu obsługi pacjenta w PCUZ ZOZ S.A. i AQUAPARK Polkowice Regionalne Centrum Rekreacyjno-Rehabilitacyjne S.A. (szkolenia z kompetencji miękkich dla personelu).
- **Zwiększenie dostępności do całodobowej opieki w Zakładzie Opiekuńczo-Lecznicznym Polkowickie Centrum Usług Zdrowotnych ZOZ S.A. poprzez rozbudowę bazy lokalowej i sprzętowej¹⁴.**
- **Modernizacja infrastruktury i wyposażenia Polkowickiego Centrum Usług Zdrowotnych ZOZ S.A. i AQUAPARK Polkowice Regionalne Centrum Rekreacyjno-Rehabilitacyjne S.A.**
- Wspieranie innych podmiotów leczniczych świadczących usługi na rzecz mieszkańców gminy Polkowice w zakupie sprzętu i wyposażenia medycznego.

Cel operacyjny 1.1.2 – Rozwój efektywnych programów profilaktycznych i zdrowotnych

Proponowane kierunki działań:

- Przeprowadzenie analizy efektów dotychczas wdrażanych programów profilaktycznych oraz badanie potrzeb mieszkańców w zakresie kolejnych działań w obszarze profilaktyki zdrowotnej.
- Realizacja programów polityki zdrowotnej, z uwzględnieniem świadczeń dedykowanych seniorom i osobom z niepełnosprawnościami.
- Realizacja innych zadań z zakresu ochrony zdrowia wynikających z rozeznaczonych potrzeb mieszkańców (np. rehabilitacja pocovidowa dla ozdrowieńców).
- Realizacja programu ochrony zdrowia psychicznego dla mieszkańców gminy Polkowice.
- Promocja i upowszechnianie informacji o podejmowanych przez gminę działaniach z zakresu ochrony zdrowia.

Cel operacyjny 1.1.3. – Promowanie zdrowego stylu życia wśród mieszkańców w różnym wieku

Proponowane kierunki działań:

- Kontynuacja programów edukacyjnych ukierunkowanych na dbałość o zdrowie i kondycję, w tym walkę z otyłością wśród dzieci i dorosłych.
- „Świadomy konsument” – oferta edukacyjna dotycząca problematyki zdrowego żywienia oraz zdrowych, lokalnych produktów żywnościowych.
- Promowanie zdrowych produktów żywnościowych.
- „**W dobrej kondycji**” – program ukierunkowany na poprawę kondycji mieszkańców osłabionej z powodu pandemii – gimnastyka i proste ćwiczenia dla mieszkańców, w tym również program wracania do sprawności fizycznej dla osób po przebytych Covid-19.

Cel strategiczny 1.2 – Gmina bezpieczna środowiskowo i gotowa na wyzwania klimatyczne – stała, wspólna dbałość o jakość środowiska naturalnego Polkowic

¹⁴ Pogrubieniem wskazano flagowe kierunki działań.

Cel operacyjny 1.2.1. – Kontynuacja działań na rzecz poprawy jakości środowiska i odpowiedzialnego gospodarowania zasobami naturalnymi

Proponowane kierunki działań:

- **Intensyfikacja działań na rzecz likwidacji nieekologicznych źródeł ogrzewania z uwzględnieniem potrzeb różnych grup mieszkańców, w tym szerokie upowszechnianie informacji o dostępnych formach wsparcia.**
- Organizacja kampanii informacyjnej w Gminie Polkowice dotyczącej wdrażania uchwały antysmogowej dla strefy dolnośląskiej.
- Analiza potrzeb pod kątem konieczności dofinansowania do wymiany pieców, termomodernizacji budynków mieszkalnych i dopłat do ogrzewania odpowiadającego na problem ubóstwa energetycznego.
- Dalszy rozwój ekologicznego taboru komunikacji publicznej.
- **Gmina „opieczona” siecią bezpiecznych ścieżek rowerowych - rower jako forma rekreacji, ale i komunikacji po gminie.**
- Rozwój systemu monitoringu wizyjnego w gminie z uwzględnieniem obszarów zdarzeń przeciwko bezpieczeństwu środowiskowemu (kamery, fotopułapki).
- Kontynuacja Programu na rzecz Poszanowania Energii.

Cel operacyjny 1.2.2. – Wzmacnianie świadomości ekologicznej mieszkańców

Proponowane kierunki działań:

- **Kontynuowanie dobrych praktyk zgodnie z Programem edukacji ekologicznej dla gminy Polkowice o charakterze edukacyjno – informacyjnym ukierunkowanych na propagowanie postaw ekologicznych wśród mieszkańców (konkursy, gry, filmy, oferta kulturalna itp.).**
- Praca z postawami mieszkańców w zakresie prawidłowej segregacji odpadów - promowanie zachowań pozytywnych, ale też punktowanie zachowań negatywnych - z uwzględnieniem specyfiki działania lokalnego systemu gospodarki odpadami (m.in. co składa się na koszty odbioru odpadów i jak na nie wpływają nasze zachowania).
- Współpraca i wspólne projekty w ramach tworzenia zielonych ogrodów, zielonych dachów i ścian budynków.

Cel operacyjny 1.2.3. – Realizacja przemyślanej polityki klimatycznej dla ochrony zasobów naturalnych i jakości życia mieszkańców

Proponowane kierunki działań:

- Przygotowanie koncepcji lokalnych działań odpowiadających na wyzwania wynikające ze zmian klimatycznych, szczególnie w obszarze niedoboru wody (diagnoza i programowanie).
- **Systematyczne „odbetonowywanie” i zazielenianie gminy (zmiany w MPZP, zwiększanie powierzchni biologicznie czynnych, standardy realizacji inwestycji – np. parkingi przepuszczalne i in.).**

- Przeprowadzenie analizy sytuacji gminy w zakresie gospodarki wodnej i kierunków działania niezbędnych dla ograniczenia negatywnego wpływu zmian klimatycznych (analiza zlewni, możliwości wprowadzenia miejsc zatrzymujących wodę w infrastrukturze gminnej, upowszechnienie OZE).
- **Odtworzenie zbiorników wodnych w ramach kompleksu Paulinów.**
- Wsparcie małych, oddolnych aktywności społecznych mających na celu przeciwdziałanie skutkom zmian klimatycznych (ogrody deszczowe, zielone balkony i dachy itp.).
- Polkowickie ogrody społeczne – program wsparcia społecznych mikro-upraw jako formy rekreacji i integracji i edukacji.

Domena 2. Zrównoważony rozwój gospodarczy - budowanie kultury przedsiębiorczej oraz rozwój i dywersyfikacja rynku pracy

Cel strategiczny 2.1. – Wzrost gospodarczy w oparciu o rozwijającą się strefę ekonomiczną i znaczących inwestorów

Cel operacyjny 2.1.1. – Skuteczna i inicjująca strategia pozyskiwania inwestorów

Proponowane kierunki działań:

- Opracowanie atrakcyjnej oferty inwestycyjnej uwzględniającej lokalne uwarunkowania, trendy gospodarcze, dostępne zasoby i powiązania w zakresie branż współpracujących wzmacniających sieci i kooperację pomiędzy firmami.
- Utrzymanie zachęt inwestycyjnych dla potencjalnych inwestorów (np. zwolnienia w podatku od nieruchomości, zwolnienia/refundacje związane z utworzeniem miejsca pracy).
- **Prowadzenie profesjonalnego Punktu Obsługi Inwestora (pełna informacja dotycząca potencjalnego terenu, warunków inwestowania, dostępnej infrastruktury, uwarunkowań prawnych/formalnych, profesjonalna obsługa, kompetencje językowe).**

Cel operacyjny 2.1.2. – Przygotowanie terenów inwestycyjnych i niezbędnej infrastruktury dla celów gospodarczych

Proponowane kierunki działań:

- **Uzbrajanie dostępnych terenów inwestycyjnych gminy pod potrzeby potencjalnych inwestorów. Rozbudowa infrastruktury technicznej i komunalnej dla zwiększenia atrakcyjności terenów inwestycyjnych.**
- **Budowa nowoczesnej infrastruktury teleinformatycznej w Polkowicach (sieci światłowodowe, hot spoty itp.).**

Cel operacyjny 2.1.3. – Prowadzenie aktywnej promocji gospodarczej Gminy Polkowice

Proponowane kierunki działań:

- Podejmowanie działań promocyjnych i lobbingowych w odniesieniu do agencji kojarzących inwestorów (np. PAliH) - szersza prezentacja oferty gospodarczej gminy.
- Udział w targach gospodarczych, ekonomicznych, branżowych o zasięgu regionalnym krajowych oraz międzynarodowym.
- Uruchamianie kampanii promocyjnych prezentujących potencjał gospodarczy Gminy (kampanie medialne z wykorzystaniem nowoczesnych elementów - reklamy natywne, content marketing, PR, ePR itp.)

Cel operacyjny 2.1.4. – Pozyskiwanie nowych kadr na potrzeby lokalnego biznesu

Proponowane kierunki działań:

- Doprowadzenie do odtworzenia pasażerskich połączeń kolejowych.
- Współpraca Gminy z instytucjami rynku pracy (m.in. PUP) w zakresie organizacji targów pracy (typu Job Days, Talent Days).
- Opracowanie (i stała aktualizacja) mapy potrzebnych zawodów/branż a także identyfikacja preferowanych przez pracodawców kompetencji miękkich/kluczowych.
- Stałe dostosowywanie oferty edukacyjnej do tendencji na rynku pracy i diagnozowanego zapotrzebowania na kwalifikacje poszukiwane przez lokalnych przedsiębiorców.
- Realizacja programów wspierających reorientację zawodową dla osób nieaktywnych zawodowo oraz przechodzących na emerytury górnicze.

Cel operacyjny 2.1.5. - Prowadzenie dialogu i szerszej współpracy Gminy ze środowiskiem biznesu

Proponowane kierunki działań:

- Stała, bieżąca analiza planów i strategii rozwoju firm – pozyskanie wiedzy w jakim kierunku rozwijają się i przekształcają zakłady oraz co to może oznaczać dla lokalnej gospodarki i sytuacji na polkowickim rynku pracy.
- Prowadzenie cyklicznych spotkań przedstawicieli władz Gminy z lokalnym biznesem (przestrzeń do bezpośrednich rozmów, poznania planów rozwojowych firm i wzajemnych potrzeb, nawiązania relacji, ustalenia optymalnych strategii dla utrzymania atrakcyjności i konkurencyjności Polkowic).
- **Intensyfikacja współpracy i budowa partnerskich relacji z dużymi przedsiębiorcami (m.in. KGHM, podmioty zlokalizowane w LSSE) oraz większe wykorzystanie CSR do realizacji działań służących wzmocnieniu postaw przedsiębiorczych mieszkańców Gminy.**

Cel strategiczny 2.2. – Tworzenie sprzyjających warunków dla rozwoju lokalnej, oddolnej przedsiębiorczości i usług dla mieszkańców

Cel operacyjny 2.2.1. – Rozwój instrumentów wspierających mieszkańców w podejmowaniu aktywności gospodarczej

Proponowane kierunki działań:

- Udostępnienie miejsca i usług potrzebnych w początkowej fazie rozwoju działalności (np. usługi księgowe, prawne, marketingowe, HR, finansowe itp.).
- Wsparcie dostępu do instrumentów zwrotnych i bezzwrotnych dla osób zainteresowanych uruchomieniem działalności gospodarczej lub rozwoju już istniejącej.
- Profesjonalna obsługa i wsparcie lokalnych przedsiębiorców w ramach funkcjonującego Punktu Obsługi Inwestora.

Cel operacyjny 2.2.2. Tworzenie warunków wspierających mieszkańców w zakresie zarządzania i rozwijania własnego biznesu

Proponowane kierunki działań:

- **Reaktywacja Gminnego Banku Kadr (sieciowanie lokalnych przedsiębiorców, dostęp do informacji, przestrzeń do stałego rozwoju i polepszania umiejętności w zakresie rozwoju i zarządzania własną firmą).**
- Kreowanie oferty edukacyjnej pod kątem budowania kompetencji, wiedzy, pomysłów dla rozwoju mikro przedsiębiorczości uwzględniającej nasycenia lokalnego rynku (odrodzenie kształcenia zawodowego nie tylko pod potrzeby dużych zakładów).

Cel operacyjny 2.2.3. – Wzmacnianie kultury przedsiębiorczej wśród młodych mieszkańców Polkowic

Proponowane kierunki działań:

- Kreatywne, praktyczne zajęcia dla dzieci i młodzieży szkolnej służące pobudzaniu ich aktywności i przedsiębiorczości oraz wskazywania różnych możliwych kierunków rozwoju zawodowego.
- Podniesienie kompetencji kadry szkolnej uczącej przedsiębiorczości – kreatywne warsztaty, umiejętność wykorzystania nowoczesnych form pracy z uczniami, ciekawe przedstawienie tematów itp.

Cel operacyjny 2.2.4. – Nowe perspektywy zawodowe – wdrożenie systemu doradztwa i poradnictwa zawodowego

Proponowane kierunki działań:

- Realizacja programu doradztwa zawodowego w nowoczesnej formie – gry, symulacje, hackatony, spotkania z przedsiębiorcami, specjalistami w danych branżach/dziedzinach (PR-owiec, bloger, influencer, itp.), prezentacja różnych możliwości rozwoju i zawodów, prezentacja dobrych przykładów z terenu Gminy itp.

- Zaangażowanie przedsiębiorców z terenu Gminy w system doradztwa i poradnictwa zawodowego – organizacja dni otwartych, wykłady, zorganizowane wizyty w przedsiębiorstwach.
- Doradca zawodowy w szkole – organizacja przez profesjonalnych doradców zawodowych zajęć dla młodzieży w ramach systemu edukacji formalnej w szkołach podstawowych.

Cel operacyjny 2.2.5. – Dbłość o dobry klimat dla przedsiębiorczości – dialog i kooperacja z lokalnymi przedsiębiorcami.

Proponowane kierunki działań:

- Spotkania przedstawicieli Gminy z przedsiębiorcami pozwalające na poznanie trudności, ograniczeń czy wyzwań dla danego przedsiębiorcy oraz ustalenie możliwych do podjęcia rozwiązań czy działań.

Domena 3. Spójna terytorialnie i optymalnie urządzona gmina

Cel strategiczny 3.1. – Wysoka jakość przestrzeni publicznych i zagospodarowania zieleni

Cel operacyjny 3.1.1. – Wzrost atrakcyjności, poprawa utrzymania i nadanie nowych funkcji istniejącym terenom zielonym

Proponowane kierunki działań:

- **Rewitalizacja istniejących lub tworzenie nowych terenów zielonych, parków i miejsc piknikowych na terenie gminy:** w tym ubogacenie terenów zielonych będących już własnością gminy w nowoczesne elementy małej architektury (zadbanie o formy chroniące przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi np. deszcz, upał), zaplecze rekreacyjne i sportowe (strefowanie aktywności z uwzględnieniem potrzeb różnych grup wiekowych np. odseparowanie starszej młodzieży od miejsc zabaw dzieci czy przestrzeni dla odpoczynku dla seniorów) oraz atrakcyjne, nowe nasadzenia, bieżąca pielęgnacja – stałe, gwarantowane finansowanie zapisane w budżecie.
- **Ożywienie Centrum Miasta w aspekcie przestrzennym, społecznym i gospodarczym.**
- Zwiększenie społecznego znaczenia przestrzeni miejskich (nadawanie wartości społecznej i budowanie współodpowiedzialności za przestrzeń publiczną).

Cel operacyjny 3.1.2. – Identyfikacja nowych przestrzeni z przeznaczeniem na zieloną infrastrukturę na obszarach silnie zurbanizowanych (wysypach ciepła)

Proponowane kierunki działań:

- Stopniowe odzyskiwanie terenów zabetonowanych - budowa parkingów kubaturowych ograniczenie wysp ciepła, uwolnienie terenów pod zielenią urządzoną.
- **Tworzenie mikroparków dla mieszkańców w pobliżu kilkuminutowego spaceru od miejsca zamieszkania.**

Cel operacyjny 3.1.3. – Wzrost wykorzystania terenów leśnych do funkcji rekreacyjnych

Proponowane kierunki działań:

- Intensyfikacja współpracy z nadleśnictwem w celu udostępnienia terenów leśnych mieszkańcom, wykorzystanie potencjału w powiązaniu z systemem ścieżek rowerowych, spacerowych.
- **Poprawa stanu technicznego szlaków turystyczno-rowerowych wraz z utworzeniem nowych tras, niezbędną infrastrukturą, system informacji i promocji.**

Cel strategiczny 3.2. – Ponadstandardowa jakość świadczenia usług publicznych

Cel operacyjny 3.2.1. – Zrównoważona i efektywna mobilność (sukcesywne wdrażanie Strategii rozwoju elektromobilności)

Proponowane kierunki działań:

- **Poprawa stanu infrastruktury drogowej (remonty i budowa dróg) w szczególności poprawa dostępności komunikacyjnej zakładów pracy w ramach programu „Bezpiecznie na szycie”.**
- Podniesienie komfortu i bezpieczeństwa komunikacji pieszej (sukcesywne remonty i budowa chodników, bezpieczne pobocza, rozbudowa energooszczędnego oświetlenia).
- **Rozbudowa infrastruktury rowerowej i urządzeń transportu osobistego (nowe, spójne (powiązane ze sobą) trasy łączące różne obszary miasta i gminy, stojaki, wiaty, punkty naprawy, rozbudowa systemu roweru miejskiego).**
- **Integracja i poprawa komunikacji autobusowej i kolejowej - uwzględniająca budowę kolei aglomeracyjnej w Zagłębiu Miedziowym łączącej Legnicę, Lubin, Złotoryję, Polkowice i Głogów.**
- Badanie i analiza potoków pasażerskich, oferty przewozowej i siatek połączeń komunikacji publicznej na terenie gminy.
- Zwiększenie wykorzystywania OZE do zasilania taboru komunikacji miejskiej oraz dalsza modernizacja floty z wykorzystaniem funduszy zewnętrznych.
- Poprawa standardu obsługi i zarządzania systemem komunikacji miejskiej w ramach smart city.

Cel operacyjny 3.2.2. – Modernizacja gminnych zasobów lokalowych i wspieranie budownictwa mieszkaniowego

Proponowane kierunki działań:

- **Modernizacja istniejących budynków mieszkalnych w formule PPP (ul. Hubala, ul. Legnicka, ul. Dąbrowskiego), w tym przeprowadzenie prac termomodernizacyjnych.**
- **Budowa w formule PPP nowych obiektów mieszkalnych.**
- **Uruchamianie nowych terenów pod inwestycje mieszkaniowe – pakiet zachęt do osiedlenia się w na terenie gminy.**

- Rewitalizacja budynków mieszkaniowych zlokalizowanych na obszarze Specjalnej Strefy Rewitalizacji.

Cel operacyjny 3.2.3. – Zapewnienie wysokiej jakości usług komunalnych i infrastruktury cyfrowej

Proponowane kierunki działań:

- **Poprawa dostępności do szerokopasmowego Internetu – wyposażanie nowych terenów inwestycji mieszkaniowych w niezbędną infrastrukturę, w szczególności na obszarach wiejskich gminy.**

Cel operacyjny 3.2.4. – Profesjonalizacja i optymalizacja działania administracji samorządowej i jednostek gminnych

Proponowane kierunki działań:

- **Przeгляд efektywności i jakości działalności świadczonych przez spółki komunalne. Cykliczne badanie satysfakcji klientów, sukcesywne wdrażanie wyników i rekomendacji.**
- Centralizacja zarządzania obiektami sportowymi – zwiększenie skuteczności wykorzystywania obiektów sportowych.

Cel strategiczny 3.3. – Atrakcyjne warunki do życia i rozwoju

Cel operacyjny 3.3.1. – Podniesienie jakości nauczania w placówkach oświatowych

Proponowane kierunki działań:

- Utrzymanie wysokiej jakości bazy edukacyjnej.
- **Racjonalizacja kosztów utrzymania – wdrożenie OZE w placówkach oświatowych – ograniczanie kosztów funkcjonowania szkół, przedszkoli.**
- Stałe niwelowanie barier dla osób z niepełnosprawnościami w placówkach oświatowych.
- Wdrożenie obowiązkowych zajęć dla najmłodszych uczniów z zakresu efektywnego przyswajania wiedzy i umiejętności.
- **Tworzenie oferty zajęć dodatkowych pod kątem realizacji pasji, potrzeb i zainteresowań uczniów (np. zajęcia kulinarne, robotyka, programowanie, mini produkcje filmowe – warsztat youtubera itp.).**
- Tworzenie warunków do nabywania kompetencji potrzebnych na rynku pracy.
- Wdrożenie ogólnogminnego programu nauki pływania.

Cel operacyjny 3.3.2. – Dostosowanie bazy kulturalnej, sportowej i oferty czasu wolnego do potrzeb mieszkańców i współczesnych trendów

Proponowane kierunki działań:

- **Modernizacja obiektu Aquapark Polkowice – Regionalnego Centrum Rekreacyjno-Rehabilitacyjnego S.A. w formule PPP.**
- **Modernizacja stadionu miejskiego.**

- **Modernizacja obiektów basenów odkrytych – uzupełnienie oferty aquaparku a nie konkurowanie o klienta – dostosowanie obiektów do współczesnych standardów i oczekiwań mieszkańców.**
- **Budowa nowego, multifunkcyjnego Centrum Polskiej Miedzi w Polkowicach (centrum konferencyjne, hala sportowo-widowiskowa, centrum wystawienniczo-muzealne) – miejsca integracji i budowania społeczeństwa obywatelskiego.**
- **Adaptacja budynku Domu Dziecka „Skarbek” wraz z dobudową obiektu koncertowo-widowiskowego.**
- **Stworzenie nowej oferty kulturalnej w pałacu w Suchej Górnej oraz kontynuacja rozwoju Centrum Kultury.**
- **Włączenie nieformalnych grup mieszkańców do współtworzenia całorocznej oferty czasu wolnego i współodpowiedzialności za jej realizację np. miłośników dirt parków, wolontariatu na rzecz zwierząt, rowerzystów, różnych nurtów muzycznych itp.**

Domena 4. Polkowice dla wszystkich – nowoczesna zintegrowana gmina zorientowana na mieszkańca

Cel strategiczny 4.1. Przeciwdziałanie zjawiskom wykluczenia społecznego i wsparcie grup zagrożonych

Cel operacyjny 4.1.1. Aktywna polityka senioralna – włączanie w działania aktywnych seniorów i systemowa pomoc dla najstarszych

Proponowane kierunki działań:

- Realizacja programów współpracy Gminy Polkowice z organizacjami pozarządowymi.
- Wspieranie działań w ramach Polkowickiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku przy Uczelni Jana Wyżykowskiego w Polkowicach.
- **Wspieranie funkcjonowania oraz dalszy rozwój klubów seniora, domów dziennego pobytu Rady Seniorów.**
- Rozwijanie pakietów senioralnych np. Polkowicka Żłota Rączka +.

Cel operacyjny 4.1.2. Powszechna dostępność dla osób z niepełnosprawnościami do pracy, edukacji i usług.

Proponowane kierunki działań:

- Zwiększenie dostępności do obiektów użyteczności publicznej i przestrzeni publicznych dla osób z różnego typu niepełnosprawnościami.
- Wspieranie stowarzyszeń w działalności społecznej.
- **Rozwój szkolnictwa z oddziałami integracyjnymi i specjalnymi.**
- Kontynuacja realizacji Programu Asystent Osoby Niepełnosprawnej oraz Programu Transport Indywidualny door to door dla mieszkańców gminy Polkowice.

Cel operacyjny 4.1.3. Samoorganizująca się społeczność w tworzeniu warunków dla funkcjonowania grup wymagających wsparcia

Proponowane kierunki działań:

- Wspieranie stowarzyszeń społecznych (dotacje do zadań z zakresów społecznych).
- Wspieranie Rozwoju Centrum Wolontariatu.

Cel strategiczny 4.2. Zintegrowana gmina Polkowice. Budowanie relacji społecznych i wspieranie działań integracyjnych

Cel operacyjny 4.2.1. Intensyfikacja budowania tożsamości lokalnej mieszkańców Polkowic - działania instytucjonalne

Proponowane kierunki działań:

- **Doprowadzenie do utworzenia Samorządowego Muzeum Regionalnego Ziemi Polkowickiej.**
- Wsparcie organizacji działających na rzecz budowania tożsamości lokalnej mieszkańców gminy Polkowice w pracach inscenizujących wydarzenia historyczne – włączenie w nie mieszkańców Polkowic.

Cel operacyjny 4.2.2. Stworzenie przestrzeni do działań wspierających integrację społeczną Polkowiczian w oparciu o własną historię

Proponowane kierunki działań:

- Wprowadzenie w szkołach elementów edukacji związanych z historią lokalną i regionalną – wycieczki po Polkowicach z odkrywaniem znaczących, historycznie miejsc (w ramach edukacji formalnej, rodzinne odkrywanie Polkowic i ich okolic (historyczne questy), konkursy historyczne, współpraca szkół z przewodnikami).
- **Przybliżenie mieszkańcom historii związanej z górnictwem – interaktywne i nowoczesne prezentacje.**
- Stworzenie produktów historyczno-turystycznych łączących rekreację z historią lokalną (pętle tematyczne pieszo-rowerowe: historia lokalna, środowisko).
- Kontynuacja działań związanych z upowszechnieniem i promocją specyficznych, tradycyjnych produktów z Polkowic.

Cel strategiczny 4.3. Tworzenie warunków do budowanie postaw zaangażowania mieszkańców

Cel operacyjny 4.3.1. Wsparcie w tworzeniu zaplecza dla funkcjonowania organizacji społecznych

Proponowane kierunki działań:

- **Stworzenie Rady i Centrum Organizacji Pozarządowych w Polkowicach.**

- Tworzenie możliwości do organizowania się ludzi, miejsca spotkań mieszkańców chcących zaangażować się, zrobić coś pozytywnego dla gminy, społeczności, wybranych grup społecznych.

Cel operacyjny 4.3.2. Tworzenie przestrzeni dla uruchomienia i podtrzymania aktywności mieszkańców

Proponowane kierunki działań:

- Wykorzystanie świąt miejskich dla uczestnictwa i aktywności mieszkańców.
- **Promowanie narzędzi partycypacji społecznej, w tym funduszu sołectkiego i budżetu obywatelskiego na inicjatywy związane z zagospodarowaniem gminnej zieleni.**
- **Wdrożenie programu mikrograntów dla inicjatyw społecznych.**

Cel operacyjny 4.3.3. Stworzenie możliwości do opiniowania i pogłębionych konsultacji społecznych

Proponowane kierunki działań:

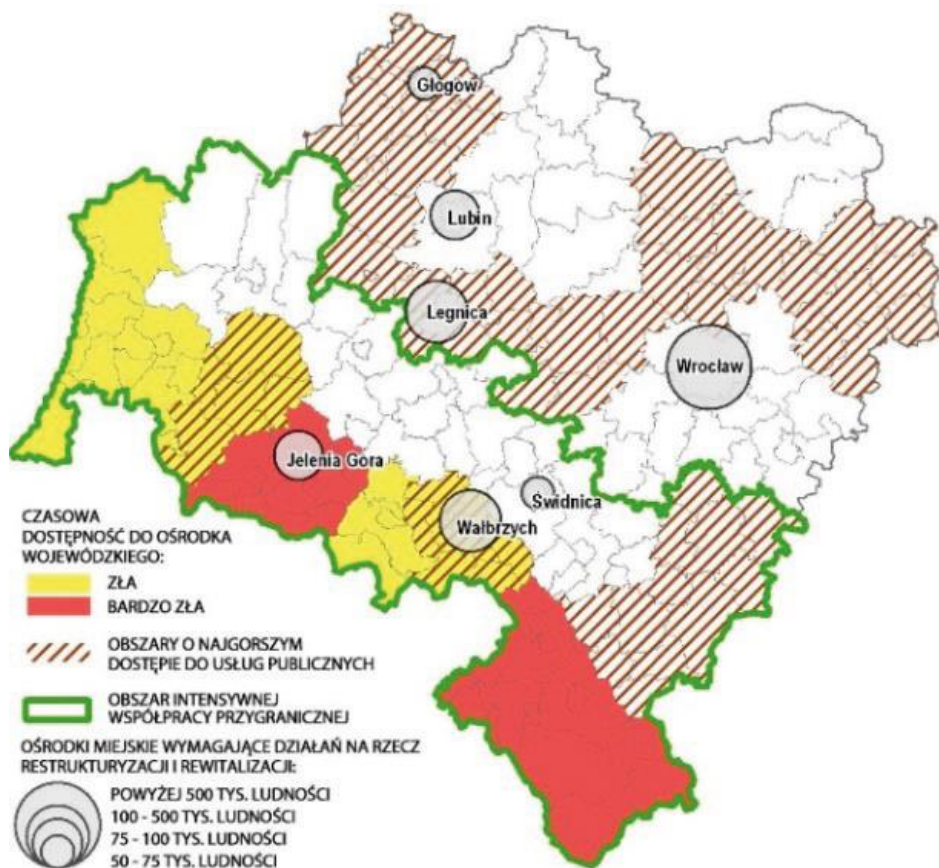
- **Organizacja debat publicznych w ważnych dla mieszkańców tematach np. zazieleniania miasta, zmian klimatu, ożywiania rynku.**
- Gminne spaceracje badawcze (z udziałem radnych i urzędników) – budowanie relacji i ciągłe diagnozowanie potrzeb mieszkańców w ich środowisku życia i aktywności społecznej/zawodowej.

OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI

W Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego wyodrębnione zostały obszary, które dla pełnego wykorzystania ich potencjałów rozwojowych wymagają zewnętrznej interwencji. Obszary te nazwano Obszarami Strategicznej Interwencji (OSI). Wyznaczone zostały zarówno w skali kraju, jak i regionu, na podstawie zidentyfikowanych obszarów problemowych, po to, aby właśnie tam mogła być kierowana adekwatna interwencja publiczna.

OSI określone w Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego obejmuje gminę Polkowice uwzględniając ją wśród obszarów o najgorszym dostępie do usług publicznych.

Rysunek 1. Obszary strategicznej interwencji na terenie województwa dolnośląskiego

Źródło: opracowanie własne IRT na podstawie KSRR 2010-2020.

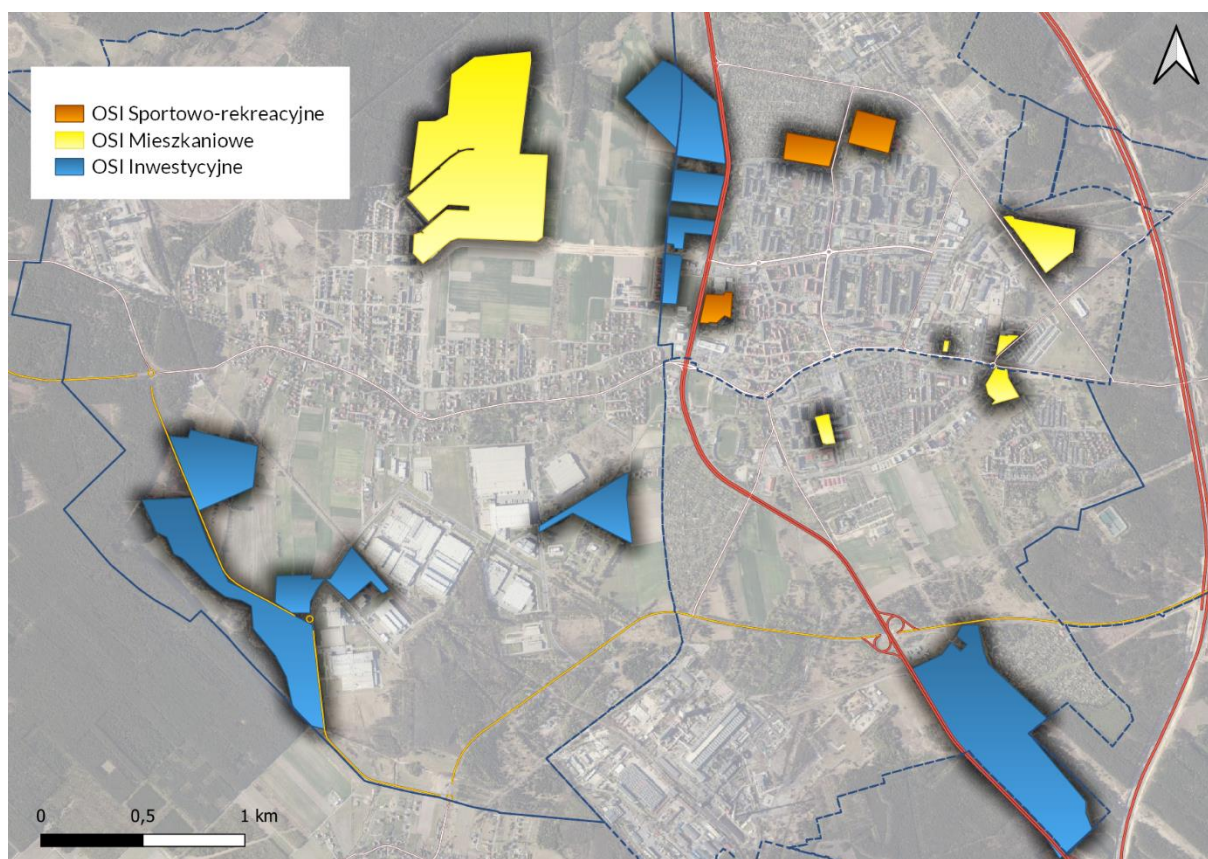
OSI gminy Polkowice

Na terenie gminy Polkowice wyznaczono trzy Obszary Strategicznej Interwencji (OSI):

- OSI – tereny sportowo - rekreacyjne;
- OSI – tereny zabudowy mieszkaniowej;
- OSI – tereny inwestycyjne.

Za OSI uznano zarówno obszary o wyraźnym potencjalnie rozwojowym, które dla ich maksymalnego wykorzystania wymagają zintensyfikowania działań i interwencji publicznej na tym terenie (tereny inwestycyjne, tereny pod nową zabudowę mieszkaniową), jak i obszary, które ze względu na większą kumulację negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych i przestrzennych charakteryzują się barierami rozwojowymi (przestarzałe obiekty sportowe i rekreacyjne, zdegradowane pod względem technicznym i estetycznym osiedla mieszkaniowe uwzględnione w specjalnej strefie rewitalizacji). W odniesieniu do każdego z wyznaczonych OSI ustalono kluczowe kierunki działań, które mają w swoim zamierzeniu doprowadzić do znaczącego przekształcenia tych obszarów i wzmocnienia ich oddziaływań rozwojowych w kontekście całej gminy Polkowice.

Rysunek 2. Obszary Strategicznej Interwencji w gminie Polkowice

OSI – tereny sportowo-rekreacyjne

Uzasadnienie wyboru OSI

- Pomimo, że uprawianie sportu i korzystanie z rekreacji nie należy do podstawowych potrzeb społeczności, to dostępność odpowiedniej oferty w tym zakresie, w wysokim stopniu wpływa na całościową ocenę komfortu życia i zamieszkiwania. Gmina Polkowice dysponuje tego typu obiektami od lat, jednak zarówno budynki i jak i ich otoczenie wymaga odświeżenia i modernizacji. Dla przykładu, Aquapark powstał w 1998 r. i wówczas był unikatowym i nowoczesnym centrum rekreacji wodnej w skali kraju, jednak obecnie wymaga remontu i dostosowania do potrzeb obecnych odbiorców. Został on już zaplanowany w 2020 r., lecz m.in. w wyniku pandemii oraz skomplikowanego procesu partnerstwa publiczno-prywatnego działanie będzie mogło być zrealizowane dopiero w nowej perspektywie strategicznej.
- Przestrzeń czasu wolnego pozwalają utrzymać dobrostan fizyczny, psychiczny, mogą także stanowić miejsca spotkań czy też pozwolić nawiązać relacje społeczne. To szczególnie ważne w obliczu trendów wskazujących m.in. na wzmocnienie szeroko rozumianego dystansu społecznego w wyniku pandemii, czy też na rosnącą popularność aktywności fizycznej i dbania o zdrowy styl życia.
- Podniesienie standardu i rozszerzenie oferty czasu wolnego na obszarze OSI – w szczególności Aquaparku - pozwoli zwiększyć także atrakcyjność miasta i gminy, tworząc ponadlokalny produkt rekreacyjno-sportowy, a także rehabilitacyjny.
- Przestrzeń OSI zlokalizowana jest w samym centrum gminy, w mieście Polkowice, jednak położenie poza obszarem ścisłej zabudowy i usług pozwala na łatwy dostęp np. z wykorzystaniem DK nr 3.
- Aquapark posiada ofertę o charakterze ponadlokalnym (inne parki wodne zlokalizowane są ponad 60 km od Polkowic), co dodatkowo wzmacnia rangę miejsca i konieczność dostosowania obiektu i otaczającej przestrzeni dla obsługi klientów z zewnątrz gminy.

Uwarunkowania i potencjały społeczno-gospodarczo-przestrzenne OSI – kluczowe problemy, potrzeby i potencjały:

- To tereny o dogodnym położeniu komunikacyjnym, w pobliżu DK 3 oraz na granicy obszarów intensywnej zabudowy miasta Polkowice i w sąsiedztwie ogórków działkowych RELAKS, stadionu lekkoatletycznego i basenów zewnętrznych „Grzybek”. Podobszary połączone są dwoma ulicami o istotnym znaczeniu dla ruchu wewnątrzmijskiego: ul. kard. Bolesława Kominka oraz ul. 3 Maja. Układ drogowy daje możliwość dogodnego dojazdu zarówno na obszarze miasta, jak i miejscowości sąsiednich.
- OSI nie stanowi obszaru rewitalizacji gminy Polkowice, natomiast znajduje się w jego bezpośrednim sąsiedztwie (Obszar B).
- **Przeznaczenie terenu w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego** – w głównej mierze to teren z przeznaczeniem sportowym (US), w części występują także usługi (U) i tereny zielone (ZP).
- OSI znajduje się w pobliżu funkcji usługowych i publicznych, co dodatkowo wzmacnia złożoność i atrakcyjność oferty. Dostępność ciekawej oferty czasu wolnego przyciąga potencjalnych klientów, zwłaszcza usług gastronomicznych, handlowych czy obsługi

korzystających z terenu osób (np. wypożyczalnie sprzętu sportowego itp.). Ponadlokalność oferty Aquaparku sprzyja przyciąganiu klientów zewnętrznych.

- 53% mieszkańców uważa, że gmina Polkowice to dobre miejsce do uprawiania sportu i rekreacji. Z drugiej strony, w odniesieniu do oferty czasu wolnego ogółem, aż 40% z nich uważa, że jest ona niewystarczająca – dotyczy to zwłaszcza grupy młodych Polkowiczan (do 25 r.ż.). 83% mieszkańców korzysta z miejscowej oferty sportowo-rekreacyjnej, przy czym ¾ z nich dodatkowo korzysta także z oferty poza gminą.
- Badani widzący potrzebę pilnego **rozwoju oferty i infrastruktury sportowo-rekreacyjnej**, przede wszystkim zwracają uwagę - na ich zdaniem - **archaiczną bazę wymagającą remontów i adaptacji** do współczesnych trendów (węzły sanitarne to potrzeba minimum), konieczność **budowy kortów tenisowych** (także w hali), utworzenie **centrum piknikowo-rekreacyjnego** (małpi gaj, park trampolin, ścianka wspinaczkowa), potrzebę uruchomienia **siłowni** (dostępna dla młodzieży) i **zajęć fitness** (profesjonalna oferta dla kobiet z instruktorem) a także **optymalizacji wykorzystania obiektów miejskich** po zakończeniu zajęć grupowych, profesjonalnych – udostępnienia dla sportowców amatorów.

Obszar terytorialny OSI

Tereny składające się na OSI sportowo-rekreacyjne skoncentrowane są w północnej i północno-zachodniej części miasta Polkowice. To tereny ze szczególną – w skali gminy - koncentracją oferty rekreacyjno-sportowej, w znacznej mierze z ograniczonym dostępem ze względu na konieczność zakupu biletu (m.in. wstęp do Aquaparku, na baseny zewnętrzne, stadion).

OSI tworzą trzy podobszary:

- Aquapark – budynek Aquapark Polkowice - Regionalne Centrum Rekreacyjno-Rehabilitacyjne S.A. z jego bezpośrednim otoczeniem,
- Stadion - obszar stadionu lekkoatletycznego wraz z budynkami, boiskami treningowymi i zapleczem,
- „Grzybek” – obszar rekreacyjny obejmujący Basen „Grzybek”, centrum piknikowe oraz lodowisko.

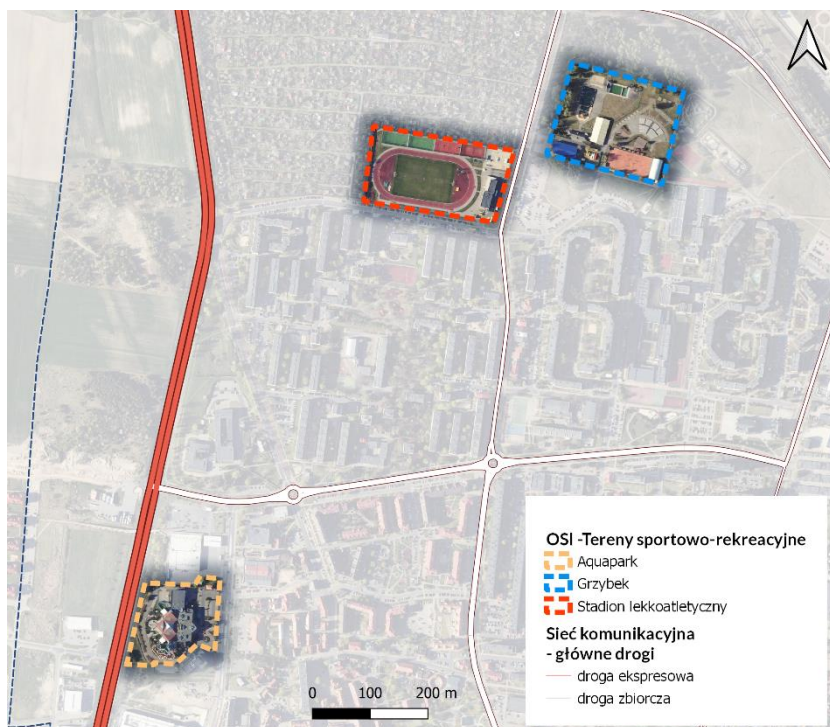
Łącznie podobszary zajmują **powierzchnię ok. 8 ha**, z czego blisko 2 ha zajmuje Aquapark, a po ok. 3 ha Stadion oraz „Grzybek”.

Teren wyznaczony jako OSI jest objęty miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego z 1999 r. zgodnie z którym może być wykorzystywany jako tereny usług publicznych i rekreacyjnych. Na OSI składają się tereny oznaczone w MPZP jako:

- 5 U,KS: Zespół Rehabilitacyjno-Rekreacyjno-Usługowy ”Aquapark”.
- 17 ZD, US: istniejące ogrody działkowe i boisko sportowe.
- 14 US,ZP: zespół rekreacyjno-sportowy wokół istniejących basenów otwartych.

Dopuszcza się również wprowadzenie, jako form towarzyszących, usług z zakresu handlu, gastronomii związanych z prowadzoną działalnością. Obszar Strategicznej Interwencji obejmuje działki z Obrębem 1: 99/1, 99/2, 100/1, 100/2, 101/6, 101/8, 317/1, 317/3 (Aquapark), 40/5, 40/6 (stadion lekkoatletyczny) oraz 33/5 („Grzybek”).

Rysunek 3. OSI – tereny sportowo-rekreacyjne

Źródło: Opracowanie własne.

Rysunek 4. Obszar strategicznej interwencji – funkcje terenu zgodnie z MPZP

Źródło: Opracowanie własne z wykorzystaniem Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Polkowice i obręb Polkowice Dolne.

Kierunki pożądanej interwencji i planowane w ramach OSI działania

- Poprawa standardu obsługi pacjenta AQUAPARK Polkowice Regionalne Centrum Rekreacyjno-Rehabilitacyjne S.A. (szkolenia z kompetencji miękkich dla personelu).
- Modernizacja infrastruktury i wyposażenia AQUAPARK Polkowice Regionalne Centrum Rekreacyjno-Rehabilitacyjne S.A.
- Modernizacja obiektów basenów odkrytych – uzupełnienie oferty przez dostosowanie obiektów do współczesnych standardów i oczekiwań mieszkańców.
- Remont i rozbudowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej na terenie stadionu lekkoatletycznego.

OSI – tereny zabudowy mieszkaniowej

Uzasadnienie wyboru OSI

- Gmina Polkowice, jako część Zagłębia Miedziowego stanowi naturalny zasób pracowników dla firm operujących na tym terenie. Przedsiębiorstwa związane z przemysłem wydobywczym i ulokowane w LSSE generują wielotysięczne zapotrzebowanie na kadre, w tym kadre specjalistyczną. W 2016 r. gmina była drugą, po Wrocławiu, gminą w województwie dolnośląskim pod względem liczby osób przyjeżdżających do pracy. Łącznie było to 18 383 osoby (7% wszystkich dojeżdżających w regionie), z czego ¼ dojeżdżało do miasta Polkowice (14 tys.). Deklaracje kolejnych inwestorów zainteresowanych ulokowaniem swoich biznesów na terenie gminy, rodzą potrzeby zapewnienia łatwo dostępnej i wysokiej jakości infrastruktury mieszkaniowej.
- Największe osiedla mieszkaniowe powstały w latach 70. i wymagają interwencji związanej z ich modernizacją, dostosowaniem do współczesnych norm oraz poprawą zewnętrznej estetyki. Podniesienie jakości i standardu bazy lokalowej gminy może się przyczynić do zatrzymania obecnych mieszkańców Polkowic, poprawy ich warunków mieszkaniowych oraz pozyskania nowych mieszkańców. Dla ich przyciągnięcia konieczne jest uruchamianie nowych i uzbrojonych terenów mieszkaniowych – atrakcyjnych także dla deweloperów, które równocześnie mogą wyhamować procesy suburbanizacyjne i związane z nimi koszty rozbudowy infrastruktury społecznej i komunalnej na obszarach wiejskich gminy.
- Służyć temu ma kolejny Obszar Strategicznej Interwencji, obejmujący działki mieszkaniowe lub przeznaczone pod tego typu zabudowę. Uruchomienie działań inwestycyjnych dostarczy gminie argumentów do zatrzymania obecnych mieszkańców, ale także może być kartą przetargową w pakiecie zachęt dla szukających swojego miejsca do życia, pracy lub edukacji. Działania modernizacyjne zwiększą atrakcyjność terenów mieszkaniowych, wpiszą się w prowadzone procesy rewitalizacyjne, powstrzymają techniczną degradację zasobów mieszkaniowych gminy i pozwolą uruchomić nowe projekty mieszkaniowe o charakterze społecznym i komercyjnym. Tym samym stworzą możliwości wchodzenia w samodzielną dorosłość także dla młodych mieszkańców gminy bez konieczności zmiany miejsca zamieszkania.

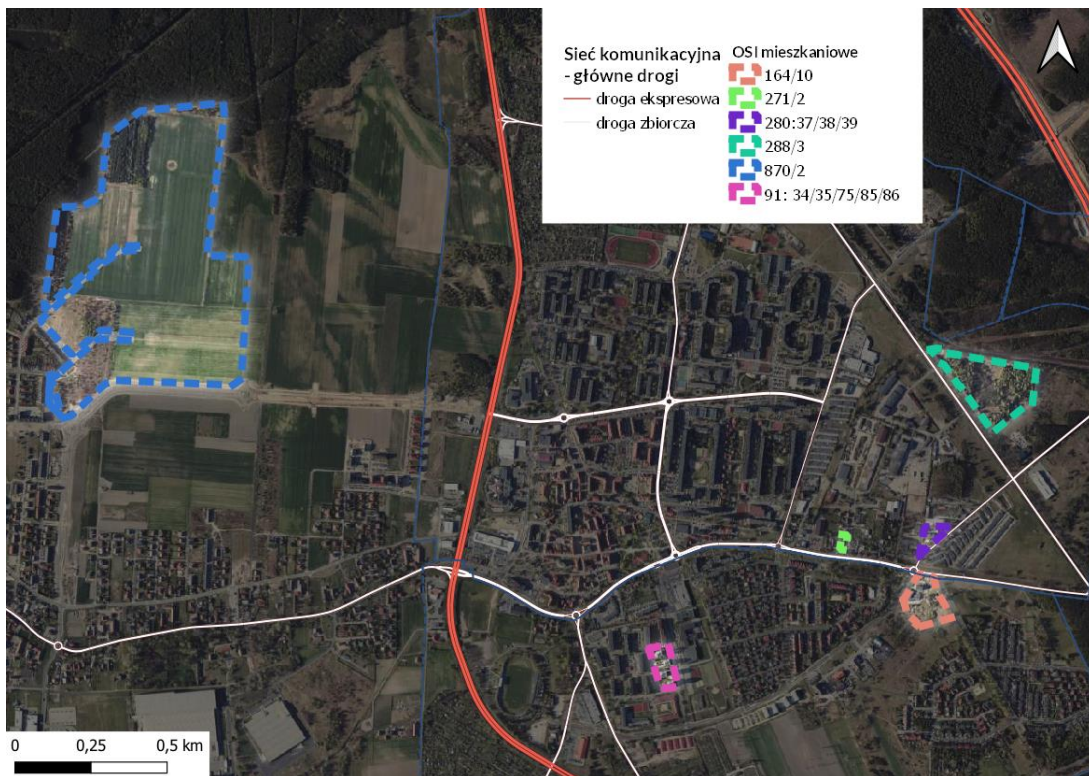
Uwarunkowania i potencjały społeczno-gospodarczo-przestrzenne OSI – kluczowe problemy, potrzeby i potencjały:

- **Gminę Polkowice charakteryzuje wysoka aktywność budowlana** (duża liczba mieszkań oddanych do użytku na 10 tys. mieszkańców – 110,7 w 2019 roku, duża dynamika przyrostu nowych mieszkań – blisko trzykrotny wzrost w stosunku do roku 2015). W 2019 roku wskaźnik osiągnął wartość wyższą od średniej w województwie (76,1) oraz porównywanych jednostek (wartości od 8,3 do 102,9).
- Pozytywnym wyróżnikiem gminy Polkowice jest **100% pokrycie gminy Miejscowymi Planami Zagospodarowania Przestrzennego**, co daje gminie możliwość kształtowania ładu przestrzennego i racjonalnego zaplanowania wykorzystania przestrzeni gminy.
- W gminie utrzymuje się stabilne saldo migracji, co w kontekście zmian demograficznych i rozwoju przedsiębiorstw ulokowanych w strefie może rodzić obawy, o brak rąk do pracy w niedługiej perspektywie. Gmina potrzebuje nowych mieszkańców.
- Gmina dysponuje własnymi terenami z przeznaczeniem pod inwestycje w zabudowie mieszkaniowej wielorodzinnej, które może wykorzystać w montażu finansowym zakładającym realizację inwestycji remontowych oraz budowę osiedla modułowego (opcjonalnie komercyjnego) w formule PPP.
- W gminie występuje **stabilne zapotrzebowanie na mieszkania komunalne** na poziomie ok. 135 osób rocznie. Wyjątek stanowi rekordowy rok 2018, kiedy to zostało złożonych 983 wniosków.
- **Niezadawalająca dostępność mieszkań komunalnych** to zasadniczy problem i wyzwanie dla ponad 17% badanych mieszkańców w wieku 26-35 lat, i dla 1/4 ankietowanych powyżej 55 r.ż. (średnia ogółem - 12,46%). Równocześnie **wyznaczenie i przygotowanie do zagospodarowania kolejnych terenów mieszkaniowych** to priorytet dla badanych mieszkańców gminy w wieku 26-35 lat - 20,7% (średnia ogółem - 17%).
- Zły stan techniczny zabudowy mieszkaniowej m.in. zużyte w bardzo wysokim stopniu instalacje wod. kan., c.o., niesprawna lub bardzo niskosprawna wentylacja w lokalach, stolarka okienna znajdująca się w bardzo zróżnicowanym stanie technicznym, brak zainteresowania niektórych użytkowników lokali dbałością o stan techniczny samych lokali oraz części wspólnych.
- Istniejące osiedla mieszkaniowe, pomimo inwestycji podejmowanych przez gminę Polkowice, cechują się jeszcze niskimi walorami technicznymi i estetycznymi. Część z nich znajduje się w Specjalnej Strefie Rewitalizacji. Także ich bezpośrednie otoczenie wymaga dalszej poprawy wizerunku, nadania nowych funkcji społecznych w oparciu o tereny zielone pozwalające na odpoczynek, rekreację i aktywność sportową. Nowe osiedla mieszkaniowe powinny mieć również zapewniony dostęp do atrakcyjnej zieleni urządzonej (mikroparki, skwery, parki).

Delimitacja OSI

Tereny składające się na OSI związane są z istniejącą (obiekty przy ulicach Hubala, Legnickiej, Dąbrowskiego) lub przewidzianą do realizacji zabudową mieszkaniową (działki 870/2 i 288/3).

Rysunek 5. Obszar strategicznej interwencji – tereny mieszkaniowe

Źródło: Opracowanie własne.

Rysunek 6. Obszar strategicznej interwencji – funkcje terenu zgodnie z MPZP

Źródło: Opracowanie własne z wykorzystaniem Miejskiego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Polkowice i obręb Polkowice Dolne.

Kierunki pożądanej interwencji i planowane w ramach OSI działania

W ramach OSI założono następujące kierunki interwencji, które koncertują się na kilku zasadniczych aspektach rozwoju tego obszaru:

- **Modernizacja istniejących budynków mieszkalnych w formule PPP** (ul. Hubala, ul. Legnicka, ul. Dąbrowskiego), w tym przeprowadzenie prac termomodernizacyjnych.
- **Budowa w formule PPP nowych obiektów mieszkalnych.**
- **Uruchamianie nowych terenów pod inwestycje mieszkaniowe** – pakiet zachęt do osiedlenia się w na terenie gminy.
- **Rewitalizacja budynków mieszkaniowych** zlokalizowanych na obszarze Specjalnej Strefy Rewitalizacji.
- **Tworzenie mikroparków** dla mieszkańców w pobliżu kilkunutowego spaceru od miejsca zamieszkania.
- Rewitalizacja istniejących lub **tworzenie nowych terenów zielonych, parków i miejsc piknikowych na terenie gminy.**

OSI – tereny inwestycyjne

Uzasadnienie wyboru OSI

- U podstaw rozwoju gospodarczego Gminy Polkowice stoi usytuowanie w centrum miedziowego zagłębia (KGHM „Polska Miedź S.A.”) oraz tworzenie i rozwój stref przemysłowych, gwarantujących dogodne warunki dla prowadzenia działalności gospodarczych (w tym występowanie na terenie Gminy podstrefy Legnickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej). Uwarunkowania te zdeterminowały politykę zarządzania rozwojem gminy, w której ważnym priorytetem stało się dążenie do realizacji założeń inwestycyjnych zakładających dynamiczny rozwój terenów inwestycyjnych oraz napływ zewnętrznego kapitału do gminy. Konsekwentne działania władz gminnych przyczyniły się do zbudowania silnej pozycji konkurencyjnej Polkowic oraz wielu przewag o charakterze gospodarczym, wśród których wymienić należy: rozpoznawalną w Polsce markę gospodarczą Gminy, sprawną administrację potrafiącą współpracować z sektorem biznesu oraz obecność dużych, znaczących zakładów w strefie ułatwiających przyciąganie kolejnych inwestorów. Tym bardziej prowadzenie efektywnej polityki w zakresie dalszego rozwoju gospodarczego jest głównym wyzwaniem stojącym przed władzą lokalną.
- W kontekście przyjętych założeń strategicznych w perspektywie 2030 roku dla zapewnienia zrównoważonego rozwoju gospodarczego Gminy Polkowice kluczowe jest umocnienie alternatywnych w stosunku do przemysłu miedziowego podstaw rozwoju gospodarczego gminy. Zgodnie z założeniami zawartymi w Strategii stabilna gospodarka Gminy powinna w większym stopniu dążyć do osłabienia uzależnienia od KGHM oraz zapewnić dywersyfikację ryzyka związanego z tym głównym źródłem dochodu. Zapewnienie równowagi pomiędzy utrzymaniem korzyści płynących z obecności dużych zakładów związanych z przemysłem miedziowym, przy równoczesnym dążeniu do dywersyfikacji lokalnego rynku, poszukiwaniu nowych inwestorów i tworzenia warunków dla budowy oddolnej przedsiębiorczości to główne wyzwania, przed jakimi stoi lokalny samorząd.

- Aby to jednak było możliwe i realne do spełnienia konieczne jest utrzymanie obecnie wysokiej atrakcyjności inwestycyjnej gminy, w tym wykreowanie korzystnych warunków dla pozyskiwania i rozwoju nowych inwestorów i przedsięwzięć gospodarczych. Temu właśnie ma służyć wskazany Obszar Strategicznej Interwencji, który obejmuje dostępne wolne tereny inwestycyjne. Dzięki koncentracji działań w obszarze OSI gmina zwiększy swoją zdolność inwestycyjną oraz zapewni sobie możliwość przyciągania nowych, wiarygodnych przedsiębiorców nastawionych na długotrwały rozwój. Nastąpi dalszy rozwój obszarów inwestycyjnych na terenie gminy, a przez to możliwe będzie skuteczne pozyskanie nowych inwestorów o określonych, konkretnych specjalizacjach uzupełniających już istniejące środowisko gospodarcze i oferujących dobrej jakości miejsca pracy dla mieszkańców gminy.

Uwarunkowania i potencjały społeczno-gospodarczo-przestrzenne OSI – kluczowe problemy, potrzeby i potencjały:

- Obszary inwestycyjne ujęte jako OSI znajdują się na terenie miasta Polkowice w granicach polkowickiej podstrefy Legnickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej oraz w bezpośrednim jej sąsiedztwie, a także przylegające do drogi krajowej nr 3. Tereny są własnością Gminy Polkowice, w planie zagospodarowania przestrzennego w większości przeznaczone pod inwestycje przemysłowe z dopuszczeniem obiektów usługowych, składów i magazynów; dla części terenów planowane przeznaczenie usługowe, rzemieślnicze;
- **Wysoki poziom atrakcyjności inwestycyjnej gminy** w tym dzięki obecności Legnickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, która została ustanowiona rozporządzeniem Rady Ministrów z kwietnia 1997 r. Składa się z 18 podstref - w tym podstrefy Polkowice (72 ha) - położonych w środkowej części województwa dolnośląskiego. Łączny obszar LSSE to 1 361 ha.
- Postrzeganie Gminy Polkowice jako atrakcyjnej inwestycyjnie - wysokie noty gminy w rankingach atrakcyjności inwestycyjnej, położenie Gminy Polkowice pomiędzy dużymi ośrodkami przemysłowymi, gdzie występuje duża koncentracja dużych przedsiębiorstw (zjawisko „investatur”);
- **Dobrze rozwinięta infrastruktura drogowa, zapewniająca dostępność transportową.** Polkowice położone są na trasie drogowego szlaku komunikacyjnego „północ-południe”, którego nowy przebieg realizowany jest w standardzie drogi ekspresowej S3 łączącej Świnoujście z granicą polsko-czeską w Lubawce. Trasa ta równocześnie umożliwi szybką komunikację pomiędzy głównymi miastami LGOF (Legnica, Lubin, Głogów) oraz węzłem na autostradzie A4 (szlak wschód-zachód). Obie trasy wchodzą w skład korytarzy transportowych międzynarodowej sieci TEN-T, tym samym umożliwiają łączność z europejską siecią drogową trasami o wysokim standardzie technicznym.
- Niższa dynamika przyrostu podmiotów gospodarki narodowej w gminie Polkowice w stosunku do średnich dla regionu (wzrost o 2% w latach 2015-2019 do +7% dla średniej wojewódzkiej);
- Stosunkowo niskie wskaźniki przedsiębiorczości, które są wynikiem silnej pozycji dużych przedsiębiorstw. Na obszarze gminy znajduje się kilka podmiotów zatrudniających ponad 1 tys. pracowników. W konsekwencji **słabo rozwinięta jest mała przedsiębiorczość** oraz branża usługowa (na 1000 mieszkańców w 2019 r. przypadało 1,12 podmiotu zatrudniającego pow. 50 pracowników, tj. blisko dwukrotnie więcej niż w LGOF czy powiecie polkowickim). Niskie jest także zagęszczenie podmiotów do 50 pracowników (mikro i małe przedsiębiorstwa).

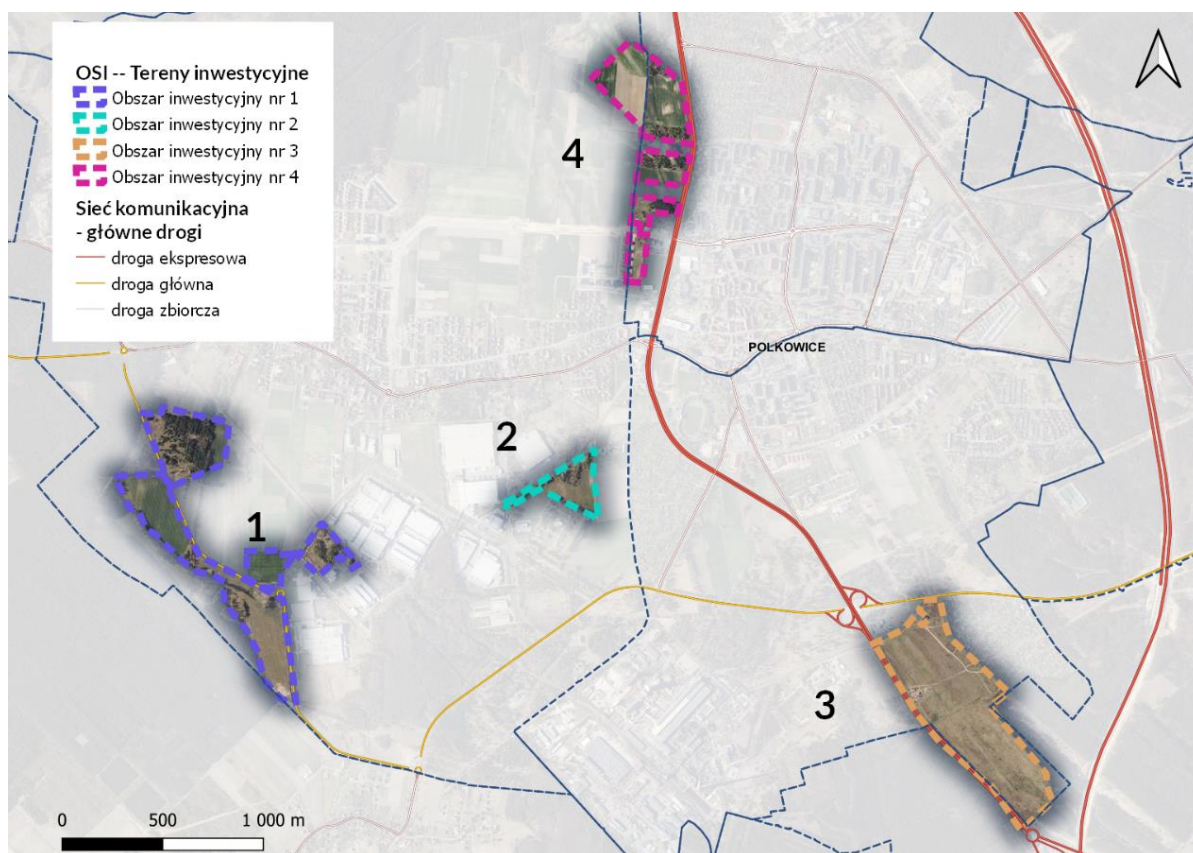
Delimitacja OSI

OSI obejmuje cztery tereny inwestycyjne położone na w granicach miasta Polkowice:

- Teren 1 – o powierzchni 36,18 ha;
- Teren 2 – o powierzchni 5,64 ha;
- Teren 3 – o powierzchni 33,14 ha
- Teren 4 – o powierzchni 19,31 ha.

Wszystkie tereny inwestycyjne objęte są Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego, są to tereny typu brownfields, a ich łączna powierzchnia wynosi ok. 94,28 ha.

Rysunek 7. Obszar strategicznej interwencji – tereny inwestycyjne.

Źródło: Opracowanie własne.

Rysunek 8. Obszar strategicznej interwencji – funkcje terenu zgodnie z MPZP

Źródło: Opracowanie własne z wykorzystaniem Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Polkowice i obręb Polkowice Dolne.

Kierunki pożądanej interwencji i planowane w ramach OSI działania

W ramach OSI założono następujące kierunki interwencji, które koncertują się na kilku zasadniczych aspektach rozwoju tego obszaru:

- **Uzbrajanie dostępnych terenów inwestycyjnych gminy pod potrzeby potencjalnych inwestorów.** Rozbudowa infrastruktury technicznej i komunalnej dla zwiększenia atrakcyjności terenów inwestycyjnych.
- **Budowa nowoczesnej infrastruktury teleinformatycznej w Polkowicach** (sieci światłowodowe, hot spoty itp.).
- **Opracowanie atrakcyjnej oferty inwestycyjnej** uwzględniającej lokalne uwarunkowania, trendy gospodarcze, dostępne zasoby i powiązania w zakresie branż współpracujących wzmacniających sieci i kooperację pomiędzy firmami.
- **Strategia pozyskiwania inwestorów i promocja gospodarcza gminy:** podejmowanie działań promocyjnych i lobbingsowych w odniesieniu do agencji kojarzących inwestorów (np. PAIiH) - szersza prezentacja oferty gospodarczej gminy.
- Udział w targach gospodarczych, ekonomicznych, branżowych o zasięgu regionalnym, krajowych oraz międzynarodowym.
- Uruchamianie kampanii promocyjnych prezentujących potencjał gospodarczy Gminy (kampanie medialne z wykorzystaniem nowoczesnych elementów - reklamy natywne, content marketing, PR, ePR itp.)
- **Budowa linii kolejowej Lubin-Polkowice-Głogów** (15 km) służąca integracji ośrodków Legnicko-Głogowskiego Okręgu Miedziowego.

MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ GMINY

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Polkowice wraz z rekomendacjami w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej to obraz strategicznej wizji rozwoju gminy, opierający się na wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowaniach, zdiagnozowanych potrzebach i posiadanym potencjale. Zostały na nim ujęte obszary określone w Strategii jako istotne dla osiągnięcia celów strategicznych, obszary wymagające ochrony oraz powiązania funkcjonalne pomiędzy poszczególnymi obszarami.

Tworząc założenia dokumentu strategicznego zadbano, by wskazane w Strategii zadania/kierunki działań znajdowały się poza obszarami szczególnego zagrożenia powodziowego oraz uwzględniały wymiar krajobrazu kulturowego, w tym ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami.

Część graficzna tego rozdziału składa się z kilku dopełniających się plansz – są to: Struktura funkcjonalno-przestrzenna z elementami środowiska przyrodniczego – kierunki rozwoju, Plansze przedstawiające najważniejsze założenia i kierunki interwencji dla Domen strategicznego rozwoju Gminy Polkowice oraz plansza zbiorcza podsumowująca najważniejsze treści dla Modelu funkcjonalno-przestrzennego gminy Polkowice.

- Podstawowym celem wszystkich określonych zmian w strukturze przestrzennej gminy jest utrzymanie kompaktowości i kameralności miasta, wdrażanie nowoczesnych koncepcji urbanistycznych miasta zwartej, posiadającego centra lokalne oraz dzielnice oraz sołectwa o zróżnicowanych funkcjach a także odwoływanie się do dziedzictwa kulturowego miasta i regionu.
- Model funkcjonalno-przestrzenny Gminy Polkowice proponuje ukierunkowanie rozwoju gminy na kreowanie atrakcyjnej przestrzeni do zamieszkania przy jednoczesnym wzmacnianiu potencjału gospodarczego gminy opartego na wyspecjalizowanej gospodarce przemysłowo-produkcyjnej.
- W rozwoju zagospodarowania przestrzennego gminy zaleca się stosować rozwiązania w maksymalnym stopniu wykorzystujące i podkreślające walory środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz krajobrazu, z zachowaniem dużej dbałości o ich stan. W szczególności zaleca się stosować tę politykę na obszarach o wysokich walorach przyrodniczych.
- Za główną zasadę rozwoju przyjęto zasadę rozwoju zrównoważonego (ekorozwoju) to jest takiego procesu rozwoju, w którym następuje skojarzenie rozwoju społeczno-gospodarczego z funkcjonowaniem ekosystemów i stanem ich relacji ekologicznych. Ekorozwój to również takie zarządzanie zasobami środowiska, które umożliwia ich gospodarcze i społeczne wykorzystanie przy jednoczesnym ich zachowaniu w postaci możliwie zbliżonej do pierwotnej, tak aby i w przyszłości mogły być wykorzystywane. Przyjmując zasadę rozwoju zrównoważonego (ekorozwoju) złożono możliwość równoległego i zrównoważonego rozwijania wszystkich trzech sfer gminy (gospodarczej, społecznej i środowiskowej) dzięki zrozumieniu wagi każdej z nich i umiejętności znajdowania rozwiązań kompromisowych.

- W ogólnych założeniach cele rozwoju zakładają:
- 1) kontynuację działań zmierzających do uzyskania **polifunkcyjnej struktury gospodarczej** gminy zdolnej do kreowania jej rozwoju po rozpoczęciu schyłku życia działalności górniczej,
 - 2) aktywne **poszukiwania alternatywnych, gospodarczych filarów rozwoju gminy** nie tylko ze względu na przyszłe ograniczenie jej funkcji wydobywczych, ale również rozwijanie istniejących i nowych inteligentnych specjalizacji terytorialnych Polkowic takich jak np. przemysł mechatroniczny, motoryzacyjny, elektromechaniczny, budowlany, chemiczny, w tym celu niezbędne jest utrzymanie i uruchamianie dobrze przygotowanych stref aktywności gospodarczej wyposażonych w infrastrukturę techniczną oraz dostępność komunikacyjną zarówno z poziomu układu komunikacyjnego (S3) jak też układu kolejowego (odtworzenie ruchu kolejowego),
 - 3) **rozwijanie usług społecznych**, lecz nie wyłącznie poprzez zwiększanie ich ilości, jakości i dostępności, ale przede wszystkim na ich elastycznym dostosowaniu do zmieniających się potrzeb społecznych, wynikających np. ze zmian w strukturze wiekowej gminy Polkowice. Oznacza to poszukiwanie efektu synergii już istniejących usług społecznych poprzez wzrost ich skuteczności i efektywności np. poprzez modernizację obiektów basenów odkrytych – uzupełnienie oferty Aquaparku,
 - 4) **rozwój bazy rekreacyjnej** – gmina Polkowice nie posiada unikalnych, posiadających duże znaczenie, typowo turystycznych atrakcji. Tym niemniej, dzięki dobremu zagospodarowaniu turystyczno-rekreacyjnemu, może i powinna rozwijać swoje funkcje turystyczno-rekreacyjne jako ważne uzupełnienie podstawowych funkcji gospodarczych oraz bazę rozbudowy lokalnego kapitału ludzkiego i społecznego, szczególnie we wskazanych terenach sportowo-rekreacyjnych, w których powinny być kształtowane przestrzenie ogólnodostępne zachęcające do aktywnego spędzania czasu na świeżym powietrzu i lokalizowane usługi związane z turystyką, sportem i rekreacją oraz uzupełniająco inne usługi związane z atrakcyjnym spędzaniem czasu wolnego, w tym realizacja tras rowerowych,
 - 5) **rozwijanie nowoczesnego mieszkalnictwa** to jest mieszkalnictwa dostępnego, spójnego przestrzennie, estetycznego oraz opartego na energooszczędnych technologiach i rachunku ekonomicznym. Rozwój takiego mieszkalnictwa w Gminie Polkowice polegać powinien na: działaniach rewitalizacyjnych w istniejącym zasobie mieszkaniowym oraz zapewnianiu przestrzennych i infrastrukturalnych warunków budownictwa, szczególnie poprzez wyposażenie stref miejskich rozwoju zabudowy oraz racjonalnemu zwiększeniu zasobu przestrzennego terenów mieszkaniowych,
 - 6) **zrewitalizowanie i ponowne ukształtowanie zasobu środowiska naturalnego poprzez** zabezpieczanie zasobów środowiska naturalnego przed nieprawidłową eksploatacją; wykształcenie prawidłowych systemów wykorzystania zasobów naturalnych; kształtowanie zasobów przyrodniczych; sanację zdegradowanych zasobów środowiska naturalnego,
 - 7) **rozwój systemu komunikacji drogowej i parkowania**, mający na celu dostosowanie go do współczesnych wymagań, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb związanych z ruchem pieszo-rowerowym, w tym:

- a) budowa hierarchicznego układu komunikacji drogowej,
 - b) dostosowanie podstawowego układu drogowego, szczególnie w zakresie chodników i ścieżek rowerowych,
 - c) rozwój systemu parkingowego, ze szczególnym uwzględnieniem parkingów Park&Ride, uwzględniającego potrzeby związane z kreowaniem wysokiej jakości przestrzeni publicznych oraz planowanym rozwojem turystyki;
 - d) rozwój węzłów przesiadkowych umożliwiających w transporcie publicznym zintegrowanie przewozów autobusowych z planowanymi do rozwoju przewozami kolejowymi,
 - e) rozwój układów osadniczych w oparciu o maksymalny dostęp do komunikacji publicznej,
 - f) budowa i modernizacja linii kolejowych.
- 8) **ochronę terenów otwartych, lasów i terenów zieleni** mającą na celu zapobieganie niekontrolowanym procesom rozpraszania się zabudowy oraz utrzymanie ciągłości powiązań terenów zieleni, w tym poprzez wyznaczenie obszaru nieurbanizowanego i konsekwentną jego ochronę przed zabudową oraz obszaru przestrzeni zieleni, zapewniającego zachowanie ciągłości powiązań pomiędzy poszczególnymi elementami obszaru nieurbanizowanego i terenami zurbanizowanymi.
- 9) **ochronę ładu przestrzennego**, uwzględniającą lokalizację obszarów istniejącej i zaplanowanej urbanizacji oraz dominującego w poszczególnych fragmentach charakteru zabudowy, w tym poprzez:
- a) lokalizowanie terenów planowanej urbanizacji w pobliżu terenów urbanizacji istniejącej i zaplanowanej, w sposób umożliwiający kształtowanie zwartych terenów zurbanizowanych i zapewniający zachowanie ciągłości powiązań pomiędzy terenami zieleni,
 - b) wskazany model funkcjonalno-przestrzenny, który powinien w perspektywie kolejnych postępowań planistycznych stanowić model docelowej struktury przestrzennej gminy, odpowiadających specyfice zabudowy i zagospodarowania obszarów centralnych gminy i poszczególnych wsi, obszarów aktywności gospodarczej, obszarów intensywnej i ekstensywnej zabudowy, obszarów rolnych i leśnych;
 - c) wskazany model funkcjonalno-przestrzenny, powinien w perspektywie kolejnych postępowań planistycznych zostać wzmocniony określeniem kierunków zmian w przeznaczeniu terenów oraz kierunków i wskaźników dotyczących zagospodarowania oraz użytkowania terenów, pozwalających na ich zastosowanie w planach miejscowych.
- 10) **rozwój systemów infrastruktury technicznej** prowadzony w sposób gwarantujący skuteczną realizację kierunków rozwojowych, a tym samym wzrost aktywności gospodarczej i przedsiębiorczości, decydujący o poprawie warunków zamieszkania i stanu środowiska oraz o skuteczności ekologicznej odnowy wsi;
- 11) **stymulowanie pozytywnych trendów w sferze społeczno-demograficznej** poprzez stwarzanie realnych podstaw do kreowania dobrych warunków zamieszkania,

obejmujących między innymi wzrost aktywności gospodarczej osób prawnych i fizycznych, stworzenie perspektyw rozwoju osobistego i zatrzymania w gminie uczącej się i studiującej młodzieży, ochronę własności i poprawę poczucia bezpieczeństwa publicznego, prowadzących do tworzenia nowych miejsc pracy, wprowadzanie zróżnicowania funkcjonalnego, aktywizacji przestrzeni publicznych i związanego z nią wzrostu integracji społeczności lokalnej.

- W wymiarze podstawowym zmiany w strukturze przestrzennej gminy obrazuje zasięg docelowych obszarów zurbanizowanych i niezurbanizowanych oraz ich relacja do obszarów urbanizacji istniejącej (wyznaczonej na podstawie inwentaryzacji urbanistycznej). Tak rozumianą strukturę przestrzenną gminy dopełnia sieć głównych szlaków komunikacyjnych, stanowiąca podstawowe powiązania pomiędzy poszczególnymi elementami struktury.
- Na podstawie przeważającego typu zagospodarowania terenu, w celu jednoznacznego wskazania terenów przeznaczonych pod zabudowę oraz terenów wyłączonych spod zabudowy model funkcjonalno-przestrzenny Gminy Polkowice dokonuje podziału na obszary niezurbanizowane i zurbanizowane:
 - 1) do obszarów niezurbanizowanych należą zwarte kompleksy lasów i gruntów rolnych wraz z enklawami terenów o innych przeznaczeniach i sposobach zagospodarowania,
 - 2) do obszarów zurbanizowanych należą zwarte tereny zabudowy.
- W celu uformowania struktury funkcjonalno-przestrzennej, która uwzględni wymagania ochrony ładu przestrzennego oraz zrównoważonego rozwoju, w tym kształtowania spójnego systemu terenów zieleni publicznej w formie parków, skwerów oraz atrakcyjnej zieleni wzdłuż ciągów komunikacyjnych oraz ochrona korytarzy i klinów napowietrzających, model funkcjonalno-przestrzenny Gminy Polkowice wskazuje, iż w kształtowaniu i prowadzeniu polityki przestrzennej na kolejnych etapach planistycznych należy dążyć do nadania terenom odpowiednich do ich lokalizacji w przestrzeni gminy i przeznaczenia dominującego cech:
 - 1) otwartych terenów leśnych, które powinny objąć lasy, zadrzewienia, zakrzewienia, polany, ścieżki i drogi śródleśne, ciekі powierzchniowe, zielen przywodną, tworzące zwarte kompleksy o znacznej powierzchni, należące do obszaru niezurbanizowanego - np. poprzez wprowadzenie zakazu zabudowy, w celu przywracania naturalnej retencji dolin rzecznych, poprawiających retencję, zwiększających bioróżnorodność i atrakcyjność krajobrazowo-turystyczną,
 - 2) otwartych terenów rolnych, które powinny objąć grunty orne, łąki, pastwiska, sady i szkółki roślin ozdobnych, stawy hodowlane, zbiorowiska zieleni śródpolnej i przywodnej, niewielkie kompleksy leśne, drogi i ścieżki śródpolne, ciekі powierzchniowe, tworzące zwarte kompleksy o znacznej powierzchni, należące do obszaru niezurbanizowanego,
 - 3) zabudowy ekstensywnej, które powinny objąć tereny o stosunkowo niskiej intensywności zabudowy (w odniesieniu do pozostałych terenów zabudowy położonych na obszarze gminy), w tym niewielkie skupiska budynków i tereny rozproszonej zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej, wraz z przydomowymi ogrodami, sadami, terenami zieleni, drogami i ścieżkami, ciekami powierzchniowymi,

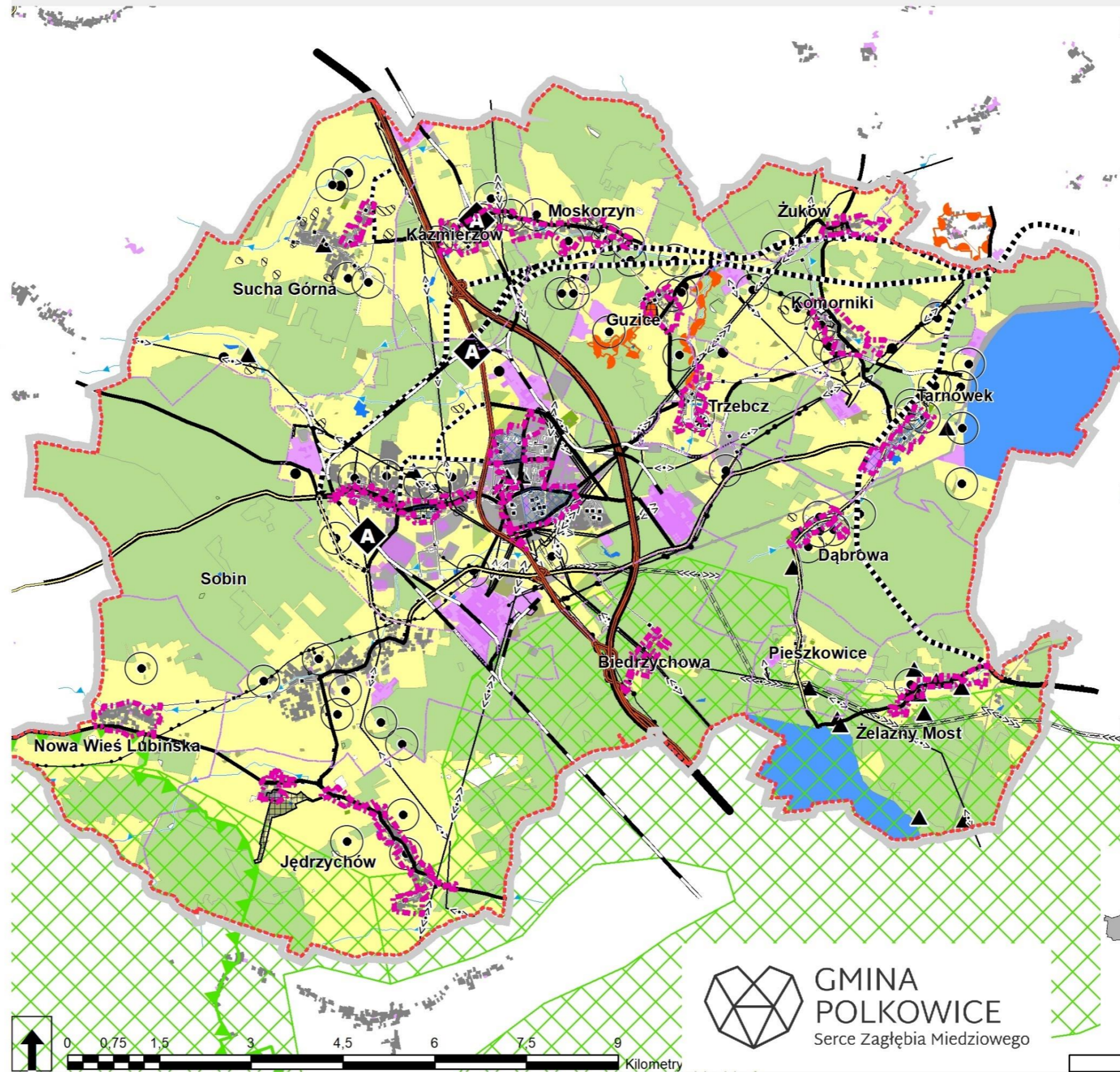
położone w sąsiedztwie otwartych terenów rolnych i leśnych - np. poprzez odpowiednie kształtowanie wymogów w zakresie minimalnych powierzchni biologicznie czynnych, maksymalnej wysokości, maksymalnej intensywności zabudowy,

- 4) zabudowy intensywnej, które powinny objąć tereny o stosunkowo wysokiej intensywności zabudowy (w odniesieniu do pozostałych terenów zabudowy położonych na obszarze gminy), w tym tereny mieszkaniowe, usługowe, produkcyjne, wraz z zabudowaniami zagrodowymi, przydomowymi ogrodami, sadami i szkółkami roślin ozdobnych, terenami zieleni urządzonej, drogami i ścieżkami, ciekami powierzchniowymi - np. poprzez odpowiednie kształtowanie wymogów w zakresie minimalnych powierzchni biologicznie czynnych, maksymalnej wysokości, minimalnej intensywności zabudowy,
 - 5) zabudowy o funkcjach centralnych, które powinny objąć tereny centralne gminy oraz poszczególnych miejscowości, w tym zabudowę mieszkaniową, usługową, usługi publiczne wraz z przydomowymi ogrodami, terenami zieleni, drogami i ścieżkami, ciekami powierzchniowymi oraz priorytetowe przestrzenie publiczne, np. poprzez odpowiednie kształtowanie wymogów w zakresie minimalnych powierzchni biologicznie czynnych, maksymalnej wysokości, minimalnej intensywności zabudowy, wprowadzaniem uregulowań związanych z funkcjami usługowymi oraz przestrzeniami publicznymi,
 - 6) terenów wzmacniających potencjał gospodarczy gminy, które powinny objąć tereny przemysłowe, usługowe, produkcyjne wraz z terenami zieleni urządzonej i nieurządzonej, drogami i ścieżkami, ciekami powierzchniowymi np. poprzez odpowiednie kształtowanie wymogów w zakresie minimalnych powierzchni biologicznie czynnych, maksymalnej wysokości, intensywności zabudowy, wprowadzaniem uregulowań związanych z funkcjami przemysłowymi dopuszczającymi różne formy zabudowy i zagospodarowania terenu.
- W odniesieniu do dróg wskazanych w modelu należy dążyć do:
- 1) utrzymania lub wprowadzenia normatywnych linii rozgraniczających dla dróg publicznych, odpowiednio do ich klasy technicznej, przynależności administracyjnej i funkcji,
 - 2) zachowaniem normatywnych odległości nowo projektowanej zabudowy od krawędzi jezdni, zgodnie z przepisami odrębnymi, umożliwiając tym samym w przyszłości ich przebudowę,
 - 3) dostosowania przekroju dróg i ulic do ich klasy technicznej i funkcji, jaką pełnią w obsłudze gminy i przyległych terenów, z uwzględnieniem obiektów i budowli inżynierskich, rozwiązań z dziedziny organizacji ruchu, komunikacji pieszej oraz rowerowej, zieleni oraz obiektów uznanych za zabytki kultury materialnej oraz przynależności do obszaru przestrzeni publicznej.

- W odniesieniu do systemów infrastruktury technicznej należy dążyć do:
 - 1) pełnego pokrycia zapotrzebowania na wszystkie media niezbędne do realizacji strategicznych celów gminy,
 - 2) prowadzenia budowy, rozbudowy i przebudowy infrastruktury technicznej oraz systemów umożliwiających pozyskanie energii cieplnej dla celów gospodarczych, grzewczych i elektroenergetycznych, stanowiącej istotny element polityki proekologicznej gminy,
 - 3) stymulowania przez gminę rozbudowy infrastruktury technicznej przez jej dysponentów (właścicieli), traktując ich budowę i eksploatację nie tylko w kategoriach czystego rachunku ekonomicznego poszczególnych przedsiębiorstw, ale jako element wspólnej polityki proekologicznej prowadzonej przez gminę i dysponentów sieci.

STRUKTURA FUNKCJONALNO - PRZESTRZENNA Z ELEMENTAMI ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO I KULTUROWEGO

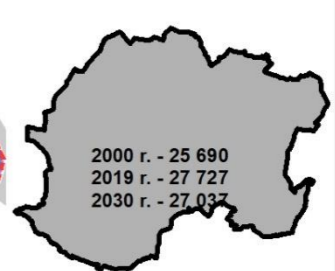
- obszary zdegradowane
- obszary rewitalizacji
- granica administracyjna gminy
- granica miejscowości
- istniejąca linia kolejowa
- jezdnia drogi ekspresowej lub głównej ruchu przyspieszonego
- jezdnia drogi głównej (w skali)
- jezdnia drogi głównej (symbol)
- ISTNIEJĄCA DROGA KLASY ekspresowej
- ISTNIEJĄCA DROGA KLASY GŁÓWNEJ
- ISTNIEJĄCA DROGA KLASY GŁÓWNEJ
- PROJEKTOWANA DROGA KLASY GŁÓWNEJ
- ISTNIEJĄCA DROGA KLASY ZBIORCZEJ
- PROJEKTOWANA DROGA KLASY ZBIORCZEJ
- istniejąca napowietrzna linia elektroenergetyczna 110 kV
- ISTNIEJĄCA NAPOWIETRZNA LINIA ELEKTROENERGETYCZNA 220 kV i 2x220 kV
- kanalizacja magistralna
- wodociągi
- 1,6MPa/DN 150 PN; 1,6MPa/DN 200 PN; 1,6MPa/DN 250 PN
- 6,3MPa/DN 100; 6,3MPa/DN 250; 6,3MPa/DN 300; 6,3 MPa/DN200
- PROJEKTOWANA NAPOWIETRZNA DWUTOROWA LINIA ELEKTROENERGETYCZNA O NAPIĘCIU 2x400 kV RELACJI CZARNA-POLKOWICE
- pas technologiczny napowietrznej linii
- miejsce pamięci narodowej
- stanowisko archeologiczne o powierzchni powyżej 0,5 ha ujęte w gminnej ewidencji zabytków
- stanowiska archeologiczne:**
- stanowisko archeologiczne o powierzchni do 0,01 ha ujęte w gminnej ewidencji zabytków
- stanowisko archeologiczne o nieokreślonej powierzchni ujęte w gminnej ewidencji zabytków
- stanowisko archeologiczne o powierzchni powyżej 0,01 do 0,5 ha ujęte w gminnej ewidencji zabytków
- obiekty objęte rejestrem zabytków
- obszary objęte rejestrem zabytków
- granica Obszaru chronionego Krajobrazu „Lasy Chocianowskie”
- Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe:**
- Grodowiec
- Guzicki Potok
- Trzebcz
- korytarze Ekologiczne
- istniejące ciekły powierzchniowe
- ZAINWESTOWANIE:**
- istniejący obszar zurbanizowany
- obszary przemysłowe, w tym przemysł wydobywczy
- lasy
- Obiekty Unieszkodliwiania Odpadów Wydobywczych (OUOW)
- cmentarze
- ogrody działkowe
- zielen parkowa

LOKALIZACJA:

W SKALI KRAJU

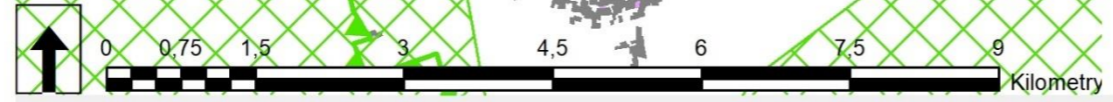
GMINA - DEMOGRAFIA

W SKALI WOJEWÓDZTWA

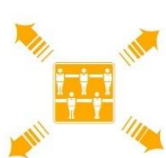
W SKALI POWIATU

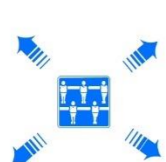

GMINA POLKOWICE
Serce Zagłębia Miedziowego

DOMENA 1. GMINA POLKOWICE - ZDROWA, EKOLOGICZNA, BEZPIECZNA

Cel strategiczny 1.1 – Gmina dbająca o zdrowie mieszkańców i zapewniająca dobrą jakość usług zdrowotnych

 Zwiększenie dostępności do całodobowej opieki w Zakładzie Opiekuńczo-Lecznicznym PCUZ ZOZ S.A. poprzez rozbudowę bazy lokalowej i sprzętowej.

 Modernizacja infrastruktury i wyposażenia PCUZ ZOZ S.A. i AQUAPARK Polkowice Regionalne Centrum Rekreacyjno-Rehabilitacyjne S.A.

 Rozwój efektywnych programów profilaktycznych i zdrowotnych

 Promowanie zdrowego stylu życia wśród mieszkańców w różnym wieku

Cel strategiczny 1.2 – Gmina bezpieczna środowiskowo i gotowa na wyzwania klimatyczne – stała, wspólna dbałość o jakość środowiska naturalnego Polkowic

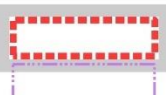
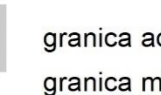
 Intensyfikacja działań na rzecz likwidacji nieekologicznych źródeł ogrzewania

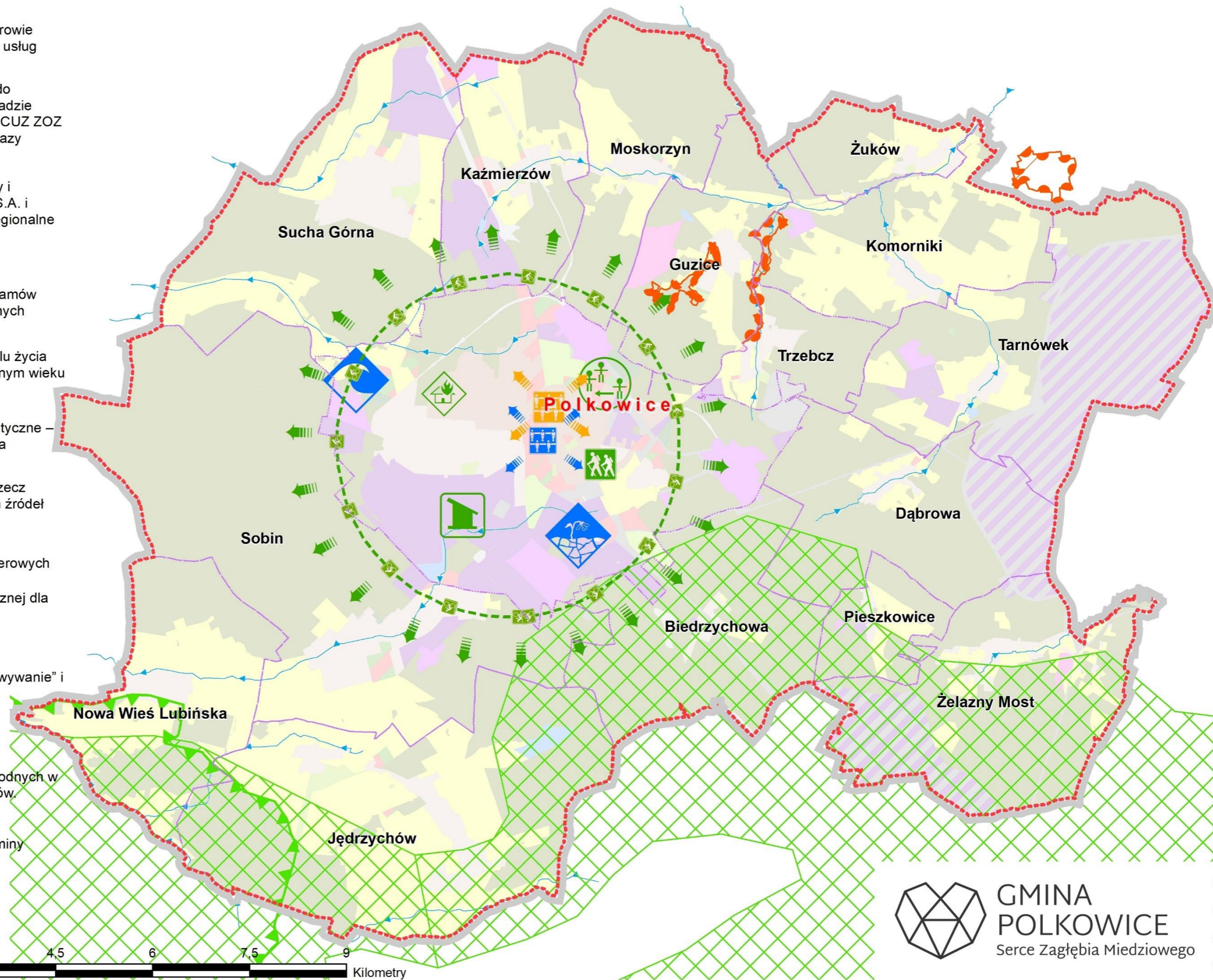
 Gmina „opieczona” siecią bezpiecznych ścieżek rowerowych

 Program edukacji ekologicznej dla gminy Polkowice

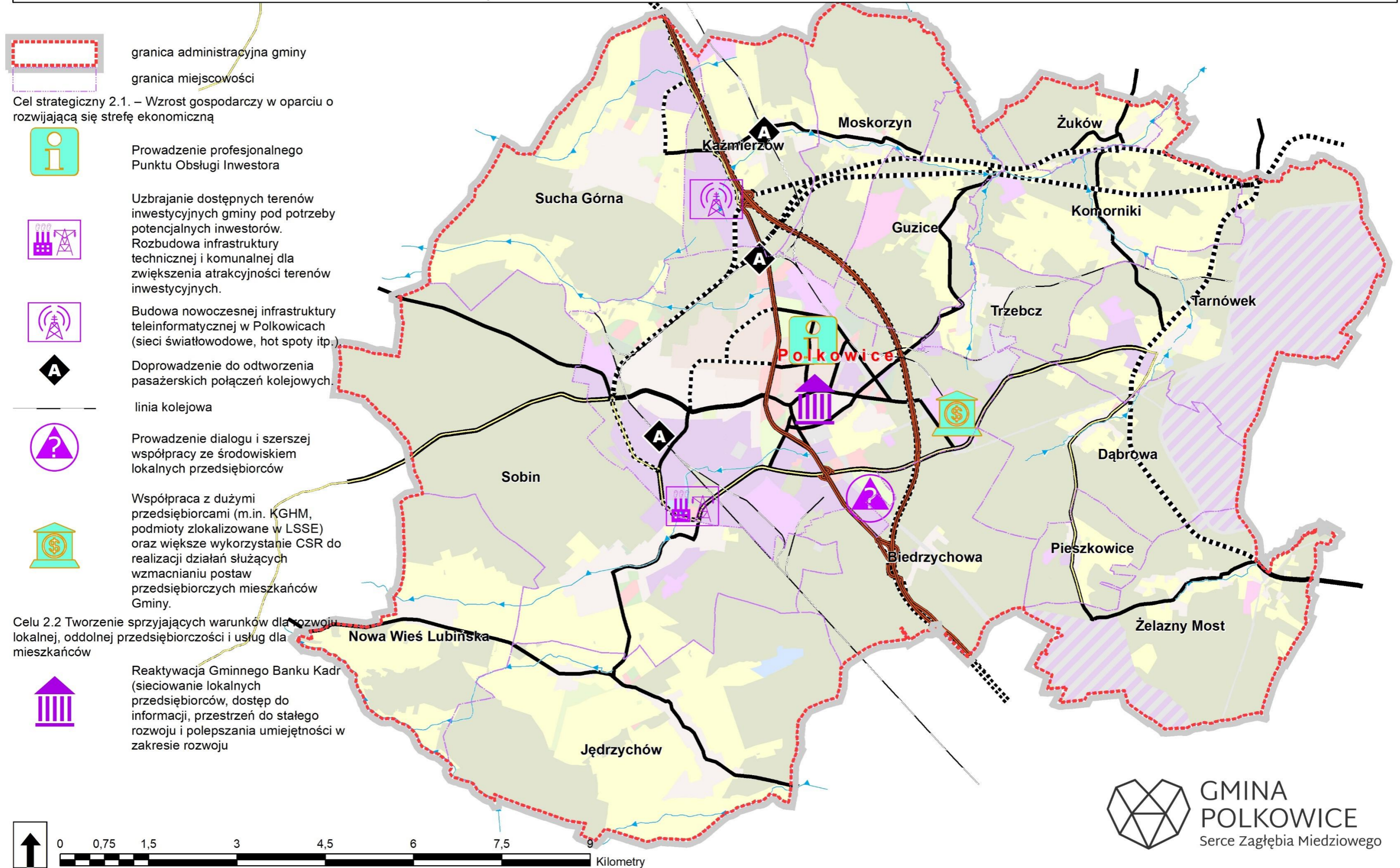
 Sytsematyczne „odbetonowywanie” i zazielenianie gminy

 Odtworzenie zbiorników wodnych w ramach kompleksu Paulinów.

 granica administracyjna gminy
 granica miejscowości

DOMENA 2. ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ GOSPODARCZY - BUDOWANIE KULTURY PRZEDSIĘBIORCZEJ ORAZ ROZWÓJ I DYWERSYFIKACJA RYNKU PRACY

DOMENA 3. SPÓJNA TERYTORIALNIE I OPTYMALNIE URZĄDZONA GMINA

Cel strategiczny 3.1. – Wysoka jakość przestrzeni publicznych i zagospodarowania zieleni

Ubogacenie terenów zielonych w nowoczesne elementy małej architektury, zaplecze rekreacyjne i sportowe oraz atrakcyjne, nowe nasadzenia, bieżąca pielęgnacja

Rewitalizacja istniejących lub tworzenie nowych parków i miejsc piknikowych na terenie gminy.

Ożywienie Centrum Miasta w aspekcie przestrzennym, społecznym i gospodarczym.

Stopniowe odzyskiwanie terenów zabetonowanych - budowa parkingów kubaturowych ograniczenie wysp ciepła, uwolnienie terenów pod zielenią urządzoną.

Tworzenie mikroparków dla mieszkańców w pobliżu kilkuminutowego spaceru od miejsca zamieszkania.

Poprawa stanu technicznego szlaków turystyczno-rowerowych wraz z utworzeniem nowych tras, niezbędną infrastrukturą, systemem informacji i promocji.

Modernizacja istniejących budynków mieszkalnych w formule PPP (ul. Hubala, ul. Legnicka, ul. Dąbrowskiego), w tym przeprowadzenie prac termomodernizacyjnych.

Budowa w formule PPP nowych obiektów mieszkalnych.

Uruchamianie nowych terenów pod inwestycje mieszkaniowe – pakiet zachęt do osiedlenia się w na terenie gminy.

Poprawa dostępności do szerokopasmowego Internetu – wyposażanie nowych terenów inwestycji mieszkaniowych w niezbędną infrastrukturę, w szczególności na obszarach wiejskich gminy.

Rozbudowa infrastruktury rowerowej i urządzeń transportu osobistego

Integracja komunikacji autobusowej i kolejowej z miastami Zagłębia Miedziowego.

Cel strategiczny 3.3. – Atrakcyjne warunki do życia i rozwoju

Modernizacja obiektu Aquapark Polkowice – Regionalnego Centrum Rekreacyjno-Rehabilitacyjnego S.A.

Modernizacja stadionu miejskiego.

Modernizacja obiektów basenów odkrytych

Budowa nowego, multifunkcyjnego Centrum Polskiej Miedzi w Polkowicach

Adaptacja budynku Domu Dziecka „Skarbek” wraz z dobudową obiektu koncertowo-widowiskowego

Stworzenie nowej oferty kulturalnej w pałacu w Suchej Górzej

Cel strategiczny 3.2. – Ponadstandardowa jakość świadczenia usług publicznych

Poprawa stanu infrastruktury drogowej (remonty i budowa dróg), w szczególności poprawa dostępności komunikacyjnej zakładów pracy) w ramach programu „Bezpiecznie na szycie”.

jezdnia autostrady

jezdnia drogi ekspresowej lub głównej ruchu przyspieszonego

jezdnia drogi głównej (w skali)

jezdnia drogi głównej (symbol)

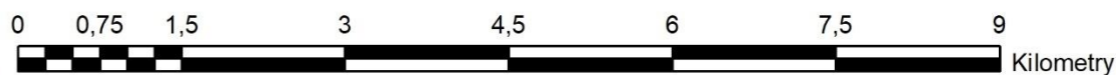
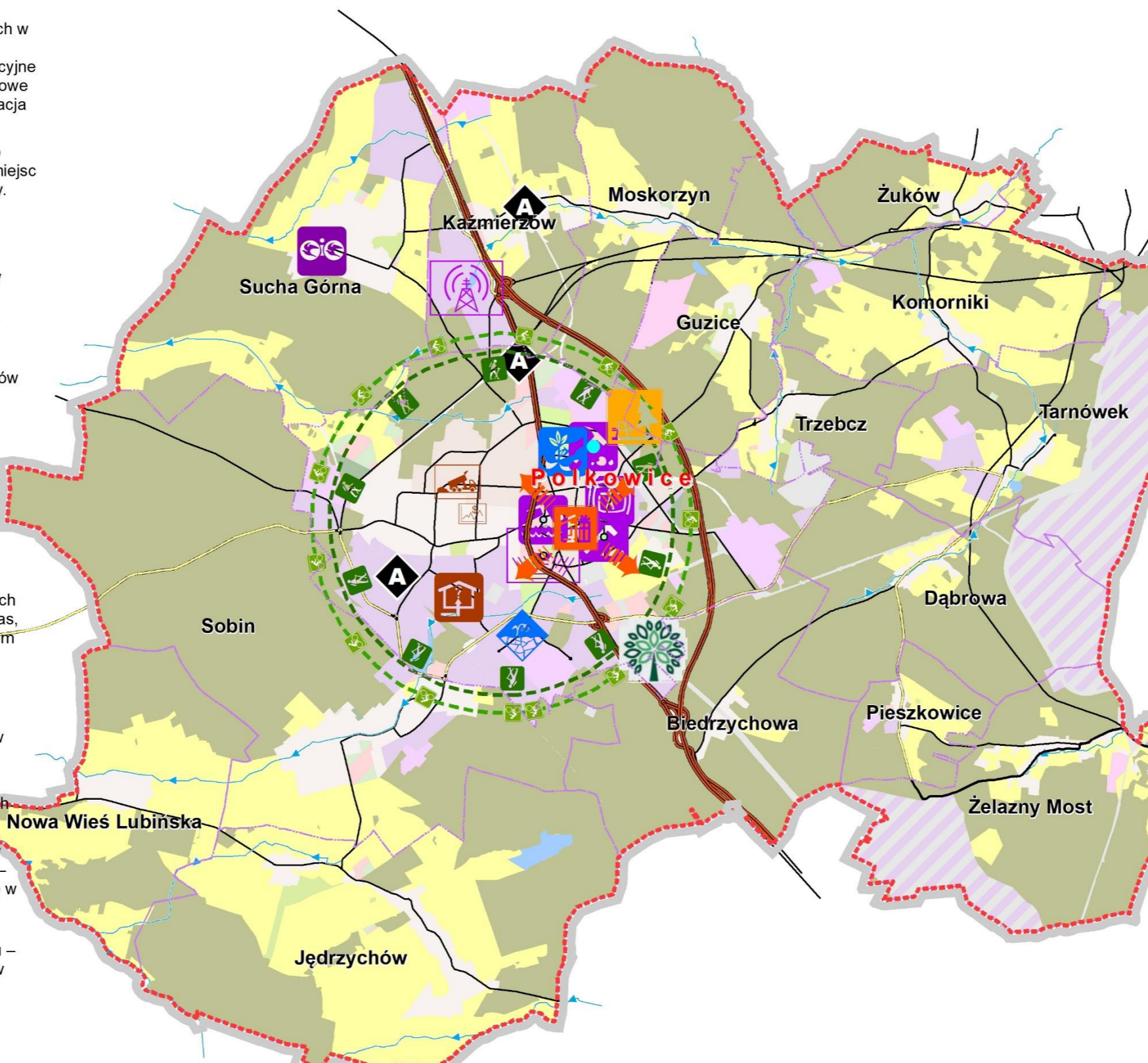
Podniesienie komfortu i bezpieczeństwa komunikacji pieszej

granica administracyjna gminy

granica miejscowości

DOMENA 4. POLKOWICE DLA WSZYSTKICH – NOWOCZESNA ZINTEGROWANA GMINA ZORIENTOWANA NA MIESZKAŃCA

Cel strategiczny 4.1. Przeciwdziałanie zjawiskom wykluczenia społecznego i wsparcie grup zagrożonych

Rozwój Szkolnictwa z oddziałami integracyjnymi i specjalnymi.

Cel strategiczny 4.2. Zintegrowana Gmina Polkowice. Budowanie relacji społecznych i wspieranie działań integracyjnych

Doprowadzenie do utworzenia Samorządowego Muzeum Regionalnego Ziemi Polkowickiej.

Przybliżenie mieszkańcom historii związanej z górnictwem – interaktywne i nowoczesne prezentacje w Muzeum

Cel strategiczny 4.3. Tworzenie warunków do budowania postaw zaangażowania mieszkańców

Stworzenie Rady i Centrum Organizacji Pozarządowych w Polkowicach

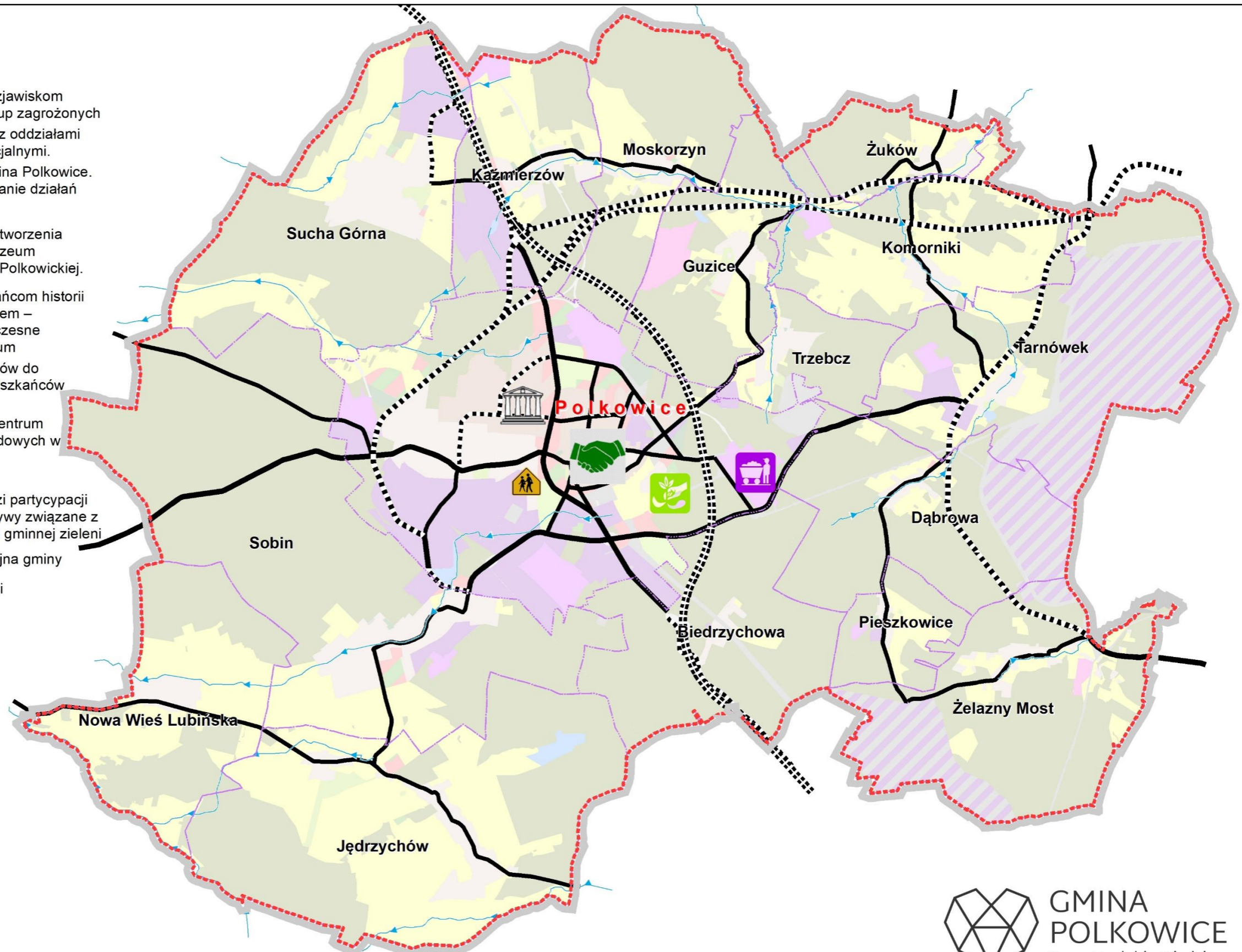

Promowanie narzędzi partycypacji społecznej na inicjatywy związane z zagospodarowaniem gminnej zieleni

granica administracyjna gminy

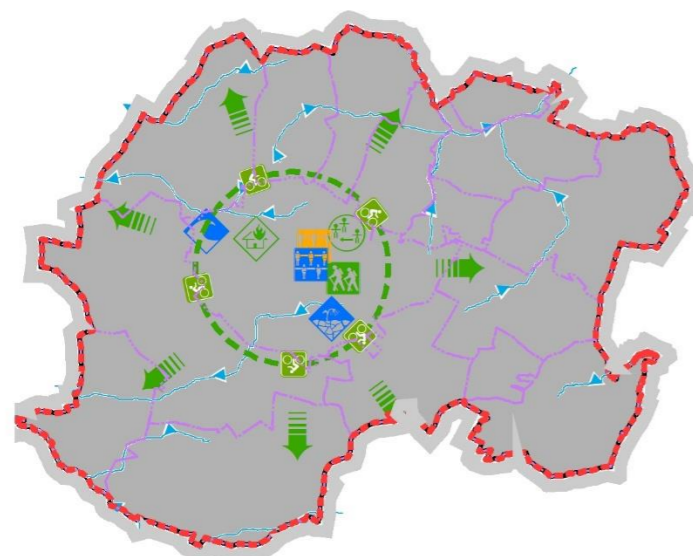
granica miejscowości

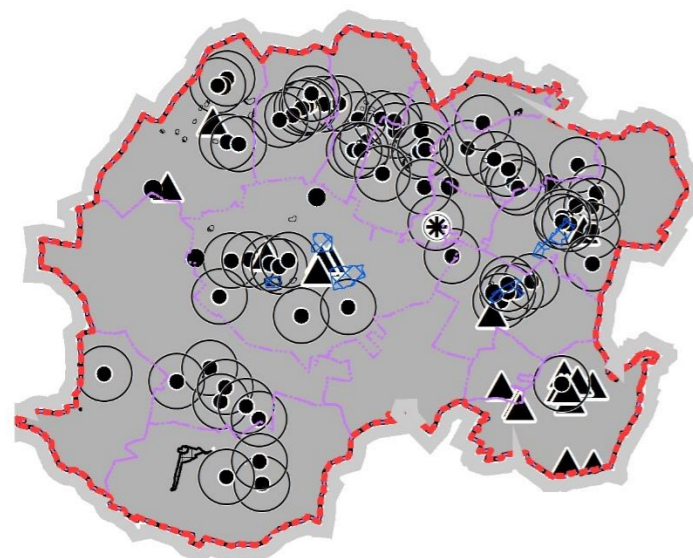
GMINA
POLKOWICE
Serce Zagłębia Miedziowego

MODEL FUNKCJONALNO - PRZESTRZENNY GMINY POLKOWICE

DOMENA 1.

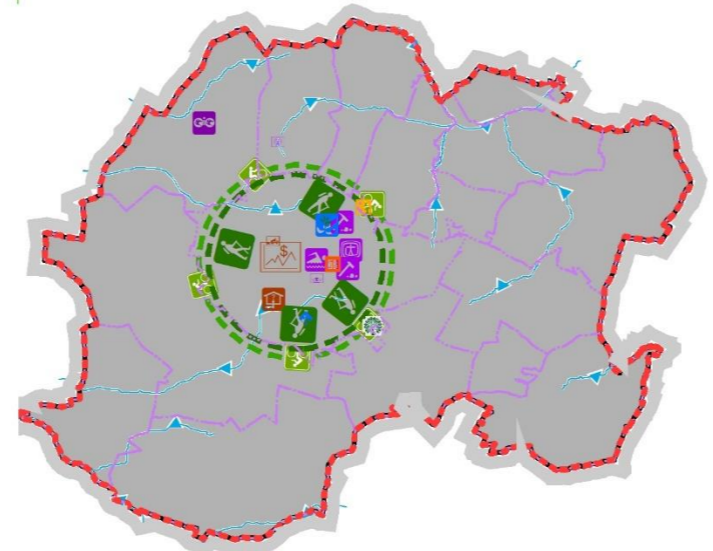
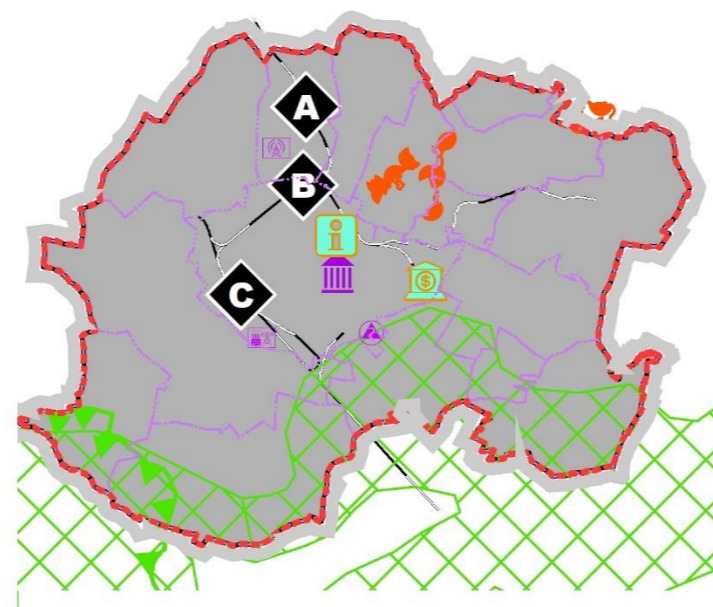

KOMUNIKACJA DROGOWA

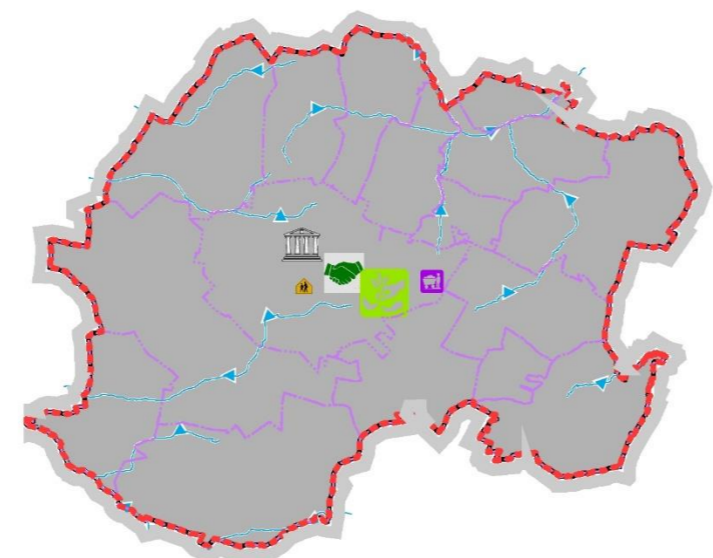

OBIEKTY ZABYTKOWE

DOMENA 2.

DOMENA 3

DOMENA 4

Oznaczenia:

- granica administracyjna gminy
- granica miejscowości
- obszary rewitalizacji pol
- symbol proponowanej stacji pasażerskiej
- a, b, c
- istniejąca linia kolejowa
- jezdnia autostrady
- jezdnia drogi ekspresowej lub głównej ruchu przyspieszonego
- jezdnia drogi głównej (w skali)
- jezdnia drogi głównej (symbol)
- istniejąca droga klasy ekspresowej
- istniejąca droga klasy głównej
- istniejąca droga klasy głównej
- projektowana droga klasy głównej
- istniejąca droga klasy zbiorczej
- projektowana droga klasy zbiorczej
- istniejąca napowietrzna linia elektroenergetyczna 110 kV
- istniejąca napowietrzna linia elektroenergetyczna 220 kV i 2x220 kV
- kanalizacja magistralna
- wodociągi
- 1,6MPa/DN 150 PN; 1,6MPa/DN 200 PN; 1,6MPa/DN 250 PN
- 6,3MPa/DN 100; 6,3MPa/DN 250; 6,3MPa/DN 300; 6,3 MPa/DN200
- projektowana napowietrzna dwutorowa linia elektroenergetyczna o napięciu 2x400 kV relacji Czarna-Polkowice
- pas technologiczny napowietrznej linii
- miejsce pamięci narodowej
- stanowiska archeologiczne:
- stanowiska archeologiczne o powierzchni powyżej 0,5 ha ujęte w gminnej ewidencji zabytków
- stanowiska archeologiczne o powierzchni do 0,01 ha ujęte w gminnej ewidencji zabytków
- stanowiska archeologiczne o nieokreślonej powierzchni ujęte w gminnej ewidencji zabytków
- stanowiska archeologiczne o powierzchni powyżej 0,01 do 0,5 ha ujęte w gminnej ewidencji zabytków
- obiekty objęte rejestrem zabytków
- obszary objęte rejestrem zabytków
- granica Obszaru Chronionego Krajobrazu „Lasy Chocianowskie”
- Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe:**
- Grodowiec
- Guzicki Potok
- Trzebcz
- korytarze Ekologiczne
- ciekі powierzchniowe
- Teren z przewagą zabudowy jednorodzinnej lub zagrodowej oraz obiektów usług i produkcji nie kolidujących z funkcją mieszkaniową
- teren z przewagą zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i jednorodzinnej oraz usług
- teren z przewagą usług i zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej
- teren z przewagą usług publicznych
- teren z przewagą usług, teren dla stacji paliw, parkingów oraz usług towarzyszących
- Teren dla parkingów i garaży oraz usług
- teren z przewagą usług sportu i rekreacji wraz z obiektami i urządzeniami towarzyszącymi
- Teren dla skoncentrowanej aktywności gospodarczej – dla funkcji przemysłowych, usługowych, naprawczych oraz baz, składów i magazynów
- Teren dla powierzchniowej eksploatacji surowców mineralnych
- Teren dla szybu kopalni rud miedzi, obiektów i urządzeń związanych z działalnością górniczą oraz innych obiektów i urządzeń niekolidujących z funkcją górniczą
- Teren dla obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych wraz z sieciami, obiektami i urządzeniami towarzyszącymi
- Teren dla elementów układu komunikacyjnego
- teren dla obiektów i urządzeń służących kolei
- Teren z przewagą obiektów oraz sieci i urządzeń infrastruktury technicznej
- Teren z przewagą użytkowania rolniczego
- teren dla baz, składów i magazynów związanych z produkcją rolną i przetwórstwem rolno-spożywczym
- Teren dla zbiorników wodnych o funkcji hodowlanej, przeciwpowodziowej, retencyjnej, nawadniającej lub rekreacyjnej
- Teren z przewagą ogrodów działkowych
- Teren z przewagą parków i innych zespołów zieleni
- Teren dla cmentarza lub grzebowiska zwierząt
- Teren z przewagą lasów i zalesień oraz obiektów Gospodarki leśnej

MODEL FUNKCJONALNO - PRZESTRZENNY GMINY POLKOWICE

SYSTEM REALIZACJI STRATEGII

Zarządzanie realizacją Strategii

Strategia Rozwoju Gminy Polkowice będzie wdrażana i monitorowana przez uzgodnione i wyznaczone do tego podmioty, reprezentujące gminę, przy wykorzystywaniu dostępnych narzędzi i procedur. Wdrażanie zapisów Strategii i monitorowanie postępów w tym zakresie odbywać będzie się zgodnie z określonymi w misji rozwoju gminy Polkowice standardami zachowań, które sformułowane zostały w sposób następujący:

- Gmina zarządzana **jest** w sposób **profesjonalny w oparciu o kompetencje, dialog i planowanie**.
- Stawiamy na **wysoką jakość usług publicznych**, wykraczając przy tym **ponad przyjęte standardy** w obszarach takich jak m.in. transport i komunikacja, ochrona środowiska, zdrowie.
- Jesteśmy gminą **otwartą na innowacje** – testujemy nowe rozwiązania, które mogą poprawić jakość życia Polkowiczian.
- **Skuteczność jest dla nas ważna** – działania oparte są o planowanie, realizowane w sposób konsekwentny, ale i elastyczny, reagując na zmieniające się warunki zewnętrzne.
- Czerpiemy z **nowoczesnych technologii**, wykorzystując je w komunikowaniu, zarządzaniu i świadczeniu usług publicznych.
- Działamy w sposób **transparentny**, w oparciu o prosty, jasny przekaz informacyjny i skuteczną komunikację publiczną.
- Wsłuchujemy się w głos społeczeństwa – konsultacje społeczne realizowane są zgodnie z **kanonem lokalnych konsultacji społecznych**.
- Potrafimy budować koalicje na rzecz wspólnych spraw - **rozwijamy współpracę międzyinstytucjonalną i międzysektorową** dla realizacji działań o charakterze przekrojowym czy ponadlokalnym.
- **Wzmacniamy lokalną wspólnotowość** – szukamy tego co dla Polkowiczian wspólne, budując lokalną tożsamość i wzmacniając dumę z miejsca.

Dodatkowo system realizacji dopełniają wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych oraz ramy finansowe i źródła finansowania.

Podmioty zaangażowane we wdrażanie Strategii

Podmiotami zaangażowanymi w proces wdrażania, monitorowania i oceny Strategii będą:

— **Burmistrz Gminy:**

- Jest odpowiedzialny za wykonanie Strategii Rozwoju Gminy;
- Wyznacza Opiekuna Strategii;
- Inicjuje realizację zadań.

— **Rada Miejska:**

- Analizuje postępy wdrażania Strategii,
- Akceptuje sprawozdania z realizacji Strategii,

- Rozpatruje wnioski o aktualizację Strategii,
- Odnosi się do zadań wskazanych w Strategii przy przyjmowaniu budżetu gminy oraz wieloletnich planów inwestycyjnych.
- **Opiekun Strategii:**
 - Funkcja koordynacyjna wobec pozostałych Partnerów, w tym podejmowanie się mobilizacji zasobów na rzecz realizacji zadań strategicznych,
 - Upowszechnia założenia Strategii wśród mieszkańców gminy,
 - Przygotowuje sprawozdania okresowe z realizacji Strategii,
 - Rekomenduje wprowadzenie zmian do Strategii.
- **Partnerzy realizacji Strategii tj. poszczególne komórki Urzędu Gminy oraz jednostki organizacyjne:**
 - Realizują / współrealizują poszczególne zadania strategiczne,
 - Informują Opiekuna o stopniu realizacji zadań oraz przekazywanie danych do monitoringu,
 - Wnioskują o zmiany w Strategii.

Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

Strategia Rozwoju to kluczowy punkt odniesienia przy tworzeniu lub aktualizowaniu dokumentów strategicznych lub planistycznych. Dlatego istotnym jest utrzymanie ich zgodności z treścią Strategii – zyskują one status **dokumentów wykonawczych**.

Zgodność dotyczy:

- Poziomu **misji**: wdrożenie nowych dokumentów wykonawczych musi być poprzedzone tzw. *testem misji w modelu Ashridge*. Osoby odpowiedzialne za ich sporządzenie powinny dokonać weryfikacji zapisów za pomocą poniższych pytań:
 - Czy dokument jest zgodny z naszą główną aspiracją?
 - Czy wpisuje się w nakreślone strategiczne obszary rozwoju (domeny)?
 - Czy nie kłóci się z wartościami, w które wierzymy?
 - Czy zakłada działania uwzględniające przyjęte standardy zachowań?
- Poziomu **celów**: opracowania programowe/planistyczne niższego rzędu powinny wynikać i/lub wpisywać się w cele wyznaczone w dokumencie Strategii.
- Poziomu zaplanowanych **efektów**: wdrażanie dokumentów wykonawczych ma umożliwiać osiągnięcie docelowych wartości wskaźników założonych w Strategii.
- Poziomu **wytycznych i rekomendacji** w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej.

W związku z powyższym dokonano przeglądu istniejących dokumentów wykonawczych gminy Polkowice wraz z określeniem ich zgodności ze Strategią lub ogólną rekomendacją zmian.

Tabela 1 Wybrane dokumenty wykonawcze gminy Polkowice

Nazwa dokumentu	Okres obowiązywania	Uwagi / wytyczne
Gminny Program Rewitalizacji dla gminy Polkowice na lata 2018-2028	2018-2028	Aktualny, założenia są zgodne ze Strategią Rozwoju, kolejne aktualizacje wymagają weryfikacji zgodności z dokumentem Strategii.
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla gminy Polkowice na lata 2021 - 2029	2021 - 2029	W trakcie sporządzania, zapisy wymagają weryfikacji zgodności z dokumentem Strategii.
Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	roczny	Uchwalane dokumenty roczne wymagają weryfikacji zgodności z dokumentem Strategii.
Strategii rozwoju elektromobilności w gminie Polkowice na lata 2020-2035	2020-2035	Aktualna, założenia są zgodne ze Strategią Rozwoju, kolejne aktualizacje wymagają weryfikacji zgodności z dokumentem Strategii.
Program Zazielenienia Gminy Polkowice na lata 2021 - 2030 z uwzględnieniem kwestii adaptacji zieleni do zmian klimatu	2021-2030	Aktualny, założenia są zgodne ze Strategią Rozwoju, kolejne aktualizacje wymagają weryfikacji zgodności z dokumentem Strategii.
Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii dla gminy Polkowice na lata 2021-2024	2021-2024	Aktualizacje wymagają weryfikacji zgodności z dokumentem Strategii.
Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy dla gminy Polkowice na lata 2021-2024	2021-2024	Aktualizacje wymagają weryfikacji zgodności z dokumentem Strategii.
Programu Współpracy Gminy Polkowice na rok 2021 z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami określonymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.	roczny	Uchwalane dokumenty roczne wymagają weryfikacji zgodności z dokumentem Strategii.
Plan gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Polkowice	do 2022	Aktualny, założenia są zgodne ze Strategią Rozwoju, kolejne aktualizacje wymagają weryfikacji zgodności z dokumentem Strategii
Program Ochrony Środowiska dla Gminy Polkowice na lata 2021-2025 z Perspektywą na lata 2026-2029	2021-2029	W trakcie sporządzania, zapisy wymagają weryfikacji zgodności z dokumentem Strategii.
Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Polkowice na lata 2018 – 2022	2018 – 2022	Aktualny, założenia są zgodne ze Strategią Rozwoju, kolejne aktualizacje wymagają weryfikacji zgodności z dokumentem Strategii.
Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Gminy Polkowice na lata 2021-2025	2021-2025	Aktualny, założenia są zgodne ze Strategią Rozwoju, kolejne aktualizacje wymagają weryfikacji zgodności z dokumentem Strategii.
Program Usuwania Wyrobów Zawierających Azbest z Terenu Gminy Polkowice na lata 2015-2032	2015-2032	Aktualny, założenia są zgodne ze Strategią Rozwoju, kolejne aktualizacje wymagają weryfikacji zgodności z dokumentem Strategii.

Źródło: Opracowanie własne.

Monitoring i ewaluacja Strategii

Podstawowym celem systemu monitorowania Strategii jest weryfikacja skuteczności i efektywności działań, określonych w ramach celów i kierunków działań ujętych w dokumencie. Monitoring pozwoli sprawdzić, czy Strategia jest wdrażana zgodnie z planem, a osiągnięte rezultaty odpowiadają założeniom.

Tym samym monitoring realizacji Strategii prowadzony będzie w odniesieniu do wskaźników rezultatów mających swoje źródło w efektach poszczególnych kierunków działań uwzględnionych w planach dla domen strategicznego rozwoju. Rezultaty oraz ich mierniki w postaci wskaźników służących monitorowaniu realizacji Strategii, odnoszące się do poszczególnych jej domen i celów strategicznych przedstawiono poniżej i zestawiono w tabelach.

Domena 1. Gmina Polkowice - zdrowa, ekologiczna, bezpieczna

Cel strategiczny 1.1 – Gmina dbająca o zdrowie mieszkańców i zapewniająca dobrą jakość usług zdrowotnych				
Lp.	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa: 2020 r.	Wartość docelowa: 2030 r.	Źródło weryfikacji
1.	Liczba zmodernizowanych i wyposażonych obiektów świadczących usługi medyczne i opiekuńcze	0	3	UG Polkowice - Referat Inwestycji
2.	Liczba wspartych podmiotów leczniczych	6	6	UG Polkowice - Wydział Zdrowia, Spraw społecznych i Mieszkaniowych
3.	Liczba zrealizowanych programów polityki zdrowotnej i innych zadań z zakresu ochrony zdrowia	26	36	UG Polkowice - Wydział Zdrowia, Spraw społecznych i Mieszkaniowych
4.	Średnia ocena jakości i dostępności usług medycznych na terenie gminy przez mieszkańców	2,42	3,5	UG Polkowice - Wydział Zdrowia, Spraw społecznych i Mieszkaniowych
5.	Roczna liczba imprez kulturalnych o tematyce zdrowego żywienia	3	6	UG Polkowice - Wydział Oświaty i Kultury Centrum Kultury

Cel strategiczny 1.2 – Gmina bezpieczna środowiskowo i gotowa na wyzwania klimatyczne – stała, wspólna dbałość o jakość środowiska naturalnego Polkowic

Lp.	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa: 2020 r.	Wartość docelowa: 2030 r.	Źródło weryfikacji
1.	Liczba zlikwidowanych nie ekologicznych źródeł ogrzewania	75	729	UG Polkowice - Wydział Ochrony Środowiska i Obszarów Wiejskich
2.	Nakłady przeznaczone na dofinansowania do wymiany pieców, termomodernizacji budynków mieszkalnych i dopłat do ogrzewania odpowiadającego na problem ubóstwa energetycznego	0 zł	1,25 mln zł	UG Polkowice - Wydział Ochrony Środowiska i Obszarów Wiejskich
3.	Liczba autobusów komunikacji publicznej spełniających normę co najmniej EURO5	17	30	Zakład Komunikacji Miejskiej
4.	Liczba kamer w ramach miejskiego systemu monitoringu wizyjnego	0	180	UG Polkowice – Wydział Informatyki
5.	Liczba realizatorów (partnerów) programu edukacji ekologicznej	30	40	UG Polkowice - Wydział Ochrony Środowiska i Obszarów Wiejskich
6.	Liczba odtworzonych zbiorników wodnych na terenie gminy	0		UG Polkowice - Referat Inwestycji
7.	Liczba funkcjonujących polkowickich ogrodów społecznych, edukacyjnych, sąsiedzkich	0	3	UG Polkowice - Wydział Ochrony Środowiska i Obszarów Wiejskich

Domena 2. Zrównoważony rozwój gospodarczy - budowanie kultury przedsiębiorczej oraz rozwój i dywersyfikacja rynku pracy

Cel strategiczny 2.1. – Wzrost gospodarczy w oparciu o rozwijającą się strefę ekonomiczną i znaczących inwestorów

Lp.	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa: 2020 r.	Wartość docelowa: 2030 r.	Źródło weryfikacji
1.	Liczba pozyskanych inwestorów/ Liczba utworzonych nowych miejsc pracy	0/0	5/1250	UG Polkowice – Referat Rozwoju Gminy
2.	Wartość przyznanych zachęt inwestycyjnych oferowanych potencjalnym inwestorom	0	2,25 mln zł	UG Polkowice – Wydział Podatków i Opłat Lokalnych
3.	Wielkość uzbrojonych terenów inwestycyjnych na terenie gminy (ha)	0	150 ha	UG Polkowice - Referat Inwestycji
4.	Długość sieci światłowodowej na terenie gminy	15,5 km	100 km	UG Polkowice - Wydział Informatyki
5.	Liczba podjętych aktywności promujących potencjał gospodarczy gminy Polkowice	4	20	UG Polkowice - Wydział Promocji,

				Turystyki i Komunikacji Społecznej
6.	Liczba przeprowadzonych diagnoz potrzeb lokalnych przedsiębiorców i analiz ich planów rozwojowych	0	20	UG Polkowice – Referat Rozwoju Gminy

Cel strategiczny 2.2. – Tworzenie sprzyjających warunków dla rozwoju lokalnej, oddolnej przedsiębiorczości i usług dla mieszkańców

Lp.	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa: 2020 r.	Wartość docelowa: 2030 r.	Źródło weryfikacji
1.	Liczba podmiotów gospodarczych, które skorzystały z gminnego wsparcia na uruchomienie lub rozwój istniejącej działalności.	0	270	UG Polkowice - Referat Rozwoju Gminy, Wydział Podatków i Opłat Lokalnych
2.	Liczba firm korzystających z oferty Gminnego Banku Kadr	5	270	UG Polkowice - Referat Rozwoju Gminy
3.	Liczba spotkań władz gminy z przedsiębiorcami	10	100	UG Polkowice - Referat Rozwoju Gminy
4.	Średnia ocena atrakcyjności lokalnego rynku pracy przez mieszkańców	2,99	4,00	UG Polkowice - Referat Rozwoju Gminy
5.	Liczba przeprowadzonych w szkołach zajęć służących pobudzaniu aktywności i przedsiębiorczości oraz wskazywania możliwych kierunków rozwoju zawodowego dla dzieci i młodzieży (poza zajęciami obowiązkowymi)	5	15	UG Polkowice - Wydział Oświaty i Kultury
6.	Liczba spotkań z przedsiębiorcami/specjalistami organizowanych w ramach zajęć z doradztwa zawodowego w szkołach podstawowych.	5	15	UG Polkowice - Wydział Oświaty i Kultury

Domena 3. Spójna terytorialnie i optymalnie urządzona gmina

Cel strategiczny 3.1. – Wysoka jakość przestrzeni publicznych i zagospodarowania zieleni

Lp.	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa: 2020 r.	Wartość docelowa: 2030 r.	Źródło weryfikacji
1.	Liczba zrewitalizowanych i nowoutworzonych parków na terenie gminy	1	6	UG Polkowice - Referat Inwestycji
2.	Liczba terenów zielonych wyposażonych w nową infrastrukturę rekreacyjną i sportową	0	8	UG Polkowice - Referat Inwestycji
3.	Liczba mikroparków na terenie gminy	0	20	UG Polkowice - Referat Inwestycji
4.	Długość zmodernizowanych i nowych tras rowerowych na terenie gminy	0	89	UG Polkowice - Referat Inwestycji
5.	% pokrycia powierzchni gminy, na którym obowiązują plany miejscowe posiadające	64	90	UG Polkowice - Wydział Planowania

	zapis, dotyczący minimalnej powierzchni biologicznie czynnej			Przestrzennego, Geodezji i Nieruchomości
6.	Średnia ocena dostępności do terenów zielonych przez mieszkańców	3,19	4,20	UG Polkowice - Referat Rozwoju Gminy

Cel strategiczny 3.2. – Ponadstandardowa jakość świadczenia usług publicznych

Lp.	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa: 2020 r.	Wartość docelowa: 2030 r.	Źródło weryfikacji
1.	Długość zmodernizowanej sieci drogowej w ramach realizacji programu „Bezpiecznie na szycie”	0 km	7,78 km	UG Polkowice - Referat Inwestycji
2.	Powierzchnia nowo wydzielanych działek przeznaczonych pod cele mieszkaniowe [ha]	0	51	UG Polkowice - Wydział Planowania Przestrzennego, Geodezji i Nieruchomości
3.	Liczba zmodernizowanych budynków mieszkalnych w formule PPP	0	5	UG Polkowice - Wydział Zdrowia, Spraw społecznych i Mieszkaniowych, Polkowskie Przedsiębiorstwo Komunalne
4.	Liczba oddanych do użytku lokali mieszkalnych powstałych w wyniku budowy, przebudowy lub modernizacji budynków mieszkalnych w zasobie mieszkaniowym gminy Polkowice	0	560	UG Polkowice - Wydział Zdrowia, Spraw społecznych i Mieszkaniowych, Polkowskie Przedsiębiorstwo Komunalne
5.	Liczba edycji badań satysfakcji klientów z funkcjonowania gminnych jednostek	0	9	UG Polkowice - Wydział Promocji, Turystyki i Komunikacji Społecznej
6.	Średnia ocena dostępności do komunikacji publicznej przez mieszkańców	3,51	4,20	UG Polkowice - Wydział Komunalny

Cel strategiczny 3.3. – Atrakcyjne warunki do życia i rozwoju

Lp.	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa: 2020 r.	Wartość docelowa: 2030 r.	Źródło weryfikacji
1.	Liczba placówek oświatowych wyposażonych w instalacje OZE	0	8	UG Polkowice - Wydział Oświaty i Kultury
2.	Średni wynik egzaminu po szkole podstawowej (j, polski/ matematyka/ j.	53/39/48	65/55/70	OKE, UG Polkowice -

	angielski)			Wydział Oświaty i Kultury
3.	Liczba zmodernizowanych obiektów sportowych	0	6	UG Polkowice - Referat Inwestycji
4.	Średnia ocena oferty zajęć dodatkowych na terenie gminy przez mieszkańców	3,12	4,0	UG Polkowice - Wydział Oświaty i Kultury
5.	Średnia ocena oferty kulturalnej	3,12	3,80	UG Polkowice - Wydział Oświaty i Kultury
6.	Średnia ocena oferty i infrastruktury sportowo-rekreacyjnej na terenie gminy przez mieszkańców	3,35	3,60	UG Polkowice - Wydział Oświaty i Kultury

Domena 4. Polkowice dla wszystkich – nowoczesna zintegrowana gmina zorientowana na mieszkańca

Cel strategiczny 4.1. Przeciwdziałanie zjawiskom wykluczenia społecznego i wsparcie grup zagrożonych

Lp.	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa: 2020 r.	Wartość docelowa: 2030 r.	Źródło weryfikacji
1.	Liczba działań NGO na rzecz seniorów wspartych w ramach realizacji programów współpracy Gminy Polkowice z organizacjami pozarządowymi	4	20	UG Polkowice - Wydział Sportu i Inicjatyw Lokalnych
2.	Liczba działań NGO na rzecz osób z niepełnosprawnościami wspartych w ramach realizacji programów współpracy Gminy Polkowice z organizacjami pozarządowymi	3	15	UG Polkowice - Wydział Sportu i Inicjatyw Lokalnych
3.	Liczba miejsc oferowanych seniorom w ramach funkcjonowania domów dziennego pobytu	80	110	UG Polkowice - Wydział Zdrowia, Spraw społecznych i Mieszkaniowych, OPS
4.	Liczba uczestników Uniwersytetu Trzeciego Wieku przy UJW pełna nazwa	200	260	UTW, UG Polkowice - Wydział Oświaty i Kultury

Cel strategiczny 4.2. Zintegrowana gmina Polkowice. Budowanie relacji społecznych i wspieranie działań integracyjnych				
Lp.	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa: 2020 r.	Wartość docelowa: 2030 r.	Źródło weryfikacji
1.	Liczba jednostek kulturalnych na terenie gminy budujących tożsamość lokalną	0	3	UG Polkowice - Wydział Oświaty i Kultury
2.	Liczba zrealizowanych wydarzeń związanych z edukacją lokalną mieszkańców	14	100	UG Polkowice - Wydział Sportu i Inicjatyw Lokalnych, Wydział Promocji, Turystyki i Komunikacji Społecznej, Wydział Ochrony Środowiska i Obszarów Wiejskich, Centrum Kultury, Miejsko Gminna Biblioteka Publiczna
3.	Liczba wydarzeń kulturalnych związanych z górnictwem	6	50	UG Polkowice - Wydział Oświaty i Kultury, Miejsko Gminna Biblioteka Publiczna, Centrum Kultury
4.	Roczna liczba realizowanych w szkołach podstawowych godzin zajęć edukacyjnych na temat historii lokalnej i regionalnej	10	60	UG Polkowice - Wydział Oświaty i Kultury

Cel strategiczny 4.3. Tworzenie warunków do budowania postaw zaangażowania mieszkańców				
Lp.	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa: 2020 r.	Wartość docelowa: 2030 r.	Źródło weryfikacji
1.	% mieszkańców głoszących w procedurze wyboru projektów z budżetu obywatelskiego	0	10,9	UG Polkowice - Referat Rozwoju Gminy
2.	Liczba zorganizowanych debat publicznych w sprawach ważnych dla mieszkańców	5	45	UG Polkowice - Wydział Promocji, Turystyki i Komunikacji Społecznej

Procedura prowadzenia sprawozdawczości oraz weryfikacji i oceny postępów w realizacji zamierzeń strategicznych

Monitoring obejmujący sprawdzenie osiągniętych wskaźników ma miejsce raz na dwa lata. Jednostki organizacyjne oraz komórki urzędu odpowiedzialne za realizację poszczególnych zadań przekazują Opiekunowi Strategii w terminie **do końca kwietnia** informację na temat aktualnych

wartości wskaźników (w szczególności dotyczących projektów flagowych) oraz możliwych trudnościach i problemach w realizacji zaplanowanych zadań

Na podstawie tych danych Opiekun Strategii przygotowuje sprawozdanie z realizacji Strategii **do dnia 30 czerwca** w Raporcie o stanie gminy i przedkłada je Burmistrzowi oraz Radzie Miejskiej. Następnie wyniki monitoringu publikowane są na stronie internetowej gminy.

Procedura aktualizacji strategii

Przegląd i aktualizacja dokumentu Strategii Rozwoju będzie mieć miejsce w połowie okresu obowiązywania Strategii, dopuszcza się także taką możliwość w przypadku wystąpienia uzasadnionej konieczności aktualizacji. W sytuacji potrzeby realizacji przeglądu strategicznego bądź stwierdzenia przez jednostkę prowadzącą monitoring Strategii (np. w celu wprowadzenia zmian), zostaną przeprowadzone następujące działania:

1. Burmistrz Gminy Polkowice na sesji Rady Miejskiej przedstawi **wniosek o rozpoczęcie procesu przeglądu strategicznego**.
2. W oparciu o decyzję Rady Miejskiej Burmistrz we współpracy z Opiekunem Strategii określa **sposób przeprowadzenia aktualizacji** (praca własna / podmiotu zewnętrznego) oraz przygotowuje harmonogram procesu aktualizacji Strategii.
3. W ramach procesu, weryfikacji i aktualizacji poddane mogą zostać:
 - o zapisy zawarte w części diagnostycznej – poprzez odniesienie się do aktualnych danych statystycznych oraz wyników analiz,
 - o misja rozwoju gminy i jej aktualność w kontekście zmian zachodzących w zakresie zasobów gminy i jej otoczenia (powiatu, województwa, kraju),
 - o cele strategiczne i operacyjne i ich adekwatność do zweryfikowanej misji rozwoju (w szczególności do domen strategicznego rozwoju),
 - o zadania,
 - o Obszary Strategicznej Interwencji.
4. Zaktualizowana Strategia jest kierowana do konsultacji.
5. Po konsultacjach aktualizację Strategii przedstawia się Radzie Miejskiej.

Ewaluacja ex-ante

Po opracowaniu Strategii, a przed jej wdrażaniem przeprowadzona zostanie tzw. ewaluacja uprzednia (ex-ante), w zakresie następujących kryteriów:

- *trafności* – analizie poddane zostaną adekwatność postawionych celów i wybranych do realizacji zadań do zidentyfikowanych problemów, potrzeb i posiadanych zasobów;
- *skuteczności* – czy wyznaczone cele są możliwe do osiągnięcia poprzez zdefiniowane priorytety i działania;
- *efektywności* – ocena dotycząca tego, czy zdefiniowane cele są uzasadnione pod względem przewidywanych nakładów finansowych;
- *spójności* wewnętrznej i zewnętrznej dokumentu.

Zgodność Strategii z dokumentami wyższego rzędu

Cele strategiczne wyznaczone w Strategii Rozwoju są zgodne z założeniami programowymi dokumentów wyższego rzędu. Strategia jest spójna z obowiązującymi aktami strategicznymi, planistycznymi oraz operacyjnymi obowiązującymi na poziomie europejskim, krajowym, regionalnym, ponadlokalnym i powiatowym, które mogą być istotne dla realizacji polityki rozwoju gminy Polkowice. W tym w szczególności:

STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2030

Cele strategiczne dla województwa dolnośląskiego:

- 1. Efektywne wykorzystanie gospodarczego potencjału regionu.** Obejmuje działania z zakresu promocji gospodarczej i turystycznej regionu, wzmocnienia innowacyjności regionu oraz wspierania rozwoju i rewitalizacji zdegradowanych obszarów wiejskich i miejskich. Tym zagadnieniom poświęcona jest Domena 2. obejmująca zagadnienia związane ze zrównoważonym rozwojem gospodarczym gminy Polkowice.
- 2. Poprawa jakości i dostępności usług publicznych.** Obejmuje działania z zakresu poprawy stanu i dostępności regionalnej infrastruktury technicznej, rozwój i doskonalenie infrastruktury publicznej z uwzględnieniem potrzeb osób z niepełnosprawnościami i starszych oraz rozwój i doskonalenie usług publicznych. Do tych zagadnień odnosi się Domena 3., a w niej ponadstandardowa jakość świadczenia usług publicznych w gminie Polkowice oraz Domena 4., w której uwzględniono budowanie relacji społecznych i wspieranie działań integracyjnych.
- 3. Wzmocnienie regionalnego kapitału ludzkiego i społecznego.** Obejmuje działania z zakresu m.in.: kształtowania postaw obywatelskich, wzrostu społecznej integracji, poprawy efektywności kształcenia oraz kształtowania postaw prozdrowotnych i proekologicznych. Tym zagadnieniom poświęcona jest Domena 1. obejmująca zagadnienia związane z m.in. wzmocnieniem świadomości ekologicznej i zdrowotnej mieszkańców, Domena 3., obejmująca atrakcyjne warunki do życia i rozwoju, a także Domena 4. Polkowice dla wszystkich – nowoczesna zintegrowana gmina zorientowana na mieszkańca, koncentrująca się na działaniach inkluzywnych i społecznych.
- 4. Odpowiedzialne wykorzystanie zasobów i ochrona walorów środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego.** Obejmuje działania z zakresu poprawy stanu środowiska, ochrony przed klęskami żywiołowymi oraz racjonalnym wykorzystywaniu zasobów środowiska. Do tych zagadnień odnosi się Domena 1., a w niej kontynuacja działań na rzecz poprawy jakości środowiska i odpowiedzialnego gospodarowania zasobami naturalnymi.
- 5. Wzmocnienie przestrzennej spójności regionu.** Obejmuje działania z zakresu rozwoju regionalnej sieci transportowej oraz wspierania współpracy międzyregionalnej. Do tych zagadnień odnosi się domena 3. Planu działań dla gminy Polkowice, a w niej cel operacyjny nastawiony na zrównoważoną i efektywną mobilność.

PROGRAM ROZWOJU POWIATU POLKOWICKIEGO NA LATA 2021 – 2025

- I. **Domena 1. Gmina Polkowice - zdrowa, ekologiczna, bezpieczna** - obejmuje działania z zakresu opieki medycznej, zdrowego trybu życia, świadomości ekologicznej, ochrony środowiska oraz poprawy jakości życia mieszkańców.

Zagadnienia te znajdują swoje odzwierciedlenie w zapisach **Celu szczegółowego 2. Rozwój powiatowej infrastruktury komunikacyjnej i prośrodowiskowej, zwłaszcza Priorytetu rozwojowego 2.2. Poprawa stanu środowiska i zasobów naturalnych powiatu polkowickiego.**

- II. **Domena 2. Zrównoważony rozwój gospodarczy - budowanie kultury przedsiębiorczej oraz rozwój i dywersyfikacja rynku pracy** – obejmuje działania z zakresu prowadzenia dialogu i szerszej współpracy gminy ze środowiskiem biznesu, tworzenia sprzyjających warunków dla rozwoju lokalnej przedsiębiorczości, pozyskiwania nowych terenów inwestycyjnych oraz stworzenia nowych perspektyw zawodowych.

Zagadnienia te znajdują swoje odzwierciedlenie w zapisach **Priorytetu rozwoju 1.1 Kreowanie warunków do wzmocnienia kapitału społecznego**, przede wszystkim w Kierunkach rozwoju/interwencji: **1.1.4 Aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i zawodowym** oraz **1.1.5 Podnoszenie jakości usług edukacyjnych poprzez wzmocnienie kształcenia uczniów i kadry pedagogicznej.**

- III. **Domena 3. Spójna terytorialnie i optymalnie urządzona gmina** - obejmuje działania z zakresu zagospodarowania zieleni i nadanie nowych funkcji istniejącym terenom zielonym, wdrażania strategii rozwoju elektromobilności, podniesienia jakości nauczania w placówkach oświatowych oraz dostosowanie bazy kulturalnej, sportowej i oferty czasu wolnego do potrzeb mieszkańców i współczesnych trendów.

Zagadnienia te znajdują swoje odzwierciedlenie w zapisach **Priorytetów rozwoju 1.2. Rozwój infrastruktury społecznej powiatu polkowickiego** oraz **2.1. Rozwój systemu transportowego na terenie powiatu polkowickiego.** Z kolei w odniesieniu do usług edukacyjnych w Kierunkach rozwoju/interwencji: **1.1.5 Podnoszenie jakości usług edukacyjnych poprzez wzmocnienie kształcenia uczniów i kadry pedagogicznej.**

- IV. **Domena 4. Polkowice dla wszystkich – nowoczesna zintegrowana gmina zorientowana na mieszkańca** – obejmuje działania z zakresu przeciwdziałania zjawiskom wykluczenia społecznego i wsparcie grup zagrożonych, aktywnej polityki senioralnej, powszechnej dostępności dla osób z niepełnosprawnościami do pracy, budowania relacji społecznych i wspierania działań integracyjnych oraz tworzenie warunków do budowanie postaw zaangażowania mieszkańców.

Zagadnienia te znajdują swoje odzwierciedlenie w zapisach **Celu szczegółowego 1. Wzmocnienie kapitału społecznego i ludzkiego na terenie powiatu polkowickiego.**

Ramy finansowe i źródła finansowania

Ujęte w Strategii kierunki działań zostały skosztorysowane, co stworzyło ramy finansowe dla całego dokumentu. Łączna kwota realizacji Strategii wyniosła **742 483 109,00 zł**. W celu realizacji zaplanowanych kierunków działań konieczne jest zapewnienie zróżnicowanych źródeł finansowania, tj.:

- środki własne gminy – środki zabezpieczone w budżecie gminy Polkowice na realizację planowanych inwestycji w całości lub jako część środków przeznaczonych na dany projekt np. w formie wkładu własnego do projektów finansowych ze środków zewnętrznych;
- środki pozyskane z Unii Europejskiej – możliwości pozyskania funduszy unijnych w ramach nowej perspektywy finansowej na lata 2021-2027 z programów krajowych i regionalnych, m.in. Funduszu Odbudowy, Europejskiego Funduszu Społecznego czy Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego;
- pozostałe programy europejskie, m.in. EOG i Fundusze Norweskie;
- środki z budżetu Państwa m.in. dotacje celowe z Ministerstw, Fundusz Inwestycji Lokalnych, Program Inwestycji Strategicznych i inne;
- środki funduszy celowych np. Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu, Banku Gospodarstwa Krajowego, Funduszu Pracy, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej;
- środki z programów europejskich i krajowych dedykowanych dla organizacji pozarządowych (dla projektów realizowanych przez ngo's) np. Aktywni Obywatele;
- środki pochodzące od prywatnych inwestorów (inwestycje realizowane w całości przez osoby prywatne lub w częściowo z udziałem gminy w formule partnerstwa publiczno-prywatnego).

Domeny	Cele strategiczne	Cele operacyjne	Czas realizacji w latach	Szacunkowy koszt (PLN)
Domena 1. Gmina Polkowice - zdrowa, ekologiczna, bezpieczna	1.1. Gmina dbająca o zdrowie mieszkańców i zapewniająca dobrą jakość usług zdrowotnych	1.1.1. Zwiększenie dostępności do usług medycznych i opiekuńczych.	2021-2030	84.255.007,00 zł
		1.1.2. Rozwój efektywnych programów profilaktycznych i zdrowotnych	2021-2030	55.106.000,00 zł
		1.1.3. Promowanie zdrowego stylu życia wśród mieszkańców w różnym wieku	2021-2030	2.210.000,00 zł
	1.2. Gmina bezpieczna środowiskowo i gotowa na wyzwania klimatyczne – stała, wspólna dbałość o jakość środowiska naturalnego Polkowic	1.2.1. Kontynuacja działań na rzecz poprawy jakości środowiska i odpowiedzialnego gospodarowania zasobami naturalnymi	2021-2030	48.702.084,00 zł
		1.2.2. Wzmacnianie świadomości ekologicznej mieszkańców.	2021-2030	2.623.387,00 zł
		1.2.3. Realizacja przemyślanej polityki klimatycznej dla ochrony zasobów naturalnych i jakości życia mieszkańców	2021-2030	11.100.000,00 zł
Łączny szacunkowy koszt realizacji kierunków działań w ramach domeny 1:				203.996.478,00 zł

Domeny	Cele strategiczne	Cele operacyjne	Czas realizacji w latach	Szacunkowy koszt (PLN)	
Domena 2. Zrównoważony rozwój gospodarczy - budowanie kultury przedsiębiorczej oraz rozwój i dywersyfikacja rynku pracy	2.1. Wzrost gospodarczy w oparciu o rozwijającą się strefę ekonomiczną i znaczących inwestorów	2.1.1. Skuteczna i inicjująca strategia pozyskiwania inwestorów	2021-2030	2.900.000,00 zł	
		2.1.2. Przygotowanie terenów inwestycyjnych i niezbędnej infrastruktury dla celów gospodarczych	2022-2030	40.000.000,00 zł	
		2.1.3. Prowadzenie aktywnej promocji gospodarczej Gminy Polkowice	2021-2023	1.000.000,00 zł	
		2.1.4. Pozyskiwanie nowych kadr na potrzeby lokalnego biznesu	2022-2030	42.550.000,00 zł	
		2.1.5. Prowadzenie dialogu i szerszej współpracy Gminy ze środowiskiem biznesu	2021-2030	20.000,00 zł	
	2.2. Tworzenie sprzyjających warunków dla rozwoju lokalnej, oddolnej przedsiębiorczości i usług dla mieszkańców	2.2.1. Rozwój instrumentów wspierających mieszkańców w podejmowaniu aktywności gospodarczej	2021-2030	2.000.000,00 zł	
		2.2.2. Tworzenie warunków wspierających mieszkańców w zakresie zarządzania i rozwijania własnego biznesu	2022-2030	9.000.000,00 zł	
		2.2.3. Wzmacnianie kultury przedsiębiorczej wśród młodych mieszkańców Polkowic	2021-2030	50.000,00 zł	
		2.2.4. Nowe perspektywy zawodowe – wdrożenie systemu doradztwa i poradnictwa zawodowego	2021-2030	50.000,00 zł	
		2.2.5. Dbłość o dobry klimat dla przedsiębiorczości – dialog i kooperacja z lokalnymi przedsiębiorcami	2021-2030	0 zł	
	Łączny szacunkowy koszt realizacji kierunków działań w ramach domeny 2:				97.570.000,00 zł

Domeny	Cele strategiczne	Cele operacyjne	Czas realizacji w latach	Szacunkowy koszt (PLN)
Domena 3. Spójna terytorialnie i optymalnie zarządzana gmina	3.1. Wysoka jakość przestrzeni publicznych i zagospodarowania zieleni	3.1.1. Wzrost atrakcyjności, poprawa utrzymania i nadanie nowych funkcji istniejącym terenom zielonym	2021-2030	71.050.000,00 zł
		3.1.2. Identyfikacja nowych przestrzeni z przeznaczeniem na zieloną infrastrukturę na obszarach silnie zurbanizowanych (wysypach ciepła)	2021-2030	11.428.631,00 zł
		3.1.3. Wzrost wykorzystania terenów leśnych do funkcji rekreacyjnych	2021-2030	31.370.000,00 zł
	3.2. Ponadstandardowa jakość świadczenia usług publicznych	3.2.1. Zrównoważona i efektywna mobilność	2021-2030	105.000.000,00 zł
		3.2.2. Modernizacja gminnych zasobów lokalowych i wspieranie budownictwa mieszkaniowego	2021-2028	29.240.000,00 zł
		3.2.3. Zapewnienie wysokiej jakości usług komunalnych i infrastruktury cyfrowej	2021-2030	10.000.000,00 zł
		3.2.4. Profesjonalizacja i optymalizacja działania administracji samorządowej i jednostek gminnych w duchu smart city	2022-2030	200.000,00 zł
	3.3. Atrakcyjne warunki do życia i rozwoju	3.3.1. Podniesienie jakości nauczania w placówkach oświatowych	2022-2030	4.350.000,00 zł
		3.3.2. Dostosowanie bazy kulturalnej i sportowej do potrzeb mieszkańców i współczesnych trendów	2021-2030	113.000.000,00 zł
	Łączny szacunkowy koszt realizacji kierunków działań w ramach domeny 3:			

Domeny	Cele strategiczne	Cele operacyjne	Czas realizacji w latach	Szacunkowy koszt (PLN)
Domena 4. Polkowice dla wszystkich – nowoczesna, zintegrowana gmina zorientowana na mieszkańca	4.1. Przeciwdziałanie zjawiskom wykluczenia społecznego i wsparcie grup zagrożonych	4.1.1. Aktywna polityka senioralna – włączanie w działania aktywnych seniorów i systemowa pomoc dla najsłabszych	2021-2030	18.498.000,00 zł
		4.1.2. Powszechna dostępność dla osób z niepełnosprawnościami do pracy, edukacji i usług.	2021-2030	13.120.000,00 zł
		4.1.3. Samoorganizująca się społeczność w tworzeniu warunków dla funkcjonowania grup wymagających wsparcia	2021-2030	10.000.000,00 zł
	4.2. Zintegrowana gmina Polkowice. Budowanie relacji społecznych i wspieranie działań Integracyjnych	4.2.1. Intensyfikacja budowania tożsamości lokalnej mieszkańców Polkowic - działania instytucjonalne	2021-2030	2.550.000,00 zł
		4.2.2. Stworzenie przestrzeni do działań wspierających integrację społeczną Polkowiczian w oparciu o własną historię	2021-2030	1.100.000,00 zł
	4.3. Tworzenie warunków do budowania postaw zaangażowania mieszkańców	4.3.1. Wsparcie w tworzeniu zaplecza dla funkcjonowania organizacji społecznych	2021-2030	0 zł
		4.3.2. Tworzenie przestrzeni dla uruchomienia i podtrzymania aktywności mieszkańców	2021-2030	20.000.000,00 zł
		4.3.3. Stworzenie możliwości do opiniowania i pogłębionych konsultacji społecznych	2021-2030	10.000,00 zł
	Łączny szacunkowy koszt realizacji kierunków działań w ramach domeny 4:			

ZAŁĄCZNIKI

- załącznik nr 1. Diagnoza Strategiczna Gminy Polkowice;
- załącznik nr 2. Wyniki badania online w ramach opracowania Strategii Rozwoju Gminy Polkowice;
- załącznik nr 3. Wyniki ankiety przeprowadzonej wśród młodzieży w gminie Polkowice.